

Bodil K. Rasmussen/Uvm
08-01-2005 10:13

Til Svend E. Gertz/Uvm@Uvmin
cc Henrik Thode/Uvm@UVMIN
bcc
Emne Vedr.: Vids.: Udmøntning af kommunalreform
Journalisering af indgående post

Journalnr.
Sagsgruppe tekst
Dokumentløbenr.
Sagsbehandler
Emne

Jeg glemte at skrive, hvad det er jeg sender: kopi af friskoleforeningens høringssvar - jeg har bare kopieret indholdet over i mailen.

813
07.01.05

20.

Undervisningsministeriet
Uddannelsesstyrelsen
Frederiksholms Kanal 26
1220 København K.

att. fuldmægtig Svend Erik Gertz

Høring over lovforslag til udmøntning af kommunalreformen på Undervisningsministeriets område

Dansk Friskoleforening takker for lejligheden til at udtale sig om det foreliggende lovforslag, der for friskolernes vedkommende næsten udelukkende er konsekvensændringer som følge af amtskommunernes nedlæggelse og overflytningen af ansvar og finansiering vedr. den vidtgående specialundervisning til de nye kommuner.

Konsekvensændringerne giver for så vidt ikke anledning til kommentarer, men vi skal alligevel påpege, at finansieringen af den vidtgående specialundervisning kan blive et problem for friskolerne, hvis der ikke findes en klar aftale mellem stat og kommune om kontering af de kommunale specialundervisningsudgifter. I den gældende lovgivning forudsættes det, at kommunerne med virkning fra 1. august 2000 konterer alle specialundervisningsudgifter under det kommunale takstbeløb på den kommunale regnskabsfunktion „3.01 Folkeskoler“. I følge en analyse i Undervisningsministeriets Økonomistyringskontor synes kommunerne kun delvis at følge denne konteringspraksis, idet en del udgifter synes konteret under regnskabsfunktion 3.07. Da friskolernes tilskud beregnes alene på grundlag af de konterede udgifter under 3.01, finder vi en éntydig praksis overordentlig vigtig.

I forbindelse med ophævelsen af den amtslige medfinansiering for udgifter til vidtgående specialundervisning over det kommunale takstbeløb, skal der findes en model for indregning af de kommunale specialundervisningsudgifter på regnskabsfunktion 3.07, som samtidig tager højde for, at frie grundskoler har en lavere andel af elever, der modtager vidtgående specialundervisning. Dette skyldes som bekendt, at de frie grundskoler sjældent vil kunne tilbyde undervisning til elever med handicaps, der ikke muliggør integration i almindelige skoleklasser med tilknyttet mulighed for specialundervisning.

Dansk Friskoleforening skal endvidere påpege, at der kan opstå andre problemer i forbindelse med overflytningen af de amtskommunale specialundervisningsinstitutioner. Disse har i et vist omfang haft samarbejde med friskoler og private grundskoler, idet visse elever i perioder af varierende omfang har modtaget undervisning (eller supplerende undervisning) på en amtsinstitutionen uden omkostning for den frie grundskole. Vi kan ikke gennemskue, hvordan et tilsvarende samarbejde kan etableres i den nye kommunalstruktur, og såfremt den frie grundskole skal betale for en ydelse, må der tilvejebringes en hjemmel til dette.

Dansk Friskoleforening skal bede om, at de nævnte problemstillinger overvejes i forbindelse med lovgivningen. Hvis strukturreformen i øvrigt giver problemer, som ikke kan forudses på forhånd, går vi ud fra, at ministeriet vil medvirke til at finde en

hensigtsmæssig løsning.

Med venlig hilsen
p.f.v.

Ebbe Lilliendal Jørgensen,
landsformand

Cecil Christensen,
kontorleder

Kontorchef Bodil Rasmussen
Undervisningsministeriet
Uddannelsesstyrelsen
Kontor for folkeoplysning og specialundervisning m.v.
Frøderiksholms Kanal 26
1220 København K.

Tlf.: 3392 5000, Direkte Tlf.: 3392 7719
Fax: 3392 5302, E-mail: Bodil.K.Rasmussen@uvm.dk

UNDERVISNINGSMINISTERIET
Frederiksholms Kanal 21
1220 København K
Att: Kontorchef Bodil Rasmussen

22.

DI
DANSK INDUSTRI
H.C. Andersens Boulevard 18
1787 København V
Tlf. 3377 3377 · Fax 3377 3300
di@di.dk · www.di.dk

5. januar 2004
LWE

Høringssvar: Lov om ændring af lov om folkeskole, lov om specialundervisning for voksne, lov om forberedende voksenundervisning (FVU-loven) og forskellige andre love.

Dansk Industri har modtaget Jeres anmodning om en udtalelse om ovenstående lovforslag som følge af kommunalreformen.

Det fremsendte udkast til lovforslag giver ikke anledning til bemærkninger.

Med venlig hilsen

Charlotte Rønhof
Forskningschef

/Louise Weinreich
Konsulent

26

5

De Samvirkende Invalideorganisationer

Kløverprisvej 10B · 2650 Hvidovre · Tlf.: 36 75 17 77 · Fax 36 75 14 03 · dsi@handicap.dk · www.handicap.dk

Kim Mørch Jacobsen
Uddannelsesstyrelsen
Frederiksholms Kanal 26
1220 København K

Kp. BA = IBB → SUG. 2. Re. 2

Den 23. december 2004

J.nr. 4078.50 [30.3.1] SL/sih/kt

Kære Kim Mørch Jacobsen

Fra De Samvirkende Invalideorganisationers (DSI's) side er vi noget bekymrede for kommunalreformens betydning for uddannelsesområdet. Det vil vi uddybe med flere hovedpunkter og mere detaljeret i vores høringssvar.

Dog skal vi lige gøre dig opmærksom på tre af de faktorer, som vi betragter som meget væsentlige, hvis undervisningsområdet skal blive velfungerende også efter reformen:

- Det er nødvendigt, at uddannelsesområdet med Undervisningsministeriet i spidsen kaster kræfter, viden og økonomi ind i VISO på ethvert niveau.
- Det er nødvendigt, at undervisningsområdet, ansporet af Undervisningsministeriet, går ind i arbejdet i De Regionale Udviklingsråd.
- Det er nødvendigt, at KVIS2 får de nødvendige midler – på samme niveau, som i KVIS's tre første år – og den nødvendige tid til at sikre og videreudvikle resultaterne fra KVIS-programmet i den nye struktur.

Med venlig hilsen

Stig Langvad
Formand

De Samvirkende Invalideorganisationer

Kløverprisvej 10B · 2650 Hvidovre · Tlf.: 36 75 17 77 · Fax: 36 75 14 03 · dsi@handicap.dk · www.handicap.dk

23

· Svend Gertz
Undervisningsministeriet
Uddannelsesstyrelsen
Juridisk kontor for almene uddannelser
Frederiksholms Kanal 26
1220 København K

26

Den 7. januar 2005

J.nr. 4349.22 [10.21.1] SL/sib/kt

Høringer vedr. strukturlovforslag for uddannelsesområdet

Hermed følger et samlet høringssvar fra De Samvirkende Invalideorganisationer (DSI) til de 4 lovforslag, som er blevet fremsat på Undervisningsministeriets område i forbindelse med strukturreformen.

Myndighedsstruktur, formelle ansvarsfordelinger

Der er næppe tvivl om, at større kommuner kan og bør løse flere specialundervisningsopgaver i forhold til børn og unge med handicap, samt at et øget kommunalt specialundervisningsansvar kan bidrage til at øge rummeligheden i folkeskolen.

Samtidig er det klart for DSI, at kommunerne ikke kan eller bør løse alle specialundervisningsopgaver i forhold til børn og unge med handicap. Der er undervisningsopgaver, som bedst løses i nationalt eller regionalt regi.

Der er derfor et stort behov for på et tilstrækkeligt og veldokumenteret grundlag, at få afklaret, hvor niveauet for arbejdsdelingen mellem stat, region og kommune bør placeres, før der træffes endelig beslutning herom.

Overordnet er det derfor DSI's vurdering, at overleveringen af specialundervisningsområderne fra amterne til kommunerne, går alt for hurtigt, og at fokuseringen på struktur gør, at der ikke er den fornødne opmærksomhed på, om undervisningen for børn og unge med handicap får det stærkt tiltrængte kvalitetsløft – endsige kan holde den nuværende kvalitet.

Struktur og indhold er ikke adskilt. En given struktur kan understøtte eller sabotere et godt indhold eller en kvalitetsudvikling.

DSI mener derfor, at der er behov for et grundlæggende analysearbejde forud for, og en længere periode til overlevering fra amter til kommuner, end der er lagt op til i lovforslagene.

For DSI er det også klart, at det nødvendigvis må være en uadskillelig del af strukturreformen at se på bibeholdelsen og udviklingen af kvaliteten i tilbuddene på undervisningsområdet for børn og unge med handicap. Meget mangler i forhold til indsatsen i dag, hvis kvaliteten skal løftes op til det lovgivningsfastsatte og dermed politisk ønskede niveau. En udviklings- og undervisningsindsats er nødvendig såvel centralt som regionalt og lokalt.

Konkret vil DSI derfor foreslå, at den glidende decentralisering fra region til kommune af specialundervisningen for børn og unge med handicap, sker efter sammenlignelige principper, som er foreslået på det sociale område, hvor opgaver overføres i takt med, at kommunerne specifikt anmoder om at modtage dem og ser sig i stand til at løse opgaven kvalificeret – og i dialog med ministeriet, Kontaktudvalget og De Regionale Udviklingsråd.

For DSI er det vigtigt at understrege, at samme fremgangsmåde ud fra sammenlignelige behov og problemstillinger, skal vælges i forhold til decentraliseringen af voksenspecialundervisningen fra amter/regioner til kommuner.

Det skal her igen understreges, at DSI ikke finder det fagligt forsvarligt at placere så store dele af ansvaret for og implementeringen af opgaveløsningen af specialundervisning for voksne i kommunerne, som besluttet af forligspartierne bag strukturreformen.

For DSI er det også vigtigt at påpege, at der i lovforslagene klart mangler en fremadrettet løsning, som på en tilstrækkelig måde sikrer eksistensen af og kvaliteten i voksenspecialundervisningen på kommunikationscentre.

I det nuværende forslag vil der opstå u hensigtsmæssige situationer, hvis ikke aftalegrundlaget ændres, så det forebygges, at en eller flere store kommuner i en region – i strid med andre kommuners interesser – ønsker at trække sig ud af samarbejdet. Takstbetalingen må kombineres med objektiv statslig finansiering, så den samlet finansierer og styrker regionernes udviklingsincitamenter.

For DSI er det meget uklart, hvilke overvejelser, der ligger bag lovforslagenes fordeling mellem regionale og kommunale specialundervisningstilbud for voksne og vidtgående tilbud til børn og unge med handicap. Det er DSI's klare forventning, at der snarest igangsættes en kortlægning over, hvilke opgaver, der specifikt ligger i de enkelte institutioner. Vi forventer herefter, at institutionerne vil blive placeret i hhv. regioner (som lands- eller landsdelsinstitutioner) eller kommuner i forhold til deres opgaveportefølje. Særligt, hvad angår undervisningstilbud til børn med ADHD og autisme, finder vi, at der bør placeres opgaver på regionalt niveau.

Hvad angår Skolen på Kastelsvej bør den placeres på samme niveau, som de øvrige lands- og landsdelsdækkende tilbud, mens Børneklinikkens rådgivning og vejledning bør placeres som en af skolens opgaver, således at viden og kompetencer samles. Den viden, kompetence og ekspertise, der er i skolens rådgivning og vejledning, bør naturligt være en del af VISO. Børn, som er blevet opereret med cochlear implant, bør omfattes af VISO og lands- og landsdelsdækkende tilbud i fornødent omfang.

Vi har forstået, at Skolen på Kastelsvej først var tænkt placeret i det regionale niveau og siden er flyttet tilbage til Københavns Kommune. Vi kan på ingen måde se det hensigtsmæssige eller den faglige begrundelse i at bevare skolen i kommunalt regi. Kun en lille andel af skolens elever bor i Københavns Kommune, og erfaringerne viser, at forældrene til de øvrige børn ikke oplever samarbejdet omkring at have børn i en skole under Københavns Kommune som uproblematisk. Hvorimod samarbejdet med skolen er udmærket. Vi ønsker, at Undervisningsministeriets tilsynsforpligtelse for specialskoler opretholdes – også når disse overgår til kommunalt niveau.

Det er endvidere et klart ønske fra DSI, at KVIS II forlænges på et tilstrækkeligt fagligt og økonomisk niveau og bliver en slags sparringspartner for de regionale udviklingsråd, ligesom KVIS II bør fungere over en længere periode for at få de amtslige specialskoler for børn og unge med handicap mere ind i udviklingen – skoler, som for manges vedkommende beklageligvis hidtil ikke har deltaget nævneværdigt i KVIS I.

Den revision af specialundervisningsområdet, som skulle finde sted i 2004-05, ophæves efter forslaget. Vi vil i stedet foreslå, at revisionen flyttes til 2008-09. En revision i 2008-09 bør bl.a. også benyttes til at rette de u hensigtsmæssigheder, der er for, hvornår der kan gives støtte til elever på private grundskoler. En ændring af dette regelsæt skal sikre, at børn, som har et handicap, og deres forældre har samme frie valg af skole, som andre.

Det er væsentligt, at undervisningsområdet følges og kvalitetsevalueres løbende. Derfor er det også nødvendigt, at de regionale udviklingsråd er forpligtet til at afgive årlige beretninger til Undervisningsministeriet og Folketinget om specialundervisningsområdet og indsatsen for, at børn med behov for specialtilrettelagt undervisning kan følge undervisningen i kommunens skoler. Det er ikke nok, at udviklingsrådene alene forpligtes til at afgive årlige beretninger via sociallovgivningen, da det er Undervisningsministeriet, som har og skal have sektoransvaret. Beretningsforpligtelsen på uddannelsesområdet bør også fremgå af lovgivningen vedrørende uddannelsesområdet.

For DSI er det utrolig vigtigt, at strukturreformen resulterer i forbedringer for personer med handicap. Derfor er det vigtigt, at der skabes et statistisk grundlag, som bredt set beskriver tilstanden i dag – og derved giver mulighed for, som der er behov for, kvalificeret at beskrive udviklingen fremover. Dette kan evt. ske via inddragelse af De Regionale Udviklingsråd, VISO m.v.

PPR og VISO

Med flytningen af det fulde myndighedsansvar for specialundervisningen af børn og unge med handicap til kommunerne, er det nødvendigt, at PPR styrkes betydeligt i forhold til deres faglighed og kapacitet. Det er nødvendigt, at PPR bliver mere synlige på skolerne som inspiratorer og supervisorer. Samtidig kan vi konstatere, at der ofte er en alt for lang ventetid på at få en udredning i forhold til, hvilken undervisning et barn har behov for. Hvis kommunerne til fulde skal leve op til sin myndighedsforpligtelse, og en øget undervisningsforpligtelse i forhold til ALLE børn, så skal ventetiderne for udredning i PPR m.v. væsentligt ned.

Vi har desværre måttet konstatere, at PPR ikke altid har den fornødne viden om, hvilken undervisning børn og unge med handicap har behov for. Der er simpelthen ikke kvalitet nok i udredningerne, hvor der er tale om børn med mere komplicerede og komplekse problemstillinger. Derfor er det nødvendigt, at der bliver mulighed for, at VISO foretager udredninger i de komplicerede og komplekse sager i forbindelse med uddannelse – både, når det handler om børn, om unge og om voksne.

For DSI er der ingen tvivl om, at et bredt funderet, helhedsorienteret og velfungerende VISO, som bl.a. også dækker undervisningsområdet, er den afgørende forudsætning for strukturreformens gennemførelse.

VISO vil kunne sikre, at den udredning, der gives på såvel uddannelses- som social- og hjælpemiddelområderne, trækker i samme retning og er af ensartet kvalitet og indhold. Det vil ikke være hensigtsmæssigt for udviklingen af kvalitet eller for samarbejdet mellem borger og PPR og VISO, hvis den samme borger skal have ydelser flere steder fra til aktiviteter, som kræver samme (type) hjælpemidler, kompensation og arbejdsteknik.

I forhold til undervisning, fritidsaktiviteter og gøremål i hjemmet vil der ofte være et vist sammenfald – såvel, som der ofte vil være et sammenfald i forhold til beskæftigelses- og sundhedsindsatsen.

Specialskolerne – nationale, regionale eller kommunale – skal indgå som vidensenheder i VISO. Det vil være en sikring af, at der er en central opsamling af viden for undervisning af børn med særlige behov.

Det er også DSI's vurdering, at VUC's ordblindeundervisningssektioner, kommunikationscentre samt kommunale voksenspecialundervisningscentre/institutioner skal bidrage til VISO-samarbejdet med systematiserede erfaringer, viden og effekt af undervisningen. Alt sammen for at bidrage til udviklingen af kvaliteten i specialundervisningen, uanset hvor denne er forankret.

Desuden bør der ændres i lovgivningen omkring lærernes grunduddannelse og efteruddannelse, ligesom forskningen i specialpædagogik bør opprioriteres kraftigt. Dette bør ske i erkendelse af, at de lande, som vi sammenligner os med, og som har gennemført en ændret

ansvarsfordeling og lagt større tyngde lokalt, også er lande, der har en læreruddannelse og efteruddannelse, hvor de specialpædagogiske elementer er vægtet højere, end det for tiden er tilfældet i de danske uddannelser.

VISO skal være en mulighed, som kommunen kan vælge at benytte, og VISO skal være en mulighed, som borgeren kan vælge at benytte. Hvis borgeren tidligere har fået støtte til udredning via VISO, eller borgeren af andre grunde mener, at alene VISO har den fornødne ekspertise til at foretage en kvalificeret udredning, så skal borgeren kunne henvende sig direkte der. VISO skal ikke tage sig af alle problemstillinger, men kun de særlige, og VISO har derfor mulighed for at henvise personen tilbage til udredning, f.eks. i PPR eller på uddannelsesinstitutionen.

Sektoransvaret skal bibeholdes, da det er en afgørende forudsætning for en effektiv indsats til fordel for personer med handicap, og Undervisningsministeriet skal være en betydelig aktør i forhold til VISO. Undervisningsministeriet skal derfor både være placeret i VISO's ledelse med en repræsentation med rimelig tyngde, ligesom Undervisningsministeriet skal bidrage økonomisk til VISO på et fornuftigt niveau.

Det er nødvendigt at indrette ordningerne således, at det er sektoren, der har hovedansvaret inden for egne ordninger, men samtidig således, at den nødvendige tværsektorielle viden inddrages og benyttes, således at løsningerne får den højest tænkelige kvalitet (hvilket ofte ikke er ensbetydende med, at det er den dyrest tænkelige løsning).

Finansiering og forsyning

DSI finder klart, at snitfladen mellem opgaveløsningen i hhv. kommunalt og regionalt regi ligger for højt og tilfældigt i forhold til, at opgaverne kan løses fagligt forsvarligt. Vi undrer os f.eks. over den tilsyneladende tilfældige løsning, at Kirkebækskolen skal være kommunalt drevet, finansieret og administreret, mens Geelsgaardsskolen skal være regionalt drevet. De bør begge være regionalt placeret. Ligeledes ønsker vi, at skoler, der underviser f.eks. børn med betydelig grad af ADHD og autisme, driftsmæssigt skal lægges i det regionale regi.

For DSI er det vigtigt, at undervisningsopgaver vurderes i forhold til deres krav til specialisering og herefter placeres i det regi, hvor der er de bedste muligheder for at løse opgaven bedst. Derfor opfordrer vi til, at undervisningsområdet analyseres med henblik på forud at etablere det bedste beslutningsgrundlag for den rette organisatoriske placering.

Kommunal visitering, finansiering og efterfølgende regional forsyningsforpligtelse – det er modellen for løsning af alle de undervisningsopgaver, som anses for at være for specialiserede til en fuldt ud kommunal løsning. Det er undervisningsministeren, som skal udstede bekendtgørelser for alle de områder, hvor dette bliver tilfældet: Kommunikationscentrenes aktiviteter, særlige regionale undervisningstilbud for børn m.m. For at sikre den bedste regulering heraf, er der behov for, at Folketinget udsteder nogle retningslinier herfor.

For DSI er det afgørende, at finansieringen af regionale special- og voksenundervisnings-tilbud indrettes, således at stabilitet og udvikling fremmes mest muligt og kassetænkning forebygges mest muligt. Det sikres kun via et gennemsigtigt betalingsystem baseret på den rette blanding af statslig objektiv og kommunal takstfinansiering – som sikrer mulighed for forebyggelse af ventelister, den rette udvikling og et vist konkurrenceelement.

DSI er enig i, at større kommuner kan etablere og drive flere specialiserede tilbud, end det er muligt i dag, men skal samtidig advare imod, at kommuner ensidigt kan beslutte selv at "tage over". DSI vurderer, at sådanne beslutninger altid skal træffes på et oplyst og diskuteret grundlag, f.eks. i dialog med Undervisningsministeriet eller De Regionale Udviklingsråd.

Det er fint, at kommunerne én gang årligt skal udmelde, hvad de det kommende år forventer at bruge af regionale tilbud. Det er imidlertid ikke alle behov, der kan forudses for det kommende år. Det er vigtigt at sikre, at nye behov, der ikke har kunnet forudses, alligevel kan tilgodeses med en specialiseret indsats. Det kan f.eks. være få meget komplicerede enkelt-sager, der kræver en helt individuel placering. Vi er til tider nede på meget små størrelser, og for meget særlige tilbud er der måske ikke engang en person med særlige behov pr. årgang.

Det forudsætter efter DSI's vurdering, at regionerne skal kunne udvikle og opretholde et vist beredskab i forhold til at kunne imødekomme ændringer af kommunernes udmeldte efterspørgsel. Det skal være således, at mennesker med handicap altid og hurtigt kan få adgang til det rette tilbud, som visitationen peger på.

Det forudsætter efter DSI's vurdering også, at regionerne skal gives mulighed for, med udgangspunkt i deres erfaringer eller forventninger, at tage initiativ til udvikling af nye tilbudstyper, som de vurderer, der er behov for, men som kommunerne endnu ikke har efterspurgt.

Selvom der er tale om årlige rammeaftaler i forhold til forventet forbrug, bør det også sikres, at samarbejdsaftalerne har en langt længere tidshorisont. Det kan være svært for regionerne at fastholde og udvikle de enkelte tilbud, hvis de hele tiden – årligt – er truet af ændring/lukning.

Det vil endvidere være et problem for fagligheden i tilbuddene og for regionernes drift, hvis f.eks. én større kommune i regionen kan melde sig ud af det regionale specialiserede samarbejde og etablere egne løsninger for egne borgere.

DSI mener, at forventet efterspørgsel skal meldes ud årligt, mens aftaler om samarbejde altid skal være bredest mulige og have en løbende varighed på mindst fire år.

DSI mener endvidere, at f.eks. opsigelser af samarbejdsaftaler m.v. altid skal forelægges Undervisningsministeriet og De Regionale Udviklingsråd.

Der skal i tilknytning hertil stilles krav om et tæt samarbejde med de berørte borgere og deres organisationer, f.eks. via De Regionale Udviklingsråd.

DSI er fortsat principiel modstander af kommunale fællesskaber og finder det nødvendigt, at der opstilles gennemsigtige, afbalancerede og ensartede kriterier og regler for, hvordan kommuner benytter voksen- og specialundervisningspladser hos hinanden. Disse kriterier og regler skal klart beskrive, hvordan kommuner kan og skal købe eller forpligtes til at udbyde pladser. I denne sammenhæng skal brugerens retssikkerhed og muligheder for at klage fastlægges. Det må ikke være uklart, hvordan det fungerer, når et barn undervises i nabokommunen, og barnet og/eller forældrene ikke er tilfredse med tilbuddet. Fælleskommunale ordninger må struktureres således, at f.eks. barn og forældre ikke mister overblik og indflydelse, og der skal være klarhed både på uddannelsesinstitutionen og i de kommunale forvaltninger om kompetence og ansvar.

Voksenspecialundervisningen

Voksenspecialundervisning er ikke det samme som specialundervisning for børn og unge med handicap. Det skal derfor fremgå af lov eller lovbemærkninger, at voksenspecialundervisningen skal foregå i et voksenpædagogisk miljø. Det er DSI's vurdering, at når voksenspecialundervisningen risikerer at ligge som det eneste voksenundervisningsområde i kommunen (eller næsten, som det eneste undervisningsområde i en region), så er voksenspecialundervisningen i fare for at miste den voksenpædagogiske dimension. Det må forhindres gennem regler, opmærksomhed, efteruddannelse og links mellem de forskellige voksenområder.

Adgangen til voksenspecialundervisning må ikke blive mere bureaukratisk, end den er i dag. I den nuværende lovgivning har enhver borger ret til at henvende sig til en institution, der udbyder voksenspecialundervisning og få vurderet sit undervisningsbehov i forhold til institutionens kompetencer. Det er væsentligt, at denne ret bibeholdes i en ny struktur, hvor myndighedsansvaret for voksenspecialundervisning overtages af kommunerne, men hvor opgaven kan placeres andetsteds. Mange mennesker med behov for voksenspecialundervisning har ikke mod på, ressourcer til eller overblik til at finde vejen ind i voksenspecialundervisningen, når den går over kommunens sagsbehandler, ligesom der bliver tale om en unødvendig langsom og proces, og en proces, hvor den kommunale sagsbehandler skal have overblik over egen kommunes, omegnskommunernes og regionstilbud på området.

En placering af voksenspecialundervisningen således, at indgangen bliver gennem kommunens socialforvaltning, er en svækkelse af sektoransvaret for voksenspecialundervisningen. Behovet for undervisning samt en vurdering af, hvilke resultater der kan opnås via undervisning, er en pædagogisk opgave. Ved at lægge denne opgave i socialforvaltningen risikerer man let, at vurderingen får et andet – socialt – fokus, og voksenspecialundervisningen

vil dermed som helhed få et andet fokus. For at bevare sektoransvaret og områdets fokus er det tvingende nødvendigt, at det fortsat er en mulighed at få en vurdering af undervisningsbehovet direkte på uddannelsesinstitutionen.

Med den foreslåede placering vil kommunikationscentrene overgå til regionerne, mens voksenspecialskolerne overgår til kommunerne. En del af voksenspecialskolernes undervisning er inden for samme områder som kommunikationscentrene. Ikke alle kommuner vil komme til at drive en voksenspecialskole. Visitation bliver en ny opgave for den kommunale sagsbehandler. Det er urimeligt at forestille sig, at sagsbehandleren kan have overblik over tilbud med parallelt indhold, men forankret i forskellige niveauer, og hvor kommunen ofte ikke råder over et eget tilbud.

For mange mennesker er det af stor betydning, at voksenspecialundervisningen kommer i gang hurtigt efter personen har fået et handicap. Dette gør det yderligere væsentligt, at udredningsopgaven er entydigt placeret og kan gennemføres hurtigt. Vi ønsker ikke, at der skal være risiko for udsættelse via en bureaukratisk forhandling mellem kommune og region.

Visiteringsopgaven kan fint bibeholdes hos skolelederen. Dog med den mulighed, at skolelederen henviser til udredning i VISO – eller, at borgeren selv henvender sig for udredning i VISO, når borgeren ved eller formoder, at der er behov for udredning herfra. Det er derfor væsentligt, at borgere med et betydeligt handicap og behov for voksenspecialundervisning, får adgang til at anmode om udredning hos VISO.

Der mangler viden om voksenspecialundervisningen. Det er væsentligt, at voksenspecialundervisningen kortlægges. Kortlægningen skal imidlertid ikke alene benyttes for at få lagt nye snitflader ind omkring, hvad der er undervisning, og hvad der er genoptræning. Kortlægningen skal i lige så høj grad bruges som arbejdsredskab for kontaktudvalg og regionale udviklingsråd, når de skal se på områdets udvikling og sikre, at der sker udvikling og ikke forringelser i service og kvalitet i forbindelse med den nye struktur.

Voksenspecialundervisningen er allerede nu tilrettelagt meget forskellig fra amt til amt. Forskelligheden er ikke alene affødt af positiv tilpasning til lokale forhold. Der er ofte tale om et tilbud, hvor der er mangler og forskelle, som er begrundet i, om der er politikere, ledere og lærere, som lige netop er optaget af ét bestemt fagfelt. Allerede i den nuværende struktur er betjeningen simpelthen for uens. Det vil blive mere forskelligt med en meget uens og nogle steder kommunal forankring af området. Her er det ikke muligt at adskille struktur og indhold. Kortlægningen skal benyttes til at sikre den fornødne udvikling, ensartethed og oprettelse af de manglende tilbud i regioner og kommuner, hvor de mangler.

Vi finder i øvrigt, at der er behov for en gennemgang af de nuværende amtslige institutioner, der giver voksenspecialundervisning inden for tale-, høre- og synsområderne. Det ser ikke ud til, at der er en linie i, hvilke institutioner, der på opfordring fra kommunerne skal drives af regionen, og hvilke, der skal drives af kommunerne. Vi vil anbefale, at "snittet"

lægges ens på landsplan, såvel af overskuelighed for brugeren, som for at sikre, at det landsdækkende net for opsamling og formidling af viden og resultater bliver sikkert og gennemskueligt. Desuden forekommer det ikke logisk eller sandsynligt, at en undervisning, som i en region, skal foretages af det regionale niveau, i en anden region kan eller skal foretages af det kommunale niveau.

Så vidt vi kan se, så fremgår det ikke af lovforslaget, men vi går ud fra, at de nuværende amtslige synskonsulenter og deres opgaver placeres på de amtslige tale-, høre- og synsinstitutioner, der viderefører voksenspecialundervisningen.

DSI forventer endvidere, at aktører inden for tale-, høre- og synsområdet ses i sammenhæng med VISO.

Ungdomstilbuddet

Det er en særlig vigtig opgave at få kortlagt ungdomstilbuddet i regi af voksenspecialundervisningslovgivningen for at forebygge en negativ udvikling i forhold til adgang til og indhold af dette tilbud. De tilbud, som amterne har (haft), er af stærkt svingende længde og kvalitet – og nogle amter har slet ikke et sådan tilbud. Det er utilfredsstillende, at der ikke for længe siden er fundet en landsdækkende og permanent løsning med et relevant ungdomsuddannelses tilbud for de mange unge, der går i voksenspecialundervisningens ungdomstilbud. Den helt store gruppe her er unge udviklingshæmmede uden anden mulighed.

Det er særligt vigtigt, at ungdomstilbuddet overvåges og registreres med henblik på at sikre, at der ikke sker forringelser i forhold til indhold og udbredelse. Det meget uens tilbud, der findes i dag, kan ikke bære forringelser eller reduktion i adgang.

Vi mener, at den foreslåede organisering af ungdomsuddannelsen vil kunne medføre en betydelig forringelse af tilbuddet – desværre allerede over kort tid. Der bør være pligt til at etablere og fastholde et ensartet landsdækkende tilbud. Nu atomiseres tilbuddet på omkring 100 forskellige kommuner mod de tidligere 13 amter og de 3 særlige kommuner. Det betyder, at der er en stor risiko for, at ungdomstilbuddet nogle steder forsvinder, da der ikke er lovpligtig forpligtelse til at opretholde det.

I lovbemærkningerne er det uklart, om det er regionerne, der skal/kan udvikle ungdomstilbuddet. En meget stor del af ungdomstilbuddet bliver kommunalt, og vi går ud fra, at det er hensigten, at både kommuner og amter udvikler de ungdomstilbud, de hver især har, samt er opmærksomme på nye behov. Vi finder, at dette bør tydeliggøres.

Der skal etableres en ungdomsuddannelse, som er politisk, administrativt og økonomisk placeret på samme niveau, som andre ungdomsuddannelser. Tilbuddet skal være tre-årigt, og der skal være udstrakt mulighed for at lave et individuelt tilrettelagt forløb, hvor bl.a. moduler fra andre ungdomsuddannelser, daghøjskoler, praktikforløb eller specialtilrettelag-

te individuelle undervisningsforløb kan indgå. Vi betragter det som helt nødvendigt, at der bliver lavet en sådan indholdsmæssig følgelovgivning. Alt andet er diskrimination.

Vores ønsker om, at ungdomstilbuddet lovfæstes, og at muligheden for at tage en ungdomsuddannelse gøres ensartet på landsplan, understøttes af såvel rapporten fra Evalueringsinstituttet om voksenspecialundervisning, som af Amtsrådsforeningens evaluering af aktiviteterne på voksenspecialundervisningsområdet.

Specialpædagogisk støtte ved selvejende ungdomsuddannelser, VUC og SOSU-skoler i statsligt regi

Ved gymnasier, VUC, SOSU-skoler m.fl. skal der være mulighed for, at eleverne får specialpædagogisk støtte via en ordning i SU-styrelsen. Ordningen skal sikres økonomiske via finansloven og ekspertisen vedrørende specialpædagogisk støtte samles til gavn for den faglige kvalificering og en rationel anvendelse af de ressourcer, der er nødvendige til området.

Dette bør skrives klart ind i loven.

Ordblindeundervisning

Den specialpædagogiske støtte for den kompenserende ordblindeundervisning overføres til staten. Vi skal i den forbindelse foreslå, at også specialpædagogisk støtte til voksen efter- og videreuddannelser udbygges og systematiseres i samme enhed. VISO skal kunne fungere, som en del af og benyttes i sammenhæng med dette.

Det er væsentligt, at ordblindeundervisningen foretages ud fra de specialpædagogiske principper, der benyttes ved kommunikationshandicap. Ligeledes er det nødvendigt, at undervisningen udbydes af mange udbydere. Målgruppen er stor, og tilbuddet vil blive benyttet af flere, jo mere umiddelbar adgang, der er til undervisning.

Finansieringen er en akilleshæl ved denne undervisning. Kursister i VUC's ordblindeundervisning vil ofte være dyrere, end VUC's andre kursister. Derfor må det klart understreges, at VUC's midler til denne undervisning ikke kan flyttes til VUC's andre opgaver.

Brugerinddragelse

Vi ønsker relevant repræsentation fra såvel DSI, som direkte fra brugerne. Dette gælder, hvad angår regionale udviklingsråd, klageorganer, bestyrelser ved uddannelsescentre og institutioner.

Det er vores erfaring, at brugerinddragelse er afgørende for at sikre den rette udvikling.

Klageadgang – for børn og unge med handicap

Klageadgangen skal udvides. For børneområdet skal det være sådan, at der kan klages over al specialundervisning – uanset timetal. Ligeledes skal der kunne klages over anden specialpædagogisk støtte end undervisning – f.eks. hjælpemidler, materialer og tolkning. Det er urimeligt, at en afgørelse ikke kan påklages til et retssikrende organ, hvis den f.eks. er under 12 timers ugentlig specialundervisning.

Bestemmelsen om, at der alene er klageadgang for over 12 timers ugentlig specialundervisning kan betyde, at f.eks. klageadgangen for nogle enkeltintegrerede blinde børn bortfalder. Blinde børn, som har mange særlige hjælpemidler, særligt tilrettelagte materialer, men måske "kun" 10 ugentlige støttetimer, vil miste klageadgangen. Det er hverken rimeligt eller hensigtsmæssigt, idet der er mange, som skal arbejde sammen, mange forskellige aspekter af undervisningen, som skal passe sammen, og dermed mange steder, hvor indsatsen kan gå galt, og der dermed også er et klagebehov.

Vi ønsker, at der oprettes regionale klagenævn med et landsdækkende klagenævn, hvortil sager, der er principielle eller generelle, kan ankes. Ligeledes må der være en hvis praksiskoordinering, der sikrer mod, at de regionale forskelle bliver for store. Regionale klagenævn vil sikre, at det ikke mere er kommunen, der skal behandle sager om kommunens tilbud. Samtidig vil et sådant system kunne fungere uden meget lange sagsbehandlingstider. Herved bringes undervisningsområdet i overensstemmelse med social- og beskæftigelsesområdet.

Efterkommes dette ønske ikke, så skal vi under alle omstændigheder anbefale, at der fremtidigt kan klages over enhver form for specialundervisning for børn og unge til Klagenævnet for vidtgående specialundervisning. Bliver sagsmængden for stor til, at et enkelt klagenævn kan håndtere sagsmængden inden for rimelig tid, kan/skal der nedsættes parallelle nævn.

Af forslaget er det ikke klart, om forældre kan klage over, at deres barn modtager mindre end 12 timers specialundervisning direkte til Klagenævnet, eller om det vil være en klage til kommunen. Det bør være muligt at klage til Klagenævnet over, at et barn modtager mindre end 12 timer – dette vil være i tråd med, at forældre i den nuværende situation kan klage over, at deres barn ikke er visiteret til undervisning efter § 20, stk. 2 – dette alene en bemærkning til mulighederne for at klage til klagenævnet, således som muligheden er beskrevet i høringsmaterialet.

Så vidt vi læser lovforslaget i sammenhæng med lov om forpligtende kommunalt samarbejde, så er der en lille del af den specialundervisning for børn, der skal foregå i et forpligtende samarbejde, der ikke vil kunne klages over i Klagenævnet for vidtgående specialundervisning.

Det drejer sig om den del af specialundervisningen, som er af varig karakter, men som er under 12 timer pr. uge, samt over den pædagogisk-psykologiske rådgivning i forbindelse

hermed. Det vil være hensigtsmæssigt at sikre, at snittet for undervisning i forpligtende kommunale samarbejder, og snittet for, hvornår det er muligt at benytte klagenævnet, som minimum ligger samme sted, som uden for de forpligtende samarbejder. Det er afgørende for retssikkerheden på området, at der ikke er nogle børn, som får undervisning i et forpligtende kommunalt samarbejde, og samtidig kun har klageadgang i den kommunale struktur.

Det skal være helt klart, hvilke klager i forhold til småbørn, som kan behandles hvor – og de skal have samme muligheder uanset bopæl.

Klageadgang – for voksne med handicap

For voksenspecialundervisningen ønsker vi samme mulighed. Begrænsningen, der siger, at der alene kan klages over retlige forhold ved voksenspecialundervisningen, må fjernes. Det SKAL være muligt at klage over vurderinger, over kvalitet og omfang, samt over den specialpædagogiske støtte og kompensation, der gives i tilknytning til undervisningen. En udvidelse af klageadgangen på området vil være med til at sikre den enkelte et kvalificeret tilbud, ligesom det vil være med til at sikre kvaliteten i voksenspecialundervisningen generelt.

Vi mener, at de samme regionale og landsdækkende klagenævne kan benyttes til både undervisning for børn, unge og voksne.

Ændres der ikke i modellen for klagenævnet, finder vi, at den sammensætning, der er foreslået i lovforslaget, er rigtig, og afspejler viden og repræsentation i forhold til de opgaver, som nævnet skal løse.

Korte erhvervsuddannelser

Som følgelovgivning bør sektoransvaret implementeres, hvad angår specialpædagogisk støtte og kompensation til de korte erhvervsuddannelser.

Overgangen mellem specialskoler og korte erhvervsuddannelser er besværliggjort af, at det ikke er tydeligt, hvilke kvalifikationer eleverne har, når de afslutter skolegangen på en specialskole – dette gælder både skoler, som underviser efter folkeskolelovens § 20, stk. 1 og 2. Eleverne, som afslutter skolegangen herfra, har derfor ikke tilstrækkelig mulighed for at dokumentere, at de har de fornødne færdigheder i forhold til at gå videre på en kort erhvervsuddannelse.

Vi skal benytte lejligheden til at foreslå, at DSI får plads i Rådet for Kortuddannede.

Folkeoplysning

Vi finder, at det vil være på sin plads at benytte ændringerne af lovkomplekset til at genindføre den obligatoriske repræsentation for handicaporganisationerne i folkeoplysningsudvalgene.

For os har det været tydeligt, at mange folkeoplysningsudvalg – uden handicaprepræsentation – ikke har haft det nødvendige blik for den særlige opgave, det er at lave folkeoplysning for mennesker med handicap eller således, at folkeoplysningen også kan benyttes af mennesker med handicap. Vi ser en sådan repræsentation som afgørende for at sikre den bredest mulige folkeoplysning og som værende i direkte forlængelse af FN's Standardregler for mennesker med handicap nr. 18.

Kort høringsfrist

Høringsprocessen for hele dette enorme lovarbejde er meget kort. Det tidspres, som ligger over hele processen, bekymrer DSI. Med den korte høringsfase har det været yderst vanskeligt for DSI's medlemsorganisationer at indgå i en uddybende dialog med deres medlemmer og relevante repræsentanter for derved at skabe sig et grundigt overblik over hele reformen, mulige konsekvenser og ikke mindst mulige faldgruber. Det medfører en stor risiko for at overse væsentlige problemstillinger for mennesker med handicap i de mange lovforslag.

Vi forbeholder os derfor ret til i den kommende tid at fremkomme med supplerende synspunkter, ligesom vi også forventer at blive inddraget i de videre forhandlinger om lovforslagene og justeringen af disse.

For spørgsmål og ønsker om yderligere oplysninger kan der rettes henvendelse til uddannelsespolitisk konsulent Signe Højsteen på e-mail: sih@handicap.dk eller tlf.nr. 3638 8530.

Med venlig hilsen

Stig Langvad
Formand

Bilag: Høringssvar fra Danske Døves Landsforbund, Ordblinde/Dysleksiforeningen i Danmark, HjerneSagen, Dansk Parkinsonforening, Dansk Epilepsiforening, Kirkebækskolen, Foreningen for Stammere i Danmark og Landsforeningen Autisme.

Danske
Døves
Landsforbund

6. januar 2005

Høringssvar til strukturlovforslag for uddannelsesområdet fra Danske Døves Landsforbund

Danske Døves Landsforbund er betænkelig vedrørende udmøntningen af kommunalreformen for så vidt angår specialundervisning, hvor regionerne skal have ansvaret for at videreføre og udvikle de mest specialiserede lands- og landsdelsdækkende undervisningstilbud for børn, unge og voksne. Når det gælder døve er vores erfaring, at ingen af de nuværende kommuner og amter kan løfte opgaven alene – og selv med de nye regioner og kommuner er børnegrundlaget for lille. Hvis man vil bevare et bæredygtigt grundlag for bevaring af ekspertisen og videreudvikling af kvaliteten, skal der arbejdes på landsplan. Vi ønsker derfor at pege på en placering direkte under staten.

For døve børn er inklusion i almindelig folkeskole ikke den rigtige løsning. Døve børn skal gå på skoler, der har en tosproglig undervisning, hvor tegnsproget er modersmålet, og dansk er andetsproget.

Undervisningen skal give barnet de bedste forudsætninger for at kommunikere både på tegnsprog og dansk. Børnene skal altså både undervises i "tegnprog som fag" og hovedsagligt på tegnsprog i de øvrige fag. Samtidig er undervisningen i dansk meget vigtig. Udviklingen af fagets undervisningsmetoder skal bygge på forskning om døve børns læseindlæring.

Børnene skal undervises af lærere, som behersker dansk tegnsprog, og som kan kommunikere flydende med børnene. Børnene skal – for at kunne opleve og lære af et fuldt udviklet voksensprog – færdes i et tegnsprogsmiljø, hvor de møder voksne døve.

Der skal forskes i børnenes tegnsproglige udvikling. Hvis døve skal kunne klare sig i et moderne samfund, er et godt tegnsprog en forudsætning. De fleste døve børn er født af hørende forældre. De er derfor meget afhængige af en god sprogstimulation i daginstitution og skole. Det er vigtigt, at børnene tilegner sig sprognuancer og sprogforståelse, lærer at samarbejde, argumentere og diskutere samt får modspil.

Antallet af børn og unge med høretab er relativt lille, 1,97 promille af en fødselsårgang, og da gruppen samtidig er meget uhomogen, har det altid været problematisk at give et tilstrækkeligt differentieret tilbud, ikke mindst fordi en del af gruppen har behov for visuel kommunikation, enten som tegnstøttet dansk eller som tegnsprog. Endvidere har 25 til 35% af børnegruppen yderligere funktionsnedsættelser.

Igennem de sidste år har vi oplevet,

- at gruppen af børn, der får en dansksproglig udvikling bliver større p.g.a. bedre høreapparater og cochlear implantation af børn. Denne tendens vil blive kraftigere, når neonatal screening og efterfølgende tidlig indsats indføres,
- en større faglig spredning i børnegruppen end tidligere,
- flere børn fra familier med anden etnisk baggrund end dansk,
- at stadig flere børn med andre funktionsnedsættelser får cochlear implant.

Vi vurderer, at man i løbet af de kommende år vil have behov for at ændre den nuværende struktur for tilbuddet til børnegruppen med tilhørende flytning af ressourcer. Med den antalsmæssigt lille og meget uhomogene børnegruppe vil tilbuddet løbende skulle tilpasses. Der skal indbygges dynamik i det fremtidige tilbud, for området er inde i en rivende udvikling.

Danske Døves Landsforbund er betænkelig ved den regionale placering, da der højst kommer en døveskole i hver region. Vi ønsker en struktur, der kan danne grundlag for et fagligt fundament, der kan sikre tegnsprogsuddannelse til døvelærerne, tegnsprogsmiljø på døveskolerne og en undervisning, der bygger på fælles metodeudvikling samt forskning.

Som konsekvens af dette bliver vores betænkeligheder endnu større, når det fremgår at kontaktudvalget en gang i hver valgperiode skal diskutere, om undervisningsinstitutionerne skal drives af beliggenhedskommunerne.

Som det fremgår af ovenstående, mener vi, at de tre døveskoler og centerskolerne bør være selvejende institutioner under staten. I det nuværende forslag er to af døveskolerne placeret under regionerne - mens den tredje (Skolen på Kastelsvej) er placeret under en kommune. Det vil give praktiske problemer, at forholdene ikke er ens på landsplan. Hvis det ikke er muligt at få ikke den bedste løsning igennem - den statslige - vil vi i det mindste påpege at de tre døveskoler bør have samme placering: under hver sin region. Skolen på Kastelsvej bør under ingen omstændigheder placeres under Københavns Kommune. Da størstedelen af skolens elever kommer fra omegnskommunerne, virker en placering under Københavns Kommune ikke hensigtsmæssig. Endvidere bør den vejledning, der i dag ydes fra Børneklinikken, i stedet varetages af Skolen på Kastelsvej, således at kompetencer, vidensudvikling og vejledning samles. Dette har man gode erfaringer med på de andre døveskoler, hvor vejledningen er placeret i tilknytning til skolen.

På vegne af
Knud Søndergaard
Landsformand

Dorte Møller

Ordblinde / Dysleksiforeningen i Danmark

Hvidovre, den 5. januar 2005

J.nr.	4349	Akt. nr.	20
Modt. dato	5.1.05		
Kopi	SL	SL	PEP HS

Undervisningsministeriet
Institutionsstyrelsen
Frederiksholms kanal 25
1220 København K

Høringssvar vedr. forslag til lov om ændring af lov om folkeskolen, lov om specialundervisning for voksne, lov om forberedende voksenundervisning (FVU-loven) og forskellige andre love.

Denne del af høringssvaret omfatter ikke ændringer af lov om folkeskolen. Foreningen giver også høringssvar til dette område i et andet papir.

Ordblindeforeningen finder det meget væsentligt, at det skrives i lovbemærkningerne, at ordblindeundervisningen, selv om den nu flyttes sammen med FVU-loven, stadig betragtes som specialundervisning for voksne. At indhold og tankegang i ordblindeundervisningen følger de principper, som er gældende i dag, hvor ordblindhed betragtes som et læse og kommunikationshandicap. Det er vigtigt, at det står i lovbemærkningerne, fordi lov om specialundervisning for voksne stadig kommer til at bestå. Det er også i overensstemmelse med lovpargrafferne i forslaget.

Undervisningsminister Ulla Tørnæs har på konferencer op til lovens offentliggørelse og i svar til Ordblindeforeningen lagt stor vægt på, at det er to væsensforskellige undervisningsanliggender - Specialundervisning for ordblinde og FVU og almen opkvalificerende dansk og matematik - der bringes sammen under samme tag i en lovgivning. I brev af 5. oktober til Ordblindeforeningen skriver ministeren blandt andet "ansvaret for indgåelse af driftsoverenskomster for så vidt angår FVU og ordblindeundervisning overgår til VUC. Der vil i den forbindelse blive etableret regler for at sikre, at der forsat er et bredt udbud tæt på borgerne. Derved kan den kompetence, der i dag findes hos private initiativtagere, stadig komme de ordblinde til gavn."

Denne tankegang må også præge organiseringen og udbuddet af de to undervisningstilbud, og det er væsentligt at pege på, at den kompetence som i dag findes hos de private initiativtagere og på tale-institutter/kommunikationscentre fastholdes, når der skal indgås driftsoverenskomster. For Ordblindeforeningen er det meget vigtigt, at borgeren kan komme til et kvalificeret ordblinde-undervisningstilbud tæt ved bolig og arbejdsplads. Antallet af udbydere må ikke blive mindre end i dag, og det er vigtigt, at der findes skoler, der udvikler ordblindeundervisningen overalt i landet.

Ordblinde / Dysleksiforeningen i Danmark

Et stigende antal voksne ordblinde sikres gennem ordblindeundervisning tilknytning og fastholdelse på arbejdsmarkedet. Jeg henleder også her opmærksomheden på undervisningsministerens svar til Ordblindeforeningen.

Ved indgåelse af driftsoverenskomster vil det være naturligt, at regionsrådene indgår driftsaftaler med alle udbydere: VUC, de private initiativtagere og tale-høreinstitutter. Herved sikres kompetencen og kvaliteten af undervisning til gavn for borgeren. Der opstilles krav til udbydere for at kunne indgå en driftsaftale. Kravene skal omfatte krav om kvalifikationer til visitation, lærerkvalifikation/uddannelse som læsepædagog, krav om kendskab til IT-hjælpemidler i undervisning af ordblinde samt kvalifikationer til at give specialpædagogisk vejledning og rådgivning. Og ligeledes erfaring med rådgivning i anvendelse af IT-hjælpemidler på arbejdsmarkedet.

Det er vigtigt, at det er indehaveren af driftsoverenskomsten/skolelederen, der varetager visitationen. I dag visiterer driftsoverenskomsthavere til ordblindeundervisning. Det er vigtigt, at ansvaret for tildeling af ordblindeundervisning og ophør med ordblindeundervisning vurderes af driftsoverenskomsthaveren, fordi kvaliteten af tilbudet sikres gennem ovenstående krav.

Denne bredde i udbud og ansvar vil give den bedste kvalitet og være bundet af samarbejde og naturlig konkurrence til gavn for fastholdelse og udvikling af kvalitet.

Med venlig hilsen

Hans-Pauli Christiansen
Formand

HJERNESAGEN

LANDSFORENINGEN FOR APOPLEKSI- OG AFASIRAMTE

De Samvirkende Invalideorganisationer
her.

Bedes vedlagt DSI's høringssvar til
Undervisningsministeriet.

Kløverprisvej 10 B, 2650 Hvidovre
Telefon 36 75 30 88, Fax 36 75 30 98
Giro 157 - 51 71
CVR-nr. 17 23 29 32
E-mail: admin@hjernesagen.dk
Hjemmeside: www.hjernesagen.dk

16. december 2004

Høringssvar vedr. forslag til lov om ændring af lov om folkeskolen, lov om specialundervisning for voksne, lov om forberedende voksenundervisning (FVU-loven) og forskellige andre love.

HjerneSagen - Landsforeningen for Apopleksi- og Afasiramte skal hermed kommentere den del af ovennævnte lovforslag, der vedrører Lov om specialundervisning for voksne.

HjerneSagen har med tilfredshed noteret sig, at det påhviler de kommende regionsråd at drive undervisningsinstitutioner til personer med fysiske eller psykiske handicap, som har tale-, høre eller synsvanskeligheder, hvilket vil sikre at den nuværende høje faglige standard bibeholdes. HjerneSagen finder det dog besynderligt, at en række andre nuværende amtslige institutioner, som også varetager tale- høreområdet fx Center for specialundervisning i Roskilde amt, Blåskærgård i Viborg amt med flere, forankres i kommunerne.

HjerneSagen skal opfordre til, at hele området forankres regionalt, da hensynet til faglighed og bæredygtighed må veje tungest.

Omkring 5.000 mennesker rammes hvert år af dysartri, afasi og øvrige kognitive forstyrrelser fx hukommelsesproblemer, neglekt, rum- retningsforstyrrelser m.m. Skader som hver for sig og tilsammen udgør alvorlige handicap, og som ofte afskærer den enkelte fra arbejdsmarkedet og fra at leve et almindeligt liv. Der er således tale om en gruppe alvorligt ramte borgere, der kræver et højt specialiseret tilbud.

HjerneSagen finder på den baggrund følgende lovændringer særlige problematiske:

Vedr. den kompenserende specialundervisning - § 1b, stk.1

Sproget er en kompliceret funktion, som kan blive skadet på både det anatomiske område og på de neurofysiologiske processer i hjernen. Hertil kommer en række andre kognitive funktioner, som, hvis de skades, medfører behov for specialiserede tilbud fx den kompenserende specialundervisning. Det kræver veluddannede talepædagoger/logopæder at vurdere problemets omfang og behovet for undervisning.

Kommunerne besidder ikke den fornødne faglige indsigt, som det kræver at kunne afgøre om et menneske med kognitive skader har brug for et specialundervisningstilbud. Denne fornødne faglige indsigt findes imidlertid allerede i de nuværende kommunikationscentre/taleinstitutter.

Mennesker med kognitive skader kan i dag frit henvende sig til amternes kommunikationscentre/taleinstitutter og anmode om vurdering med henblik på et undervisningstilbud. Dette er en ret, som det er særdeles væsentligt at bevare, idet der ikke altid sker henvisning fra sygehusene, som i reglen er de første, som kommer i kontakt med hjerneskadede.

HjerneSagen skal derfor kraftigt opfordre til, at borgerens ret til udredning bibeholdes, og at denne ret præciseres i loven, og at visiteringsopgaven bibeholdes hos kommunikationscentre/ taleinstitutterne.

At beslutningerne bør træffes tæt på borgeren kan i nogle tilfælde være en udmærket tanke. I den her nævnte forbindelse er der imidlertid tale om en misforståelse. Det bør være den faglige indsigt og den kvalificerede viden, som styrer henvisningskompetencen.

Vedr. forhandling og indstilling - § 1b, stk.2

En hurtig indsats er afgørende, når der sker skader på hjernen. Ligesom det er af stor betydning for det fremtidige funktionsniveau, at der omgående sættes ind med fysisk træning, er det også afgørende, at taleundervisning iværksættes med det samme, og at den fortsætter uden ophør ved udskrivelse fra sygehus.

HjerneSagen finder det derfor særdeles bekymrende, at en foranstaltning som kompenserende specialundervisning først skal forhandles mellem region og kommune, og at kommunen forinden skal skrive en indstilling. Der forekommer at være tale om en helt unødigt og bureaukratisk sagsgang, som kan få store konsekvenser for de berørte personers optræning.

HjerneSagen skal derfor endnu engang opfordre til, at visitations- og udredningsopgaven alene varetages af kommunikationscentre/ taleinstitutterne.

Mangler i nugældende og i ny lov:

Som nævnt bør taleundervisning/kompenserende specialundervisning iværksættes straks efter skadens opståen. Det sker i bedste fald i dag på de sygehuse, som har logopæder/talepædagoger til rådighed. Sandsynligheden for at få undervisning hurtigt er størst for de patienter, som indlægges på apopleksiafsnit.

Det Nationale Indikatorprojekts seneste tal viser, at 20 - 25 % ikke indlægges på et apopleksiafsnit senest 2. indlæggelsesdøgn som anbefalet af Sundhedsstyrelsen. I stedet sker indlæggelse på en medicinsk afdeling, hvor man ikke får del i den optimale tværfaglige behandling og genoptræning. På de medicinske afdelinger har man typisk ikke faglig viden om afasi. Et særligt problem kan opstå, når der er tale om ældre mennesker, hvor manglende sprog forveksles med alderdomstegn, svækkelse og lignende.

HjerneSagen skal yderligere foreslå følgende præciseringer i loven:

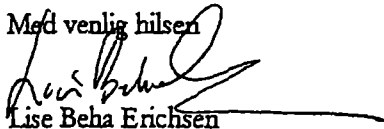
- at enhver patient med skader på hjernen har krav på at blive udredt med henblik på vurdering af behov for taleundervisning ved en logopæd, og at træningen i givet fald påbegyndes under indlæggelsen. Dette gælder også de patienter der ikke indlægges på et apopleksiafsnit

-
- at indsatsen organiseres således, at kommunikationscentrene/taleinstitutterne yder talepædagogisk bistand til sygehusene i de tilfælde, hvor en indlagt patient har sprog- og talevanskeligheder med henblik på nærmere udredning og påbegyndelse af taletræning
  - at der opstilles en udskrivningsprocedure (indgår i genoptræningsplanen), således at det sikres, at taleundervisningen fortsætter efter udskrivelsen, og at dette sker uden ventetid.

Til slut vil foreningen udtrykke tilfredshed med, at klageadgangen forbedres, således at voksne der modtager specialundervisning fremover vil kunne klage til Klagenævnet for vidtgående specialundervisning. Foreningen finder det dog ikke tilfredsstillende, at der kun kan klages over retlige forhold. Den kompenserede specialundervisning er af afgørende betydning for dem, der har brug for tilbuddet, hvorfor det er af afgørende betydning, at man også kan klage over kvalitet og omfang, samt over den specialpædagogiske støtte og kompensation, der gives i tilknytning til fx taleundervisningen.

Med venlig hilsen

Lise Beha Erichsen
Direktør, cand. jur.

*****

HjerneSagen, Landsforeningen for Apopleksi- og Afasiramte, er en privat, almennyttig, landsdækkende forening for mennesker ramt af blodprop eller blødning i hjernen, deres pårørende og andre interesserede.

HjerneSagen arbejder bl.a. for:

- at forebygge at mennesker rammes af blodprop eller blødning i hjernen
- at sikre bedst mulig behandling og genoptræning af mennesker, der rammes af blodprop eller blødning i hjernen
- at sikre bedst mulig støtte til de ramte og deres pårørende.

Hvert år rammes godt 10.000 - 12.000 mennesker af en blodprop eller blødning i hjernen. Apopleksi er den 3. hyppigste dødsårsag i Danmark. Dødeligheden er mellem 25 - 40 % afhængig af, hvilken behandling der tilbydes. For dem der overlever er invaliditeten stor, fx rammes 80 % af halvsidige lammelser og 30 % rammes af afasi.

J.nr.: 4349	Akt.-nr.: 11
Modt. dato: 23 DEC. 2004	
Kopi: SEH SU PLA	OK.F

Kirke Vejløsevej 26-1
3500 Vejløse
Telefon 3927 1555
Telefax 3918 2075
Epost: dansk@parkinson.dk

DSI,
Kløverprisvej 10 B,
2650 Hvidovre

Att: Signe Højsteen

21.12.2004

Dansk Parkinsonforenings supplement til DSIs høringssvar vedr. strukturlovsforslag for uddannelsesområdet

Dansk Parkinsonforening har mange medlemmer, som benytter de amtslige Tale-Høreinstitutter eller Kommunikationscentre, fordi mange mennesker med Parkinsons sygdom får talebesvær og derfor med jævne mellemrum har brug for tale- og stemmetræning.

I de generelle bemærkninger til Lov om specialundervisning for voksne står der at "regionerne overtager ansvaret for disse institutioner for så vidt angår drift og forsyningssikkerhed samt forpligtelsen til fortsat udvikling af og rådgivning om tilbuddene, mens kommunerne får visitationskompetencen og finansieringsansvaret."

Dansk Parkinsonforening har vanskeligt ved at se, hvem der i kommunerne kan foretage visitationen til disse specialtilbud, da kommunerne ikke har medarbejdere, der besidder den nødvendige ekspertise til at foretage en vurdering af behovet herfor. Herudover kan vi også være bekymrede for, at kommuner af økonomiske årsager vil undlade at visitere deres borgere til relevante tilbud.

Vi vil derfor foreslå, at man bibeholder den nuværende mulighed for at borgerne selv kan henvende sig på disse institutioner for at få en vurdering af, om institutionen kan tilbyde et undervisningsforløb og i givet fald, hvad det skal indeholde. På baggrund af en sådan udredning fra f.eks. et Kommunikationscenter kan kommunen tage stilling til en visitation.

Venlig hilsen

Erik Ziegler,
Sekretariatsleder

Lene Poulsen,
socialrådgiver

DSI
Kløverprisvej 10B
2650 Hvidovre

4347	Art. nr.: 18
dato: 4.1 05	
EPILEPSI	

28. december 2004

Høring over udkast til lov om ændring af lov om folkeskolen.

Dansk Epilepsiforening er tilfredse med, at Kolonien Filadelfias lands- og landsdelsdækkende undervisningstilbud til børn, unge og voksne med epilepsi, der er indlagt på Epilepsihospitalet, er nævnt specifikt i forslaget. Og forudsættes drevet videre efter indgåelse af en driftsoverenskomst mellem Region Sjælland og Kolonien Filadelfia. Det er helt uundværlige tilbud på epilepsiområdet.

Derimod er vi meget skeptiske over den massive overflytning af opgaver på specialundervisningsområdet fra de nuværende amter til de fremtidige kommuner.

Vi er bekymrede for, om de nye kommuner har det faglige beredskab til at løse undervisningsopgaven på en tilstrækkeligt kvalificeret måde.

Vi ved fra en undersøgelse om danske folkeskolelæreres viden om epilepsi, offentliggjort i Ugeskrift for Læger (nr. 158/14, april 1996), at der er meget store huller i den helt basale viden om epilepsi, herunder også om at epilepsi kan give indlæringsvanskeligheder. Så vi er bange for, om skolen overhovedet opdager de neurologisk betingede indlæringsvanskeligheder blandt eleverne, og får dem sat ind i den rigtige sammenhæng.

Især fordi specialdelen af læreruddannelsen af helt uforståelige grunde har været nedprioriteret gennem efterhånden mange år.

I det hele taget ser vi ikke, at lovforslaget på nogen måde løser de meget store vanskeligheder for mange elever med indlæringsmæssige vanskeligheder, som ikke får en kompetencegivende uddannelse.

Generelt mangler der egnede uddannelsesstilbud til unge med særlige vanskeligheder (også af nogle kaldet "sent udviklede"), som i tilstrækkelig grad tager fornødne hensyn til deres vanskeligheder og i styrker dem i deres lyst til uddannelse og livet i det hele taget. Vi skal ikke undlade at nævne at nedlæggelsen af den fri ungdomsuddannelse, hvilket vi mener var en katastrofe og en eklatant fejltagelse.

Vi vil påpege, at der ikke er generel adgang til at klage over specialundervisningen på børneområdet. Vi hilser naturligvis med tilfredshed, at klageadgangen bliver udvidet men synes principielt, at alle afmærkelser om specialundervisning

nogenlunde ensartet praksis landet over. Vi kan ikke se rimelige argumenter for det modsatte.

Med venlig hilsen

Lone Nørgaard Kristensen
Lone Nørgaard Kristensen
Landsformand

Jutta Houmøller
Jutta Houmøller
Direktør

De Samvirkende Invalideorganisationer
Kløverprisvej 10B
2650 Hvidovre

J.nr.: 4349	Akt. nr.: 15					
Modt. dato: 03 JAN. 2005						
Kont:	SIH	SL	APP	JE		

Kirkebækkolen 21. december 2004

Vedr:

"Lov om ændring af lov om folkeskolen, lov om specialundervisning for voksne, lov om forberedende voksenundervisning (FVU-loven) og forskellige andre love"

Skolebestyrelsen ved Kirkebækkolen ønsker at udtale følgende:

Elever med multiple funktionsnedsættelser kan i Københavns amt, skoleplaceres på to skoler. På Kirkebækkolen eller på Geelsgårdskolen.

Geelsgårdskolen (spor 1) er landsdelsdækkende og disse elever skal derfor placeres i regionsammenhæng. Den samlede gruppe af børn med multiple funktionsnedsættelser skal placeres under samme driftsherre, det vil sige at Kirkebækkolen skal følge Geelsgårdskolen til en regionalt drevet undervisningsenhed.

Kirkebækkolen har en 25 år lang tradition for at undervise elever med multiple funktionsnedsættelser. Skolen har udviklet et højt specialiseret skoletilbud til de børn, der indtil for 30 år siden blev opfattet som "u-underviselige" og som derfor tilbragte deres skoleforløb i et "pasnings-/opbevaringstilbud".

Frihjulet, som er det fritidshjem eleverne på Kirkebækkolen benytter er lovfæstet i Servicelovens § 23, som et specialfritidshjem og skal i den nye struktur placeres i regionen. Frihjulet har bygningsfællesskab med Kirkebækkolen. Kirkebækkolen er en nybygget skole specielt indrettet til børn med multiple funktionsnedsættelser.

Til støtte for synspunktet om, at Kirkebækkolen skal regionalt forankres fremføres følgende synspunkter:

- Eleverne på Kirkebækkolen har mange følger af deres handicaps, de vil altid have behov for at være meget tæt tilknyttet hospitalsvæsnet, i forbindelse med medicinering, operationer mv. Derfor vil det alt andet lige give god mening, om de grupperinger af elever med meget behandlingskrævende handicaps kunne skoleplaceres i regionsregi.
- Familieme til børn med så gennemgribende handicaps, har brug for så få myndighedshavere som muligt. Det vil være en stor hjælp, hvis familieme, i forhold til deres barn med handicaps, blot skulle forholde sig til et overordnet system - regionen, således at skolen, fritidstilbudet og hospitalsvæsen er at finde samlet i regionen.
- Vi forudser, at en kommunal løsning kan give Kirkebækkolen et kvantitetsproblem, idet den årlige udgift til undervisnings- og fritidstilbud pr. elev (ca. 500.000 kr.) kunne foranledige kommunerne til at oprette deres egne mindre kvalificerede tilbud til eleverne.

-
- Skoleenhedernes faglige bæredygtighed skal forblive intakt. Der må ikke blive for få lærere om en given elevgruppe i en skoleforvaltning, til at kunne bruge hinanden til faglig sparring. For at kunne vedligeholde deres specifikke kompetencer, skal den enkelte lærer have et tilpas stort case-load, hvilket kan være vanskeligt hvis elevgruppen bliver for lille, som den kan blive, hvis Kirkebækskolen f.eks. inden for en kortere årrække skal optage andre elevgrupper – f.eks. børn med autisme.
  - Der skal være mulighed for praksisoplæring af nye medarbejdere - også uden for ens egen skole. Det er en kompliceret opgave at undervise vore elever, idet der ikke findes efteruddannelse, der er direkte møntet på at omsætte folkeskoleloven, således at den bliver operativ i forhold til elever med så vidtgående handicap. Lærerne skal selv udvikle pædagogikken, hvilket foregår på lokale og centrale kurser samt i samarbejde med fysio- og ergoterapeuter, psykologer og talepædagoger, der har indsigt i og viden om vore elevers handicap.

Skolebestyrelsen ønsker at tilkendegive vigtigheden af, at myndighedsansvaret er velplaceret og klart forankret i den nye struktur.

På baggrund af ovenstående problemkomplekser, skal skolebestyrelsen på Kirkebækskolen anbefale at Kirkebækskolen tilføjes-listen af undervisningstilbud der drives i regionalt regi.

På vegne af skolebestyrelsen på Kirkebækskolen

Lotte Dalgaard, formand

Høringssvar fra Foreningen for Stammere i Danmark til forslag om ændringer af lov om specialundervisning af voksne.

Ad. Forslagets §1 stk 3

I dag kan en borger selv henvende sig til et taleinstitut eller kommunikationscenter for at få specialundervisning eller specialpædagogisk bistand. Denne ret skal vi ubetinget beholde i den kommende struktur. På stammeområdet er der væsensforskelle på den indsats, der skal ydes til børn og den, der skal ydes til voksne. De nye storkommuner får jo ikke ekspertise inden for voksenområdet af talevanskeligheder og vil derfor ikke have nogen kompetence til at henvise til de pågældende regionsinstitutioner. Desuden belastes kommunen af yderligere en bureaukratisk opgave, og borgeren skal besværes med at henvende sig til kommunen, der ikke har kendskab til den efterspurgte ydelse.

Ad. Forslagets §4

Det forekommer særdeles u hensigtsmæssigt, at kommunen skal betale for ydelser, som den ikke har kontrol over, og som den heller ikke har faglig baggrund for at have henvisningsret til, jfr. ovenfor om forslagets §1 stk. 3. I Forslagets §5 stk 3 bliver det foreslået, at Regionsrådet afholder befordringsudgifterne for de personer, der deltager i den ovennævnte undervisning. Foreningen for Stammere i Danmark mener, at Regionsrådet, analogt med befordringsudgifternes afholdelse, skal afholde udgifterne til den undervisning, der er omtalt ovenfor i forslagets §4. På den måde er der ingen grænseflader mellem region og kommune på dette punkt, og dermed er der heller ikke grobund for kassetænkning.

Ad. Forslagets §6 h

Foreningen for Stammere i Danmark kan tilslutte sig, at Regionsområdet vedvarende fremover har det overordnede ansvar for de regionale undervisningsinstitutioner.

Med venlig hilsen

Foreningen for Stammere i Danmark

Hermann Christmann
Formand

Foreningen for Stammere i Danmark
Kløverprisvej 10 B
2650 Hvidovre
Tlf.: 86 86 26 96
Fax: 86 86 27 96
fsd@fsd.dk

LANDSFORENINGEN AUTISME

Til
Indenrigs- og sundhedsministeriet
Undervisningsministeriet
Socialministeriet

6. januar 2005

*Kundskaben øges med tiden
Vi vokser med hvad vi véd.
Dyrekøbt er dog din viden,
Hvis den kvæler din åbenhed. (Piet Hein)*

Høringssvar fra Landsforeningen Autisme (LA) i forbindelse med lovpakken til gennemførelse af en ny kommunalreform.

LA har gentagne gange påpeget manglen på grundige analyser på social-, sundheds- og undervisningsområdet for det stigende antal børn og voksne med autisme.

Det rejser begrundet tvivl om grundlaget for ændringerne og giver bekymring for de vilkår der gives mennesker med et livslangt handicap. Som pårørende forening er det vores pligt at gøre opmærksom på faren for alvorlige tilbageslag i udredning, behandling, undervisning og udvikling. Den meget udsatte gruppe af børn med autisme kræver en tidlig indsats. Der er en mangeårig tradition i Danmark for at sikre handicappede børns tarv og velfærd. Vi må insistere på at denne linje fastholdes, også i overgangsperioden, så disse børn og deres familier ikke lider overlast på grund af en forceret implementering af kommunalreformen.

Alle mennesker med Autisme Spektrum Forstyrrelser skal sikres den bedst mulige behandling funderet på et højt fagligt niveau og en rationel udnyttelse af ressourcer og muligheder.

I de mange fremlagte forslag ser LA en række positive muligheder og vi anerkender at en proces nu er sat i gang frem mod 1. januar 2007.

Omvendt er vi nødt til, i forlængelse af De Samvirkende Invalideorganisationers detaljerede høringssvar, at pege på enkelte af de alvorlige mangler i de fremlagte forslag:

Specialskolerne på autismeområdet tænkes udlagt til de enkelte kommuner. Alle med et minimum af indsigt i autisme og vidtgående specialundervisning ved at denne gruppe af børn med autisme, der angiveligt har behov for et højt specialiseret skolemiljø, kræver en helt speciel viden og en konstant faglig udveksling og udvikling.

Specialskoletilbud i de enkelte kommuner vil på ingen måde kunne opnå en volume der kan fastholde og udvikle et tilfredsstillende fagligt niveau. På netop autismeområdet er der rationelle, operationelle og faglige dokumentationer for en centralisering af specialskoletilbudene som vi kender i dag.

LA foreslår derfor at specialskolerne ejes og drives af regionerne, hvoraf 1-2 specialskoler i hver region kan fungere som et fagligt center for undervisning, forskning og dokumentation, for de mange kommunale tilbud i form af gruppeordninger og enkeltintegrerede elever i folkeskolen.

Subsidiært anbefaler LA at overdragelsen af specialskolerne til kommunerne udsættes.

Vi foreslår at der i stedet iværksættes en udredning af området over en 2-årig periode med henblik på en afklaring og sikring af et fagligt og rationelt forsvarligt specialskoletilbud.

VISO – den nye videnscenterorganisation der skal opbygges er i forslaget kun sat i sammenhæng med det sociale serviceområde. Det anser LA som en klar fejl og vi har ikke fantasi til at se et meningsfyldt arbejde udført uden sammenhæng i hele området.

Videnscenter for Autisme og andre har dokumenteret nytteværdien af en samlet vidensopsamling og -deling med overblik over undervisning, forskning, beskæftigelse og boligtilbud samt social- og sundhedsområdet herunder retspsykiatrien.

Vi anbefaler at der gennem faglige råd sikres det nødvendige grundlag for videnscentrenes mangeartede opgaver.

Tilgang til udredning – ifølge forslaget skal kommunerne alene kunne indstille til udredning og diagnosticering. Vi vil kraftigt anbefale at den enkelte borgers rettigheder sikres.

Der skal være mulighed for direkte borgerhenvendelse og/eller gennem egen læge.

Der skal sikres sammenhæng i udredningerne. Det er væsentligt at borgerne har ret til en individuel vurdering på det bredest mulige grundlag. Denne vurdering bør omfatte ikke kun diagnosticering men også uddannelse, beskæftigelse, social- og sundhedsmæssige forhold, bolig og familieforhold skal indgå. Der skal sikres varighed i handlingsplaner og forpligtelser.

Ungdomstilbud – der bør etableres en lovfæstet ungdomsuddannelse som politisk, administrativt og økonomisk er placeret som andre ungdomsuddannelser og med mulighed for individuelt tilrettelagte forløb. Maksimalt 9-10 års skolegang for børn og unge med autisme er helt utilstrækkeligt. Netop handicappet nødvendiggør en udvidet adgang til undervisning på alle niveauer. I mange tilfælde vil en målrettet indsats ikke kun sikre den enkeltes funktion og livskvalitet men også i langt højere grad åbne op for tilgang til beskæftigelse.

Bolig- og beskæftigelsestilbud til voksne med handicaps er ikke i tilstrækkelig grad sikret i lovpakken. Ligeværd og lige muligheder kan ikke kun være overskrifter og fraser. Der skal lovfæstede rettigheder til en ordentlig bolig og mulighed for beskæftigelse.

Specialundervisningen for voksne skal sikres løsninger og minimumskrav så de enkelte kommuner ikke kan bruge området som økonomisk instrument.

Retssikkerheden skal forbedres sammen med en udbygning af en gennemsigtig klageadgang. Autisme opfattes ofte som et "usynligt" handicap. Pårørende og mennesker med autisme må alt for ofte kæmpe en forgæves kamp mod misforståelser, fordomme og manglende klarhed i de tilbud som det offentlige giver.

Kommunalreformen er en enestående mulighed for at opstille et værn mod tilfældige afgørelser, kommunal kassetænkning og manglende faglige kompetencer. Det er muligt at opstille en række basale muligheder og tilbud som vil lette hverdagen for handicappede og deres familier og samtidig forenkle den offentlige administration.

LA stiller meget gerne sin viden og kompetencer til rådighed i en proces frem mod dette mål.

på landsforeningens vegne

Morten Carlsson
landsformand

LANDSFORENINGEN AUTISME

Kiplings Allé 42, 1. sal, 2860 Søborg, Tlf. 70 25 30 65, Fax 70 25 30 70, E-mail: kontor@autismeforening.dk

27

34

Undervisningsministeriet
Uddannelsesstyrelsen
Frederiksholms Kanal 26
1220 København K

København den 07-01-2005
J.nr.: 70-022
Ane Esbensen

Sendt til us-jka.post@uvm.dk

Høringssvar vedrørende forslag til lov om ændring af lov om folkeskolen, lov om specialundervisning for voksne, lov om forberedende voksenundervisning (FVU-loven) og forskellige andre love

Det Centrale Handicapråd og Center for Ligebehandling af Handicappede har med tak modtaget ovenstående udkast i høring. Vi har følgende bemærkninger.

Til forslag om ændring af folkeskoleloven

Ifølge forslaget skal folkeskolens specialundervisning, herunder undervisning i specialklasser og på specialskoler, langt overvejende være et kommunalt ansvar. Regionsrådet skal drive ganske få lands- og landsdelsdækkende undervisningstilbud for børn og unge under 18 år.

Vi ser mange muligheder for positive resultater af et større kommunalt ansvar på dette område. Det vigtigste er sikring af kvaliteten af den undervisning, som gives alle børn i folkeskolen, særligt børn med funktionsnedsættelser. Det er derfor helt afgørende, at der samtidig gennemføres ændringer, som sikrer fagligheden og den nødvendige specialviden på kommunalt niveau, og sikrer adgangen til endnu mere specialiseret specialviden i det særlige tilfælde.

Derudover er det vigtigt, at udviklingen på området løbende bliver fulgt. Vi anbefaler derfor, at udviklingsrådene får længere funktionsperiode end de 4 år, der er lagt op til. Vi anbefaler derudover, at der bliver gennemført evalueringer af kommunernes opgaveløsning inden for specialundervisningen.

Afgrænsning mellem kommunalt og regionalt

I bemærkningerne til forslaget angives seks skoletilbud, som anses for at have så specialiserede lands- og landsdelsfunktioner, at de permanent placeres i regionalt regi. Det fremgår ikke, hvordan denne vurdering er foretaget, eller at der er skaffet et samlet overblik over området som grundlag for vurderingen.

Vi anbefaler derfor en kortlægning af den vidtgående specialundervisning, som grundlag for en ny vurdering af, hvilke tilbud, der bør anses for at være særligt specialiserede.

Regionalt leverandøransvar

Ifølge forslaget kan regionen efter aftale med kommunen i en overgangsperiode på maksimalt fire år varetage kommunale specialundervisningsopgaver, når det er opgaver, der har en naturlig tilknytning til regionens opgaver og regionen har særlige kompetencer.

Vi mener, det er vigtigt, at processen med at overføre de eksisterende amtslige skoletilbud til kommunalt regi, styres af fagligheden i tilbudene, således at kommunerne ikke overtaget tilbud, som de mangler faglige forudsætninger for at videreføre. På den baggrund er det ikke hensigtsmæssigt med en absolut grænse på fire år. Vi foreslår, at der bliver mulighed for et længere forløb. Man bør overveje at lade kontaktudvalgene drøfte, hvilke tilbud der kan overføres til kommunalt regi, som det sker inden for voksenspecialundervisningen.

Det er ligeledes vigtigt, at regionerne får mulighed for at udvikle og forbedre deres tilbud, så de indgår i en reel konkurrence med de kommunale tilbud. Det er ikke acceptabelt at forcere decentraliseringen af tilbudene ved at underminere de regionale tilbud økonomisk og dermed fagligt.

Kommunalt leverandøransvar

Ifølge forslaget til folkeskolelovens § 47 har regionsrådet ansvar for at tilpasse kapacitet og sammensætning af regionens undervisningstilbud, herunder oprettelse af nye, og ansvar for den faglige udvikling. Kommunen skal udarbejde en årlig redegørelse for det forventede brug af pladser ved de lands- og landsdelsdækkende tilbud i det kommende år og de følgende tre år. Undervisningsministeriet fastsætter regler om den årlige redegørelse, rammeaftale, regionsrådenes koordinering mv.

Dette forløb vil kun fungere, hvis kommunen reelt kan vurdere sit fremtidige behov for regionale specialundervisningstilbud. Det stiller derfor store krav til alle kommuners administrative styring at skulle levere sådanne årlige redegørelser, som regionerne kan basere deres indsats på.

Udviklingen må derudover forventes at gå i retning af flere kommunale samarbejder. I den forbindelse er det vigtigt, at der er klarhed over borgerens rettigheder. Målet med kommunalreformen er én indgang. Kommunernes eventuelle behov for at samarbejde om at drive kvalificerede tilbud må ikke føre til, at denne "ene indgang" i praksis erstattes af borgerens eget ansvar på det frie marked.

Specialviden og faglighed

Folkeskolen har generelt set for lidt viden om specialpædagogik. Hvis reformen skal lykkes, og blive til gavn for borgerne, er det derfor vigtigt, at dette forhold ændres.

Ifølge bemærkningerne skal KVIS-programmet fortsættes for at forberede skoler og myndigheder på de nye opgaver. Vi er helt enige i denne disposition. Vi mener samtidig, at VISO (national videns- og specialrådgivningsorganisation) skal kunne bruges til udredning og rådgivning i særlige tilfælde på uddannelsesområdet, og derfor skal indeholde ekspertviden om specialundervisning og specialpædagogisk støtte. Det er derfor nødvendigt, at de skoler, der har lands- og landsdelsdækkende funktioner indgår som en del af VISO med den ekspertviden, de har i kraft af opgaven.

I forlængelse heraf mener vi, at de eksisterende amtslige kommunikationscentre m.v. bør indgå som en del af VISO med den ekspertviden, de besidder.

Der er ligeledes behov for faglig oprustning på lokalt niveau. Udover adgang til rådgivning og udredning i VISO får kommunerne brug for adgang til mere specialiseret faglighed lokalt for at kunne overtage en større del af området på en kvalificeret måde. Her er PPR meget væsentlig som lokal specialpædagogisk vidensenhed, ligesom lærerne og ledernes specialpædagogiske uddannelsesniveau har betydning for, hvilke opgaver der kan løses. Vi gør derfor opmærksom på, at gennemførelsen af kommunalreformen på dette område formentlig forudsætter indholdsmæssige ændringer af en anden karakter end de ændringer, der rent administrativt og økonomisk følger af en ny struktur.

Klagemuligheder

Rådet har tidligere foreslået, at der gives mulighed for at klage til det uvildige klagenævn over kommunal specialundervisning. Vi mener derfor også, det er en klar forbedring, at borgerne nu får mulighed for at klage over kommunale specialundervisningstilbud. Der er imidlertid en elevgruppe, som fremover bliver stillet dårligere med de nye klageregler. Elever, som nu er enkeltintegrerede men omfattet af den vidtgående specialundervisning, har adgang til at klage til det uvildige klagenævn. Efter de nye regler vil dette kun være tilfældet, hvis vedkommende modtager støttetimer i mindst 12 timer om ugen.

Vi er opmærksomme på, at kravet om et behov på mindst 12 støttetimer om ugen er begrundet i et ønske om at give klageadgang i de sager, hvor behovet for specialundervisning og specialpædagogisk støtte har væsentlig betydning for undervisningen. Vi mener, at ønsket om afgrænse adgangen til klage i mindre væsentlige sager må vige for hensynet til, at de forældre og elever, der oplever specialundervisningen og den specialpædagogiske bistand som utilstrækkelig har mulighed for at få en uvildig afgørelse. Vi vil derfor foreslå, der gives generel klageadgang til det uvildige klage-

nævn over kommunens afgørelse om specialundervisning og/eller specialpædagogisk bistand.

Tilsyn

Ifølge folkeskolelovens nuværende § 47 har Undervisningsministeriet tilsyn med den amtslige specialundervisning. I forslaget til en ny § 47b ændres dette, så ministeriet får tilsyn med regionernes specialundervisning.

Der er stor forskel på den specialundervisning, der nu foregår i amtsligt regi og den specialundervisning, som i fremtiden ifølge lovforslaget skal foregår i regionalt regi, idet en meget stor del af den amtslige specialundervisning ifølge planen skal overgå til at være kommunal. Dermed kommer Undervisningsministeriets tilsyn til at omfatte en meget mindre del af specialundervisningen.

Vi foreslår, at det sikres, at der fortsat vil være tilsyn med den specialundervisning, som i sin karakter er vidtgående, selv om den ikke er placeret under regionsrådets ansvar.

Særligt om sprogbrug

Folkeskolelovens § 26, stk. 2 vedrører befordring af "syge og invaliderede elever". Vi foreslår, at denne anledning benyttes til at ændre sprogbrugen, så bestemmelsen kommer til at omfatte elever, der på grund af sygdom eller funktionsnedsættelser ikke har samme transportmuligheder til og fra skole, som andre elever har.

Revisionsbestemmelser

Folkeskoleloven indeholder en bestemmelse om, at reglerne for specialundervisning skal tages op til revision i 2004/2005. Forslaget lægger op til at slette denne bestemmelse. Vi mener, at der i stedet er behov for at fastholde revisionen, men på et senere tidspunkt. Vi foreslår, at reglerne revideres i 2008/2009.

Til forslag om ændringer i lov om specialundervisning for voksne

Forpligtelsen til at tilbyde specialundervisning for voksne overgår fra amter til kommuner. Vi forudser, at det bliver en stor opgave for kommunerne at sikre borgerne undervisning, som er kvalitetsmæssigt på niveau med den undervisning, der gives i dag.

Her er det igen meget afgørende, at overgangen fra regionalt til kommunalt ansvar foregår i et tempo, som sikrer, at den faglige forankring kan følge med. Det er derudover afgørende, at kommunens borgerservice vedvarende har overblik over de forskellige steder, hvor der gives specialundervisning for voksne.

Visitation og ekspertise

Ifølge forslaget bliver det kommunens ansvar at sikre, at der kan tilbydes specialundervisning til voksne med funktionsnedsættelser. Af hensyn til borgerens mulighed for en hurtig indsats mener vi, at de enkelte uddannelsessteder selv bør kunne visitere borgere til tilbudet, og de bør have adgang til at bruge VISO's service i forbindelse med visitation til og levering af voksenspecialundervisning.

Vi mener endvidere, at de uddannelsessteder som har ekspertise fra voksenspecialundervisningen skal indgå som ekspertenheder i VISO. Dette gælder også de amtslige kommunikationscentre, der ifølge forslaget skal fortsætte som regionale undervisningsinstitutioner.

Afgrænsning mellem kommunalt og regionalt

I bemærkningerne angives de konkrete amtslige kommunikationscentre som skal overgå til regionalt regi. Ifølge vores oplysninger er der ikke en indholdsmæssig forskel på disse institutioner og enkelte andre institutioner, som har tilsvarende opgaver, men ikke skal overgå til regionalt regi. Vi anbefaler, at dette spørgsmål inddrages i den kommende kortlægning af området, så afgrænsningen mellem meget specialiserede og lidt specialiserede tilbud kan svare bedst muligt til indholdet.

Ungdomsuddannelse

I denne forbindelse vil vi også gøre opmærksom på behovet for en ny ungdomsuddannelse, der kan omfatte de forskellige undervisningstilbud for unge, som i dag drives efter lov om specialundervisning for voksne.

Ønsket om en ny ungdomsuddannelse har en lang historie bag sig, og er veldokumenteret. Det har relevans i forbindelse med kommunalreformen, fordi manglen på en egentlig lovgivning om en egentlig ungdomsuddannelse for den gruppe unge, der ikke kan bruge de nuværende ungdomsuddannelser, vil gøre ungdomstilbuddet endnu mere sårbart, når det løsrives fra den tradition, der trods alt har været i amtligt regi for et ungdomstilbud.

Vi mener, det er nødvendigt, at ministeriet tager denne sag op igen, og udarbejder et forslag til en ny ungdomsuddannelse, der er placeret i statsligt regi sammen med de øvrige ungdomsuddannelser.

Klage

Vi synes, det er en god ide, at der nu indføres adgang til at indbringe klager over kommunens eller regionens afgørelser om specialundervisning for voksne for klagenævnet for vidtgående specialundervisning.

Til ændring af lov om friskoler og private grundskoler mv.

Loven indeholder en bestemmelse om, at reglerne om tilskud til specialundervisning af svært handicappede skal tages op til revision i 2004/2005. Forslaget lægger op til at slette denne bestemmelse.

Vi er bekendte med, at der kan være problemer med at få den nødvendige støtte på frie grundskoler til elever med handicap og mener derfor, der er et reelt behov for en revision af indholdet i dette regelsæt, inklusiv bekendtgørelse og vejledning.

Vi foreslår, at revisionsbestemmelsen fastholdes eller eventuelt fastsættes til et senere tidspunkt.

Til forslag om ændringer af lov om forberedende voksenundervisning

Det giver god mening, at voksenspecialundervisning for ordblinde i fremtiden foregår i regi af forberedende voksenundervisning, så længe der er tale om samme formål og indhold i undervisningen.

Det er vigtigt, at der i budgetmæssig sammenhæng skelnes mellem voksenspecialundervisning for ordblinde og anden undervisning for læsesvage, så man ikke risikerer besparelser på den dyrere specialundervisning, for at få plads i budgettet til mere af den almindelige læseundervisning for voksne.

Med venlig hilsen

Ane Esbensen

28

20

DET KOMMUNALE KARTTEL

Undervisningsministeriet
Frederiksholms Kanal 21
1220 København K

6. januar 2005

Det Kommunale Kartels høringsvar til Forslag til lov om ændring af lov om folkeskolen, lov om specialundervisning for voksne, lov om forberedende voksenundervisning (FVU-loven) og forskellige andre love.

Undervisningsministeriet har den 1. december 2004 sendt Forslag til lov om ændring af lov om folkeskolen, lov om specialundervisning for voksne, lov om forberedende voksenundervisning (FVU-loven) og forskellige andre love i høring. Ministeriet har i den forbindelse bedt om bemærkninger til lovforslaget fra Det Kommunale Kartel (DKK).

DKK har anmodet om bemærkninger fra medlemsforbundene, og har modtaget vedlagte bemærkninger fra Forbundet af Offentligt Ansatte, som hermed overbringes Undervisningsministeriet.

Med venlig hilsen

Claus Wendelboe
Udviklingschef

Det Kommunale Kartel varetager interesserne for 17 LO-forbund, der organiserer 400.000 medarbejdere i kommuner og amter

Stourings Plads 1-3, 4.   T/ +45 3370 1300   W/ www.dkk.dk
DK-1607 København V.   F/ +45 3370 1333   E/ dkk@dkk.dk

FORBUNDET AF
OFFENTLIGT ANSATTE

OFFENTLIGT ANSATTES
ARBEJDSLØSHEDSKASSE

DKK
Sekretariatet
Att.: Claus Wendelboe
Stations Plads 1-3, 4.
1607 København V

22. december 2004
Inn.: 04/001/02328-10.61.01
DK/pe/leac
Deres ref.: Claus Wendelboe

Vedr: Lov om ændring af lov om folkeskolen, lov om specialundervisning for voksne, lov om forbedrende voksenundervisning (FVU-loven) og forskellige andre love

Bidrag til DKK's kørings svar på ovenstående lovforslag

Forbundet af Offentligt Ansatte takker for muligheden for at afgive bemærkninger i forbindelse med høring af ovennævnte lovforslag.

Forbundet af Offentligt Ansatte ønsker indledningsvis at udtrykke utilfredshed med den hast-regeringen har valgt at gennemføre lovgivningen på. Det betyder, at lovgivningen ikke bliver gennemtænkt og til tider sfusket. Vi kunne godt ønske, at regeringen vil gå mere i dialog med medarbejderorganisationerne om medarbejdernes fremtidige vilkår, mere end det er tilfældet. FOA havde gerne set, at regeringen havde søgt et bredere og et mere stabilt flertal i Folketinget for reformen for dermed at skabe holdbare og trygge rammer for reformprocessen og den fremtidige struktur.

FOA er enig i, at en reform af den offentlige opgavefordeling skal gennemføres, men den lovgivning, vi bliver præsenteret for, er i mange tilfælde et udtryk for en øget central og ministeriel styring. Det betyder, at offentligheden ikke har et reelt indblik i de ændringer, der kommer til at ske i forbindelse med kommunalreformen og dermed også ringe indflydelse på forandringen af den offentlige sektor.

Kommunalreformen gennemføres på et usikkert grundlag.

Forbundet af Offentligt Ansatte deltager gerne i en god og konstruktiv dialog om lovforslaget og kommunalreformens udvælgelse generelt. Vi er interesseret i, at vi også i fremtiden har en beredtygig offentlig sektor.

Bemærkninger til lovforslaget

(Udmøntning af kommunalreformen for så vidt angår specialundervisning, forberedende voksenundervisning m.v.)

Indledningsvis skal siges, at lovforslagene på fornuftig vis tilpasser specialundervisningsområdet og FVU til den nye regionale og kommunale struktur.

2.1 Lov om folkeskolen

FOA finder, at det er fornuftigt, at kommunalbestyrelserne generelt overtager amtsrådenes hidtidige ansvar for den vidtgående specialundervisning. Ligesom det er hensigtsmæssigt at regionerne overtager ansvaret for de mest specialiserede lands- eller landsdækkende undervisningstilbud.

2.2 Lov om specialundervisning for voksne

FOA støtter intentionerne om at skabe bedre sammenhæng mellem udbud og efterspørgsel på specialundervisningsområdet ved at overføre hovedparten af specialundervisningsområdet til kommunerne, og dermed skabe tilbuddene så tæt på brugerne som muligt.

Vi finder ligeledes, at det er fornuftigt, at de tungeste opgaver i forhold til vedr. tale-, høre- eller synsvanskeligheder forankres i regionerne.

2.5 Lov om forberedende voksenundervisning

FOA bakker op om, at ordblindeundervisningen flyttes til FVU loven og forankres stærkere på VUC'erne, mens driftsansvaret flyttes til staten. Denne forbedrede sammenhæng mellem FVU og ordblindeundervisningen være med til at skabe et enstrengt og mere overskueligt system til gavn for de enkelte brugere.

Vi lægger vægt på, at overflytningen ikke må medføre en nedprioritering af special- og ordblindeundervisningen bl.a. gennem et for stift taksametersystem (i dag er FVU på et fast timetal hvorimod ordblindeundervisningen er flydende i forhold til den enkeltes behov).

Det er positivt, at loven åbner mulighed for, at ordblindeundervisningen i lighed med FVU skal kunne gennemføres lokalt på virksomheder, i foreninger, faglige organisationer, på uddannelsesinstitutioner m.v., samt at denne undervisning kan forbeholdes en bestemt deltagerkreds.

Vi opfordrer til, at andre kvalificerede udbydere end VUC får muligheden for at gennemføre ordblindeundervisning. Dette bør præciseres i loven.

4 Økonomiske konsekvenser

FOA finder at de økonomiske konsekvenser i forhold til implementeringen af strukturreformen bør følges nøje. Således at de fornødne justeringer kan foretages for at bevare et kvalitetsniveau.

tivt tilfredsstillende tilbud til de "svage" grupper, som har behov for specialundervisning på forskelligt niveau.

Med venlig hilsen

Poul Lange
Pædagogisk Chef

Claus Cornelius
Chefkonsulent

33.

værdier i hverdagen efterskolerne

Fuldmægtig Svend Gertz
Undervisningsministeriet
Uddannelsesstyrelsen
Juridisk kontor for almene uddannelser
Frederiksholms Kanal 26
1220 København K.

us-jka.post@uvm.dk

Efterskoleforeningen

Efterskolernes Sekretariat
Vartov
Farvergade 27, H, 2.
1463 København K

Tlf. 33 12 86 80
Fax 33 93 80 94

info@efterskole.dk
www.efterskole.dk

Dato
15. december 2004

Høring om udmøntning af kommunalreform

Efterskoleforeningen finder ikke anledning til bemærkninger til lovforslaget.

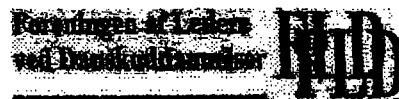
Med venlig hilsen

Sophus Bang Nielsen
Sekretariatsleder

Direkte 33 17 95 80
Mobil 40 43 62 20
sophusn@efterskole.dk

37.

14

Undervisningsministeriet
Uddannelsesstyrelsen
Frederiksholms Kanal 26
1220 København K

6. januar 2005

Høringssvar, kommunalreform

Foreningen af Ledere ved Danskuddannelser (FLD) takker for invitation til at fremkomme med bemærkninger til lovforslag i relation til kommunalreformen inden for Undervisningsministeriets område.

FLD's kerneområde er danskuddannelse af voksne udlændinge iht lov 375/2003 under Integrationsministeriets område. Dette berøres ikke direkte af kommunalreformen. En del af vore kursister deltager imidlertid i specialundervisning eller FVU, ligesom en del danskuddannelsesudbydere agerer på disse områder. FLD har derfor valgt udelukkende at kommentere disse to lovområder.

På det voksne specialundervisningsområde flyttes ansvaret fra amtskommunalt til kommunalt regi, idet dog regionerne har en forpligtelse at drive institutioner ift dele af specialundervisningsområdet, men med mulighed for kommunal og privat konkurrence. FLD har ingen kommentarer direkte til disse lovforslag, men vil henlede Ministeriets opmærksomhed på at undgå ødelæggelse og atomisering af den begyndende erfaringsopbygning som der i stigende grad finder sted ift udlændingegruppen i et samarbejde mellem lokale danskuddannelsesudbydere og amtsskoler. Det har taget meget lang tid og været særdeles vanskeligt at opbygge dette samarbejde på tværs af institutionsgrænser, og samarbejdet er derfor også tilsvarende sårbart. En ødelæggelse eller atomisering af de etablerede samarbejdsrelationer kan sætte tilbuddet til denne mindre del af målgruppen mange år tilbage.

En del udlændinge benytter sig af tilbuddene i FVU og ordblindeundervisningen, ligesom flere af danskuddannelsesudbydere selv tilbyder den særligt tilrettelagte FVU-undervisning på dansk, modul 1 og 2. Med lovforslagene foreslås det at de selvejende institutioner – VUC-erne – fremover skal have dobbeltrollen med dels selv at tilbyde FVU samt ordblindeundervisningen og dels udbyde dele af undervisningen til andre etablerere. Det er FLD's opfattelse at VUC-erne hermed placeres i en meget uheldig dobbeltrolle, hvor man billedligt talt sætter ræven til at vogte gæs. FLD vil i stedet foreslå at den overordnede styring, som i dag ligger i amtsskole regi, fremover placeres statsligt.

FLD har ikke kommentarer til de øvrige lovforslag.

Med venlig hilsen

Gerhard Korbo

Formand

41.

Forstanderforeningen for VUC

Høringssvar vedrørende forslag til lov om ændring af lov om folkeskolen, lov om specialundervisning for voksne, lov om forberedende voksenundervisning (FVU-loven) og forskellige andre love.

Forstanderforeningen for VUC koncentrerer sig i sit høringssvar udelukkende om problemstillinger vedrørende FVU og ordblindeundervisning.

I strukturaftalen af 20. juni 2004 overføres ansvaret for den del af voksenspecialundervisningen, der omfatter ordblindeundervisningen, til staten og flyttes til FVU-loven. Ansvaret for FVU-undervisningen overgår fra amterne til staten, mens "...visitationen til ordblindeundervisningen henlægges til VUC. Derved samordnes uddannelsesstilbud for voksne med læsevanskeligheder. Ansvaret for indgåelse af driftsoverenskomster for så vidt angår forberedende voksenundervisning og ordblindeundervisning overgår til VUC. Der vil i den forbindelse blive etableret regler for at sikre, at der fortsat er et bredt udbud tæt på borgerne."

Forankring af ordblindeundervisning og FVU på VUC

Forstanderforeningen for VUC finder det fornuftigt at overføre ordblindeundervisningen til FVU-loven, da de to former for undervisning af læsesvage er i tæt familie med hinanden. Der er et godt servicehensyn overfor borgeren i samtænkning af FVU- og ordblindeundervisningen. Borgeren, der ønsker undervisning i forbindelse med et læse-/skrive-/staveproblem, er godt tjent med kun at skulle henvende sig ét sted, der efterfølgende kan visitere til det korrekte undervisningstilbud, hvad enten behovet viser sig at være FVU- eller ordblindeundervisning. Efter ordblindeundervisning henvises der i øvrigt meget ofte til FVU-undervisning, som nu findes indenfor samme lovgivning og samme skoleform.

I forbindelse med FVU-undervisning på virksomheder betyder det endvidere, at der samtidig kan gives tilbud til/visiteres til ordblindeundervisning for de deltagere, det er relevant for.

Vi finder det også naturligt at forankre FVU-opgaven på VUC. En stor del af det faglige indhold i såvel FVU-læsning som FVU-matematik lå før FVU-loven i AVU's basisdansk og basismatematik og har som sådan været en del af den almene undervisning på VUC. Derudover er VUC som eneste uddannelsesinstitution placeret i alle lokalområder. VUC'erne er i dag i de fleste amter organiseret med kun ét eller få "hoved-VUC'er" samt en række afdelinger. Denne struktur gør VUC velegnet til større koordinerende opgaver i et geografisk område og velegnet til det koordinerende samarbejde med de nye regioner.

Dertil kommer, at VUC siden FVU's start har forestået al prøveafvikling og derfor allerede har den nødvendige administrative erfaring med FVU.

Forstanderforeningen for VUC må derfor konkludere, at VUC – som ved AVU og HF-enkeltfag – er i stand til at sikre, at der i alle områder er et tilstrækkeligt udbud af FVU, under forudsætning af at staten fortsat stiller de nødvendige ressourcer til rådighed.

Koordinering af FVU-indsatsen

Undervisning efter FVU-loven skal som hidtil udbydes af både VUC og andre uddannelsesinstitutioner, så der sikres den bredest mulige FVU-dækning i et område. Det bliver fremover VUC, der indgår driftsoverenskomst med de andre udbydere.

Forstanderforeningen for VUC finder det fornuftigt, at regionsrådet sammen med VUC og de øvrige udbydere skal koordinere FVU-indsatsen. Vi vil foreslå, at det sker ved oprettelse af en FVU-følgegruppe i hvert VUC's dækningsområde med deltagelse af repræsentanter fra regionsråd, udbydere og arbejdsmarkedets parter, så der sikres en reel koordinering tæt på borgerne.

En sådan FVU-følgegruppe vil også naturligt kunne tildeles indstillingsret m.h.t. hvilke udbydere, der skal indgås driftsoverenskomst med, ligesom den bør vedtage opsøgerplaner for det kommende korps af opsøgende FVU-konsulenter, som regeringen meget positivt har stillet i udsigt.

Det bør præciseres, at der kan klages til den ansvarlige for FVU-undervisningen – staten – i tilfælde af utilfredshed over VUC's beslutninger om og administration af indgåelse af driftsoverenskomster.

Forstanderforeningen for VUC den 07.01 2005

**Knud Erik Hansen
Formand**

42.

Forstandersamrådets høringsvar vedrørende forslag om ændring af Lov om specialundervisning for voksne.

De strukturelle ændringer i forslaget vil også medføre indholdsmæssige ændringer i tilbuddene, kommentarer herom indgår i høringsvaret.

Forstandersamrådet lægger vægt på

- At bevare handicappede borgeres mulighed for fri henvendelse på specialundervisningsstederne (Kommunikationscentre, Voksenspecialundervisningscentre- og skoler, Tale-, Høre- og Syns institutter m.fl.)
- At voksenspecialundervisningen forankres på ét og samme niveau og sammen med anden ungdoms- og voksenundervisning.
- At alle unge med handicap sikres retten til en ungdomsuddannelse.
- At finansieringen af voksenspecialundervisningen bliver enkel, solidarisk, økonomisk attraktiv for den betalingsforpligtigede myndighed samt indrettes så den giver dispositionsgrundlag for at drive undervisningssteder med en volumen og kvalitet, der kan opfylde undervisningsbehovene.
- At borgernes retsstilling på området sikres og indebærer lige muligheder for undervisningstilbud af ensartet standard og kvalitet.
- At strukturelle og forankringsmæssige forhold ikke utilsigtet forringer tilbuddene til eller medfører usaglig forskelsbehandling af nogen målgruppe.

Den fri henvendelsesret og adgangen til undervisning bør lovfæstes for alle handicapgrupper, ikke kun ordblinde !

På de fleste voksenspecialundervisningsinstitutioner kan borgerne i dag frit henvende sig. Der kan de, i kraft af delegation af visitationsopgaven til undervisningsinstitutionernes forstandere, umiddelbart få en faglig udredning og et tilbud om undervisning, rådgivning og vejledning, når det er relevant. Forslaget sikrer kun målgruppen ordblinde denne ret, ligesom ordblinde er den eneste handicapgruppe der sikres adgang til undervisning.

For mange mennesker med handicap/funktionsnedsættelse (sindslidelse, udviklingshæmning, hjerneskade, bevægehandicap, tale- høre- synsvanskeligheder, udviklingsforstyrrelser m.v.) vil et krav om ansøgning om undervisning hos kommunale myndigheder være en barriere der vil afholde dem fra at søge den kompenserende undervisning, der kunne hjælpe dem på vej mod en mere aktiv deltagelse i samfundslivet.

Det samlede voksenspecialundervisningsområde er i dag et fagligt lille, men meget fleksibelt og mangfoldigt område, der rummer en høj grad af specialisering og beredskab overfor komplicerede og sjældent forekommende undervisnings- og rådgivningsopgaver.

Faglig bæredygtighed kræver volumen.

En opsplitning på flere enheder og/eller flere forankringsniveauer vil indebære en høj risiko for atomisering, afspecialisering, kompetencetab, tab af fagligt beredskab og gradvis bortfald af tilbud. Allerede i dag er borgernes retsstilling på området præget af for høj grad af forskellighed og tilfældighed, afhængig af hvilke tilbud der aktuelt er udviklet i de forskellige amter.

Forskellene bunder overvejende i tilfældige fagligt pædagogisk og politisk prioriterede indsatser til fordel for enkelte handicapgrupper eller faglige felter.

Disse forskelle bør udjævnes, ikke øges !

Kvalitetsudvikling, samarbejde, vidensdeling, erfaringsopsamling og formidling, praksisoplæring, forskning, efter- og videreuddannelse og ensartethed i tilbud må sikres fremover.

Finansieringen af voksenspecialundervisningen bliver afgørende for områdets fortsatte eksistens og dermed borgernes adgang til ydelsen.

En ren takstfinansiering vil efter nuværende standarder blive uforholdsmæssig dyr og dermed ikke attraktiv for den bevilgende myndighed.

Også for borgere med funktionsnedsættelser bør undervisning og uddannelse være et fælles samfundsmæssigt anliggende, der finansieres solidarisk.

Beredskab til komplicerede opgaver, lejlighedsvis ubenyttet kapacitet, pædagogisk udviklingsarbejde, specialisering, kompetenceudvikling, praksisoplæring, materialesamlinger, omkostningstunge undervisningsmidler og særligt udstyr, individuelt tilpasset handicapvenlig indretning, generel tilgængelighed m.v. er meget omkostningstunge poster, som ikke desto mindre er nødvendige for undervisningens gennemførelse og resultater.

Påhviler sådanne omkostninger enkeltvis er risikoen for afslag på ansøgning om undervisning nærliggende.

De nuværende voksenspecialundervisningssteder er ujævnt fordelt i forhold til det kommende kommunale landskab. Langt fra alle kommuner vil fremover rumme en tidligere amtlig voksenspecialundervisningsinstitution. Der er intet kommunalt beredskab på området.

I bemærkningerne til lovforslaget beskrives at **Kommunikationscentre, der foreslås regionalt drevne, fortsat vil skulle betjene borgere fra adskillige kommuner, uden dog at være landsdelsdækkende.**

Dette vil også fortsat gælde den største del af de nuværende øvrige voksenspecialundervisningsinstitutioner (voksenspecialundervisnings- centre, skoler og institutter m.fl.)

Det må sikres at konstruktionen ikke medfører uklarhed for borgerne eller komplikationer finansielt, organisatorisk eller strukturelt.

På Forstandersrådets vegne

Eva Prien formand

Lis Pøhler/Uvm
07-01-2005 15:40

Til Henrik Thode/Uvm@UVMIN, Svend E.
Gertz/Uvm@UVMIN
cc
bcc
Emne Vids.: [ForSam] Høringssvar
Journalisering af indgående post

Journalnr.
Sagsgruppe tekst
Dokumentløbenr.
Sagsbehandler
Emne

Kære Henrik

Jeg talte med Eskild Petersen, han var i tvivl om høringssvaret var fremsendt og sendte derfor dette.

Jeg sender det ikke rundt til alle - for så går der da ged i hele systemet, tror jeg. Hvis det skal med ind i systemet, så skal det jo starte hos jer.

Mvh

Lis

Pædagogisk konsulent Lis Pøhler
Undervisningsministeriet
Uddannelsesstyrelsen
Kontor for folkeoplysning og specialundervisning m.v.
Frederiksholms Kanal 26
1220 København K.

Tlf.: 3392 5000, Direkte Tlf.: 3392 5215
Fax: 3392 5302, E-mail: Lis.Poehler@uvm.dk
— Videresendt af Lis Pøhler/Uvm den 07-01-2005 15:37 —

"Eskild Petersen"
<SUEP@ra.dk>
07-01-2005 15:23

Til <lis.poehler@uvm.dk>
cc
Emne Videres.: [ForSam] Høringssvar

Journalisering af indgående post

Journalnr.
Sagsgruppe tekst
Dokumentløbenr.
Sagsbehandler
Emne

Kære Lis

Jeg har lige modtaget det her, hvis det kan hjælpe.

Vh

Eskild

>>> evapri@undervisningscen.kbhamt.dk 07-01-2005 15:20:10 >>>

Kære alle

Som flere har bemærket er jeg kommet til at vedhæfte den forkerte fil i går aftes, da jeg i al hast var forbi skolen for at sende høringssvaret.

Undskyld.

Den rigtige kommer her. Bilaget fra ATHS kan jeg ikke vedhæfte, da jeg ikke har det som fil (men det vil jeg gerne have) og har sendt den originale papirkopi til Undervisningsministeriet.

M.v.h.

Eva Prien

----- Yahoo! Groups Sponsor ----->

Take a look at donorschoose.org, an excellent charitable web site for anyone who cares about public education!

<http://us.click.yahoo.com/1gzaND/8WnJAA/HwKMAA/q0Xo1B/TM>

For at stoppe medlemskabet af gruppen, så send en e-post til:

ForSam-unsubscribe@yahoogroups.com

Yahoo! Groups Links

<*> To visit your group on the web, go to:

<http://groups.yahoo.com/group/ForSam/>

<*> To unsubscribe from this group, send an email to:

ForSam-unsubscribe@yahoogroups.com

<*> Your use of Yahoo! Groups is subject to:

<http://docs.yahoo.com/info/terms/>

This e-mail has been scanned for viruses by <http://www.virus112.com>

horingssvar forstændersamrådet.doc horingmateriale teknologi og syn.doc

---

Forstandersamrådets hørings svar vedrørende forslag om ændring af Lov om specialundervisning for voksne.

De strukturelle ændringer i forslaget vil også medføre indholdsmæssige ændringer i tilbuddene, kommentarer herom indgår i hørings svaret.

Forstandersamrådet lægger vægt på

- At bevare handicappede borgeres mulighed for fri henvendelse på specialundervisningsstederne (Kommunikationscentre, Voksenspecialundervisningscentre- og skoler, Tale-, Høre- og Syns institutter m.fl.)
- At voksenspecialundervisningen forankres på ét og samme niveau og sammen med anden ungdoms- og voksenundervisning.
- At alle unge med handicap sikres retten til en ungdomsuddannelse.
- At finansieringen af voksenspecialundervisningen bliver enkel, solidarisk, økonomisk attraktiv for den betalingsforpligtigede myndighed samt indrettes så den giver dispositionsgrundlag for at drive undervisningssteder med en volumen og kvalitet, der kan opfylde undervisningsbehovene.
- At borgernes retsstilling på området sikres og indebærer lige muligheder for undervisningstilbud af ensartet standard og kvalitet.
- At strukturelle og forankringsmæssige forhold ikke utilsigtet forringer tilbuddene til eller medfører usaglig forskelsbehandling af nogen målgruppe.

Den fri henvendelsesret og adgangen til undervisning bør lovfæstes for alle handicapgrupper, ikke kun ordblinde !

På de fleste voksenspecialundervisningsinstitutioner kan borgerne i dag frit henvende sig. Der kan de, i kraft af delegation af visitationsopgaven til undervisningsinstitutionernes forstandere, umiddelbart få en faglig udredning og et tilbud om undervisning, rådgivning og vejledning, når det er relevant. Forslaget sikrer kun målgruppen ordblinde denne ret, ligesom ordblinde er den eneste handicapgruppe der sikres adgang til undervisning.

For mange mennesker med handicap/funktionsnedsættelse (sindslidelse, udviklingshæmning, hjerneskade, bevægehandicap, tale- høre- synsvanskeligheder, udviklingsforstyrrelser m.v.) vil et krav om ansøgning om undervisning hos kommunale myndigheder være en barriere der vil afholde dem fra at søge den kompenserende undervisning, der kunne hjælpe dem på vej mod en mere aktiv deltagelse i samfundslivet.

Det samlede voksenspecialundervisningsområde er i dag et fagligt lille, men meget fleksibelt og mangfoldigt område, der rummer en høj grad af specialisering og beredskab overfor komplicerede og sjældent forekommende undervisnings- og rådgivningsopgaver.

Faglig bæredygtighed kræver volumen.

En opsplitning på flere enheder og/eller flere forankringsniveauer vil indebære en høj risiko for atomisering, afspecialisering, kompetencetab, tab af fagligt beredskab og gradvis bortfald af tilbud. Allerede i dag er borgernes retsstilling på området præget af for høj grad af forskellighed og tilfældighed, afhængig af hvilke tilbud der aktuelt er udviklet i de forskellige amter. Forskellene bunder overvejende i tilfældige fagligt pædagogisk og politisk prioriterede indsatser til fordel for enkelte handicapgrupper eller faglige felter.

Disse forskelle bør udjævnes, ikke øges !

Kvalitetsudvikling, samarbejde, vidensdeling, erfaringsopsamling og formidling, praksisoplæring, forskning, efter- og videreuddannelse og ensartethed i tilbud må sikres fremover.

Finansieringen af voksenspecialundervisningen bliver afgørende for områdets fortsatte eksistens og dermed borgernes adgang til ydelsen.

En ren takstfinansiering vil efter nuværende standarder blive uforholdsmæssig dyr og dermed ikke attraktiv for den bevilgende myndighed.

Også for borgere med funktionsnedsættelser bør undervisning og uddannelse være et fælles samfundsmæssigt anliggende, der finansieres solidarisk.

Beredskab til komplicerede opgaver, lejlighedsvis ubenyttet kapacitet, pædagogisk udviklingsarbejde, specialisering, kompetenceudvikling, praksisoplæring, materialesamlinger, omkostningstunge undervisningsmidler og særligt udstyr, individuelt tilpasset handicapvenlig indretning, generel tilgængelighed m.v. er meget omkostningstunge poster, som ikke desto mindre er nødvendige for undervisningens gennemførelse og resultater.

Påhviler sådanne omkostninger enkeltvis er risikoen for afslag på ansøgning om undervisning nærliggende.

De nuværende voksenspecialundervisningssteder er ujævnt fordelt i forhold til det kommende kommunale landskab. Langt fra alle kommuner vil fremover rumme en tidligere amtslig voksenspecialundervisningsinstitution. Der er intet kommunalt beredskab på området.

I bemærkningerne til lovforslaget beskrives at **Kommunikationscentrene, der foreslås regionalt drevne, fortsat vil skulle betjene borgere fra adskillige kommuner, uden dog at være landsdelsdækkende.**

Dette vil også fortsat gælde den største del af de nuværende øvrige voksenspecialundervisningsinstitutioner (voksenspecialundervisnings- centre, skoler og institutter m.fl.)

Det må sikres at konstruktionen ikke medfører uklarhed for borgerne eller komplikationer finansielt, organisatorisk eller strukturelt.

På Forstandersamrådets vegne

Eva Prien formand

Særlige IT-hjælpemidler og optiske synshjælpemidler (§97 og §98)

Til personer med væsentligt nedsat tale-, syns-, skrive-, eller læsefunktion, ydes der i dag et sammenhængende tilbud, som udover udredning, rådgivning og vejledning indeholder afprøvning af såvel kompenserende hjælpemidler (serviceloven) som undervisningshjælpemidler i relation til folkeskoleloven og specialundervisningsområderne for unge og voksne.

Kompenserende hjælpemidler og tilskud til forbrugsgoder bevilges med hjemmel i Servicelovens § 97 og § 98, og der tilbydes opfølgende undervisning i brug af de bevilgede hjælpemidler. Det drejer sig med andre ord om, at højt specialiseret viden udnyttes af både undervisnings- og socialområdet.

Løsningen af ovenstående opgave fordrer et tværfagligt miljø, som rummer kompetencer fra en række fagområder: specialdiagnostik, specialoptik, specialpædagogik, ergonomi, handicapteknologi og socialrådgivning. Opretholdelse og udvikling af en så specialiseret funktion fordrer et befolkningsunderlag på mindst 400- 600.000 indbyggere. Dette grundlag er betingelsen for, at de enkelte fagpersoner fuldtids kan være beskæftiget med målgruppen og derved kan videreudvikle og fastholde deres faglige kompetencer. Det tværfaglige miljø er på samme vis en nødvendig forudsætning for, at der gennem samarbejde og videndeling kan foregå faglig udvikling, en udvikling der skærpes og fastholdes i kraft af en stor mængde sager af meget forskellig karakter.

Volumen i antallet af sager gør det muligt at opretholde et stort lager samt råde over personale til varetagelse af lager- og transportopgaver. Konstruktionen sikrer et stående beredskab i forhold til de små handicapgrupper, så ekspeditionstiden bliver så kort som muligt. Dette vil også gøre sig gældende i forbindelse med reparation og udskiftning af hjælpemidler.

Lagersystemet og det store befolkningsgrundlag sikrer en høj grad af genanvendelse af de ofte ret dyre hjælpemidler. Dette giver en dobbelt gevinst. Driftsudgiften reduceres og brugerne får en fleksibel betjening, da hjælpemidlerne uden udgift kan skiftes ved ændrede behov. Udlån i forbindelse med langvarige afprøvninger kan ligeledes finde sted uden stor økonomisk belastning.

Den enstrengede håndtering af hjælpemidlerne sikrer en smidig og enkel administration.

Anker Bruun Jensen og Peter P. Pedersen

43.

Undervisningsministeriet
Frederiksholms Kanal 21
1220 København K.

Høring om forslag til lov om ændring af lov om folkeskolen, lov om specialundervisning for voksne, lov om forberedende voksenundervisning og forskellige andre love

Undervisningsministeriet har anmodet Frederiksberg Kommune om eventuelle bemærkninger til ovenstående lovforslag senest den 7. januar 2005.

Frederiksberg Kommune har følgende bemærkninger til lovforslaget:

- Der tages forbehold for Undervisningsministeriets fastsættelse af betalingsprincipper for de regionale undervisningstilbud (kommunikationscentre) i en kommende bekendtgørelse.
- Det konstateres, at det af forslaget fremgår, at kommunerne i fællesskab skal finansiere regionernes tale-, høre- og synstillbud (kommunikationscentre). Da Frederiksberg Kommune i henhold til lovforslaget fortsat selv varetager kommunikationscenter funktionerne, foreslås dette forhold medtages i en kommende lov/bekendtgørelse.
- Amternes opsøgende FVU-konsulenter er ikke nævnt i lovforslaget. Konsulenterne har hidtil løst en vigtig opgave ved at opsøge virksomheder med medarbejdere i målgruppen, informere om tilbuddet samt medvirke ved etablering af virksomhedstilpassede FVU-aktiviteter. Konsulenternes fremtidige placering og finansiering skal afklares.

Frederiksberg Kommune har ingen bemærkninger til ændringerne i Lov om friskoler og private grundskoler m.v. og Lov om folkehøjskoler, efterskoler, husholdningsskoler og håndarbejds-skoler (frle kostskoler)

Vedrørende de økonomiske konsekvenser af lovforslaget henvises til Frederiksberg Kommunes bemærkninger i forbindelse med DUT-forhandlingerne.

I øvrigt skal bemærkes, at Frederiksberg Kommune er af den opfattelse, at kommunalreformen ikke i sig selv må lede til serviceforringelser.

6. januar 2005
Sagsbeh: ASN
Sagsnr.:84404
Emnenr.: 0.0.00
Dokument: 471756

Rådhuset
2000 Frederiksberg
www.frederiksberg.dk

Telefon 38 21 20 00
Telefax 38 21 29 00
raadhuset@frederiksberg.dk

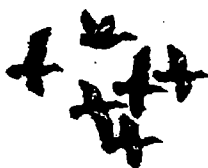

Frederiksberg Kommune har inden for den korte tidsfrist ikke haft mulighed for politisk behandling af høringen, hvorfor ovenstående bemærkninger er administrative. Der tages derfor forbehold for Frederiksberg Kommunalbestyrelses eventuelle yderligere bemærkninger.

Med venlig hilsen

Mads Lebech
Borgmester

/
Kurt E. Christoffersen
Kommunaldirektør

11

FRIE GRUNDSKOLERS FÆLLESRÅD

Til
Undervisningsministeriet
Uddannelsesstyrelsen
Frederiksholms Kanal 26
1220 København K
email: us-jka.post@uvm.dk

København, den 6. januar 2005

**Vedr. høring over lovforslag til udmøntning af kommunalreformen på
Undervisningsministeriets område – forslag til lov om ændring af lov om folkeskolen, lov om
specialundervisning for voksne, lov om forberedende voksenundervisning (FVU-loven) og
forskellige andre love.**

Frie Grundskolers Fællesråd takker for den fremsendte høring.

I den meget omfangsrige høring har vi især fundet anledning til at hæfte os ved afsnittene om
"Folkeskolens vidtgående specialundervisning" og *"Amtskommunale bidrag til staten for elever
der modtager specialundervisning på frie kostskoler og frie grundskoler"*

Til afsnittet om folkeskolens vidtgående specialundervisning har Fællesrådet følgende
bemærkninger:

De frie grundskoler påtager sig, inden for de fleste kategorier af handicaps, undervisning af
enkeltintegrerede børn på niveau med de opgaver der løses af folkeskolen.

Derfor bør al specialundervisning, som finder sted i folkeskolen fremover konteres under den
kommunale konto 3.01, som er beregningsgrundlag for tilskud til den frie grundskole. Undtaget
herfra vil være kommunale driftsudgifter til specialinstitutioner der alene modtager følgende 4
kategorier af svært handicappede elever:

1. Døve
2. Blinde
3. Børn med multiple funktionsvanskeligheder
4. Kommunikationshandicappede uden verbalt sprog

FRIE GRUNDSKOLERS FÆLLESRÅD

Til afsnittet om Amtskommunale bidrag til staten for elever der modtager specialundervisning på frie kostskoler og frie grundskoler må vi pointere at såfremt ovenstående konteringspraksis iagttages vil de frie grundskoler fremdeles alene få udmålt det statslige tilskud korrekt, idet de opgaver som ikke løses i den frie grundskole derved er uden for tilskudsgrundlaget.

I det netop afsluttede arbejde i kommissorium for opfølgning på ny tilskudsmodel er der gennemført en analyse af frie grundskolers økonomi i relation til svært handicappede elever, hvoraf følgende konklusion er indskrevet i enighedspapiret fra kommissoriets arbejde:

"Endelig viser analysen, at kommunerne i vidt omfang konterer udgifter til specialundervisning under det kommunale takstbeløb udenfor regnskabsfunktion 3.01. Folkeskolen. Der er således ikke fuld overensstemmelse med de forudsætninger, Undervisningsministeriet gjorde i forbindelse med lovændringen om tilskud og bidrag til undervisning af svært handicappede i 2001 og den kommunale konteringspraksis."

Med venlig hilsen

Per Kristensen, formand

147

Funktionærernes og
Tjenestemændenes
Fællesråd

15

Undervisningsministeriet

7.1.2005

11790
JOPA/haha

Sendes alene elektronisk til: us-jka.post@uvm.dk

Høring: Forslag til lov om ændring af lov om folkeskolen, lov om specialundervisning for voksne, lov om FVU og forskellige andre love

FTF har modtaget ovenstående forslag til høring. FTF har følgende bemærkninger:

Specialundervisning

Indledningsvis skal FTF understrege, at der er tale om meget store ændringer af ansvars- og opgavefordelingen vedr. specialundervisningen. De forskellige målgrupper bliver meget afhængig af, om den enkelte kommune har den faglige kapacitet til at give en kvalificeret udredning og rådgivning og at der gives et tilstrækkeligt fagligt og pædagogisk tilbud.

FTF vil derfor pege på, at der er behov for lovgivningsmæssigt at stille nogle kvalitetskrav til kommunernes varetagelse af denne opgave. Her vil FTF f.eks. nævne:

- Sikring af, at eleverne får en ensartet behandling på landsplan
- Opstilling af centrale kvalitetskrav til undervisningstilbuddene
- Krav til faglige kvalifikationer hos lærerne

Alt dette skal medvirke til at sikre, at de kvalificerede undervisningsmiljøer, der i dag findes på de amtslige specialskoler, videreføres.

FTF finder det positivt, at regionsrådene skal drive de lands- og landdelsdækkende undervisningstilbud og dermed har et forsyningsansvar og pligt til fortsat udvikling og rådgivning om tilbuddene. Det må derfor formodes, at der stadigvæk kan opretholdes et bæredygtigt og pædagogisk undervisningstilbud. Men FTF ser dog en fare i, at det samarbejde og den vidensdeling, som i dag foregår mellem disse skoler og de øvrige specialskoler, kan mistes, når der ikke er en regional myndighed, der koordinerer dette.

FTF
Niels Hemmingsens Gade 12
Postboks 1163
1010 København K

T: 33 33 33 33

Funktionærernes og
Tjenestemændenes
Fællesråd

FTF finder endvidere, at regionernes forsyningspligt er upræcist beskrevet. Det er uklart i hvilken grad, regionernes forsyningsopgaver i relation til de øvrige opgaver på området påvirkes af, hvordan store kommuner/kommunesamarbejder selv kan gå ind og løse en række for dem nye opgaver inden for specialundervisningen.

Der er kommuner, der ikke råder over eller kan etablere et relevant specialundervisningstilbud til alle kategorier og aldersgrupper med behov for specialundervisning. Her er det efter FTF's opfattelse nødvendigt, at der sikres et forpligtende samarbejde med andre kommuner, eller at der henvises til et regionalt tilbud, således at tilbuddet er kvalitativt i orden og tilgængeligt.

Endelig er FTF positiv overfor, at der i relation til specialundervisning for børn sker en udvidelse af forældrenes klageadgang til Klagenævnet for vidtgående specialundervisning.

FVU og ordblindeundervisningen

FTF finder det beklageligt, at ansvaret for den forberedende voksenundervisning (FVU) og ordblindeundervisningen ikke placeres hos regionsrådene. En opgave af denne type ville være naturligt at placere på regionalt niveau.

Når dette er sagt, er FTF positiv overfor, at FVU og ordblindeundervisningen forankres på VUC, idet VUC hidtil har varetaget langt de fleste opgaver i relation til FVU.

FTF finder det dog principielt problematisk, at en institutionstype (VUC) i et fremtidigt system, hvor alle uddannelsesinstitutioner er selvejende og underlagt taxameterstyring, får ansvaret for at indgå driftsoverenskomst med andre uddannelsesinstitutioner om FVU og ordblindeundervisning.

For at sikre et tilstrækkeligt udbud af FVU og ordblindeundervisningen geografisk og regionalt påhviler denne opgave både det enkelte VUC – inden for det geografiske område, som det har ansvaret for – og regionsrådet, som i regionen skal koordinere indsatsen.

FTF frygter i denne forbindelse, at der sker uheldige overlapninger, og at koordineringen af placeringen af udbuddet og kapaciteten ikke bliver så optimal som ønsket.

Endelig vil FTF understrege behovet for en fortsat økonomisk støtte til en FVU-konsulentordning, hvilket ikke er medtaget i lovforslaget. Efter FTF's opfattelse har denne ordning haft en så stor andel i FVU'ens succes, at der også fremover bør være støtte til et sådant opsøgende arbejde.

Med venlig hilsen

Bente Sorgenfrey
Formand

48.

UNDERVISNINGS
MINISTERIET

Fuldmægtig Svend Gertz

Juridisk kontor for almene uddannelser
Frederiksholms Kanal 26
1220 København K

Uddannelsesstyrelsen

Frederiksholms Kanal 26
1220 København K.
Tlf 3392 5300
Fax 3392 5302
www.uvm.dk

Høringssvar fra Grundskolerådet til høring over lovforslag til udmøntning af kommunalreformen på undervisningsministeriets område

9. december 2004
J.nr. 2004-2313-2

Under henvisning til undervisningsministeriets høringsbrev af 1. december 2004 om høring over lovforslag til udmøntning af kommunalreformen på undervisningsministeriets område, skal Grundskolerådet herved meddele, at man ikke har bemærkninger til forslaget, men skal henvise til de høringssvar, som måtte blive fremsat af de organisationer mv. som er repræsenteret i Grundskolerådet.

Med venlig hilsen

På Grundskolerådets vegne

Formand
Kathrine Lilleør

Undervisningsministeriet
Uddannelsesstyrelsen
Frederiksholms Kanal 26
1220 København K

Sagsnummer
94824-494990

Sagsbehandler MGL
Direkte 36 13 15 01
Fax 36 13 18 96
MGL@hur.dk

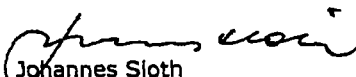
17. december 2004

Høringssvar vedr. Forslag til lov om ændring af lov om folkeskolen, lov om specialundervisning for voksne, lov om forberedende voksenundervisning (FVU-loven) og forskellige andre love

Undervisningsministeriet har fremsendt "Forslag til lov om ændring af lov om folkeskolen, lov om specialundervisning for voksne, lov om forberedende voksenundervisning (FVU-loven) og forskellige andre love".

Hovedstadens Udviklingsråd har ingen bemærkninger til lovforslaget.

Venlig hilsen

Johannes Sloth
administrerende direktør

54.

4

Undervisningsministeriet
Uddannelsesstyrelsen
Frederiksholms Kanal 26
1220 København K.

Høringssvar på lovforslag vedrørende specialundervisning

Grundlæggende er lovforslaget vedrørende overførelse af den vidtgående specialundervisning til kommunerne i overensstemmelse med regeringens og Dansk Folkepartis strukturaftale. Og aftaleteksten er KL godt tilfreds med.

Lovforslaget giver kommunerne ansvaret for al undervisning efter folkeskoleloven, og der er herved skabt en entydig ansvarsfordeling, der fjerner risikoen for dobbeltvisitation, dobbeltadministration og kassetænkning. Samtidig forbedrer lovforslaget rammerne for at skabe undervisnings- og andre tilbud i nærmiljøet samt sammenhæng til det sociale område.

KL kan endvidere tilslutte sig et andet af lovforslagets grundelementer, nemlig at kommunerne får fuldt myndigheds- og finansieringsansvar for voksenspecialundervisningsområdet.

Der er i lovforslaget en række forhold, som KL vil opfordre Undervisningsministeriet til at præcisere eller korrigere:

Ansvarsfordelingen mellem kommuner og regioner bør gøres mere tydelig

Det er KL's opfattelse, at loven ikke tydeligt nok understøtter, at det er kommunerne, der har myndighedsansvaret for specialundervisningen, og at det også gælder for de børn, der går i de regionale tilbud.

I og med at lovtæksten genbruger formuleringer fra den nuværende lov og erstatter amtsrådet med regionsrådet, fremstår den nye kompetencedeling ikke tydeligt nok.

Eksempler:

Den 22. december 2004

Jnr 03.00.00 001
Sagsid 000148685

Ref HBE
hbe@kl.dk
Dir 3370 3480

Weiðekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

Tlf 3370 3370
Fax 3370 3371

www.kl.dk

1/4

- § 21, stk. 2, pkt. 2 lyder således: "Regionsrådet træffer afgørelse om det nærmere indhold af foranstaltningen." Men i den nye kompetencefordeling er det kommunen, der træffer afgørelsen om at købe en plads i et af regionernes specialiserede tilbud. Og kommunen kender således til det nærmere indhold, forinden der tages beslutning om foranstaltningen.
- § 22, stk. 2 "Et regionsråd kan efter overenskomst med et andet regionsråd henvide elever til specialundervisning jf. § 20, stk. 3, i en anden regions undervisningstilbud..." Regionen har ifølge aftaleteksten ansvaret for at drive tilbud, ikke til at henvide elever, da det er kommunens ansvar. En kommune på Fyn skal ikke omkring sin egen region, for at få en henvisning til Geelsgaardskolen. De henvender sig direkte til skolen, så de kan få en drøftelse med skolens specialister om, hvorvidt skolens tilbud er det rigtige for det konkrete barn.

KL anbefaler en præcisering af lovforslaget i forhold til ansvarsfordelingen mellem kommuner og regioner, så loven bliver i overensstemmelse med aftaleteksten.

Formuleringerne vedrørende specialpædagogisk bistand til småbørn bør præciseres

I § 20, stk. 3 bør det præciseres, at der er tale om specialpædagogisk bistand til børn, der endnu ikke har påbegyndt skolegangen ved regionens lands- og landsdelsdækkende undervisningstilbud.

I bemærkningerne til de enkelte bestemmelser forstærkes indtrykket af en uklar formulering for dette område. "Regionsrådene overtager desuden ansvaret for de børn, der henvises til specialpædagogisk bistand, og som endnu ikke har påbegyndt skolegangen".

Regionerne får ikke ansvaret for de børn, men de får ansvaret for at drive undervisningen for de børn, som kommunerne har henvist til specialpædagogisk bistand ved regionernes tilbud. Når en kommune har henvist et barn til regionens tilbud, er det fortsat kommunen, der har ansvaret og derfor også løbende må vurdere, om regionens tilbud er det rigtige for barnet.

KL anbefaler derfor en præcisering af lovforslaget og lovbemærkningerne vedrørende specialpædagogisk bistand til børn, der endnu ikke har påbegyndt skolegangen.

Overgangsperioden

Loven giver regionsrådet mulighed for i en 4-årig overgangsperiode efter aftale med kommunalbestyrelsen at varetage kommunale driftsopgaver inden for denne lov, og som ligger i en naturlig tilknytning til regionens opga-

ver, hvor regionerne derfor har særlige kompetencer i forhold til opgavevaretagelsen.

Der åbnes med denne bestemmelse for, at regionerne kan være entreprenører i en overgangsperiode. Men man kan godt stille spørgsmålstegn ved, hvordan regionerne skal kunne gøre det, når ekspertisen skal flyttes ud i kommunerne.

KL har inden strukturaftalen forelå, foreslået, at der kunne være tale om en eller anden form for overgangsordning i forhold til de meget specialiserede tilbud. Dette behov er imidlertid faldet bort, da det i aftaletekst og lovforslag er fastslået, at regionerne overtager driften af et antal navngivne lands- og landsdelsdækkende tilbud.

Den overgangsordning, der er foreslået i lovforslaget, vil komme til at virke som en forsinkelse af reformen, og KL anbefaler derfor, at overgangsordningen bortfalder.

Befordring

Ifølge lovforslaget overtager regionsrådet forpligtelsen til at sørge for befordring til og fra skole af elever, der modtager undervisning på de regionale undervisningstilbud.

Det er KL's opfattelse, at når det er kommunerne, der har myndighedsansvaret og betalingsforpligtelsen for befordringen, bør kommunerne også have ansvaret for forsyningen af befordringen. Argumenterne herfor er, at den, der bestemmer, også skal betale, og befordringen kræver ikke en specialistviden, som retfærdiggør, at opgaven lægges i regionen.

Klagenævnet udvides til at omfatte vokstspecialundervisning

Det foreslås, at det eksisterende klagenævn for vidtgående specialundervisning fremover også skal være klagenævn for vokstspecialundervisningen. Specialundervisning for voksne er en blanding af meget forskelligartede tilbud, bl.a. høreapparattilpasning og vejledning i forbindelse hermed, genoptræning efter operationer, revalideringstilbud til handicappede og fuldtidstilbud til psykisk udviklingshæmmede unge, efter at de er fyldt 18 år.

KL anerkender, at der er behov for en klageadgang for borgerne på begge områder, men det er ikke hensigtsmæssigt at samle klagerne fra to så forskellige områder i ét klagenævn. Det vil være vanskeligt at finde repræsentanter til klagenævnet, der fagligt kan favne de to forskellige områder.

KL vil således anbefale, at der bliver etableret 2 klagenævne, ét for specialundervisningen for børn og ét for vokstspecialundervisningen. Da det i lovforslagets bemærkninger nævnes, at klageadgangen vedrørende voksen-

specialundervisningen skal være uændret, går KL ud fra, at der fortsat kun bliver mulighed for en retlig klageadgang.

Endelig bør det i bemærkningerne til loven præciseres, at det ved afgrænsningen af klageadgangen er 12 klokketimers støtte, der er tale om.

Betaling af regionens tilbud

KL forventer at blive inddraget i fastlæggelsen af en betalingsordning, der kan afspejle det bedst mulige balancepunkt mellem sikker drift og effektiv drift.

De nærmere regler om den årlige rammeaftale

Lovforslaget præciserer ikke reglerne om den årlige redegørelse, rammeaftalen og regionsrådets koordinering. KL skal anmode om at blive inddraget i denne præcisering.

Af § 7 d fremgår, at kontaktudvalget mindst én gang i hver valgperiode skal drøfte overdragelse af regionstilbud til en kommune. KL skal opfordre til, at det af loven fremgår, at region og kommuner årligt kan aftale overførsel af tilbud i tilknytning til drøftelserne af den rammeaftale, som hvert år skal indgås mellem regionsrådet og kommunalbestyrelserne i regionen.

Den endelige afgrænsning af voksenspecialundervisningen

Det fremgår af lovforslaget og dets bemærkninger, at den endelige afgrænsning af voksenspecialundervisningen skal overvejes nærmere, og der gives undervisningsministeren bemyndigelse til at foretage denne afgrænsning. KL skal anmode om at blive inddraget i forhandlinger om dette spørgsmål.

VISO - den nationale videns- og specialrådgivningsenhed

I det udkast til Forslag til Lov om social service, som Socialministeriet har udsendt til høring den 1. december 2004, fremgår det, at der skal etableres en national videns- og specialrådgivningsenhed. Intentionen hermed er at sikre en sammenhængende og helhedsorienteret vidensindsamling og vidensudvikling samt rådgivning og vejledning af borgere og kommuner. Enheden skal ligeledes sikre et landsdækkende overblik over den samlede specialrådgivning.

KL finder det på den baggrund meget u hensigtsmæssigt, at VISO'en, jf. § 13, stk. 4, kun skal omfatte det sociale område. VISO'en bør – hvilket også har været intentionen – favne så bredt som muligt og bør således også omfatte specialundervisning på Undervisningsministeriets område. Det er netop her, at der er en synergieffekt for så vidt angår vidensdeling og specialrådgivning. Dette gælder ikke mindst i forhold til børne- og ungeområdet. KL skal på den baggrund kraftigt opfordre til, at VISO'en også kommer til at omfatte specialundervisning inden for Undervisningsministeriets område.

KL mener i øvrigt, at der bør skabes et bedre lovgivningsmæssigt grundlag for en sammenhængende indsats overfor de 0-18 årige. KL ønsker en lovgivning, der bryder med sektortænkningen mellem undervisnings- og socialsektoren.

De økonomiske konsekvenser af lovforslaget forhandles særskilt. Vedrørende KL's bemærkninger til de økonomiske konsekvenser henvises derfor til de igangværende DUT-forhandlinger af lovforslaget. Der henvises i øvrigt til vedlagte brev til finansministeren vedrørende DUT-forhandlingerne om opgave- og strukturreformen.

Med venlig hilsen

Ejgil W. Rasmussen

Peter Gorm Hansen

Kopi sendes til ARF, Københavns Kommune og Frederiksberg Kommune

Bilag

Finansminister Thor Petersen
Finansministeriet
Christiansborg Slotsplads 1
1218 København K

DUT-forhandlingerne om strukturreformen

KL har d.d. afgivet de fleste høringsvar vedr. lovforslagene, der udmønter strukturreformen. De økonomiske konsekvenser drøftes fortsat bilateralt med fagministerierne lovforslag for lovforslag. Under forhandlingerne har der imidlertid vist sig en række generelle problemstillinger, som KL skal henlede opmærksomheden på.

Overordnet er det efter KL's opfattelse helt centralt, at kommunerne med strukturreformen får tilstrækkelige økonomiske ressourcer til at løfte de opgaver, de skal overtage. Der er tale om den beløbsmæssigt væsentligste DUT-sag i nyere tid. Reformen indebærer på flere områder helt nye opgaver, engangsomkostninger, overførsel af passiver og nye anlægsbehov. Det er vigtigt, at kommunerne sikres finansiering til de nye udgifter også i de tilfælde, hvor merudgifterne ikke modsvares af mindreudgifter andetsteds.

Som led i strukturreformen vil en lang række ikke-forsikrede amtslige tjenestemænd skulle overgå til bl.a. kommunal ansættelse. KL har i forbindelse med DUT-forhandlingerne forstået, at det er Finansministeriets udgangspunkt, at den fulde pensionsbyrde vedr. disse tjenestemænd skal bæres af de kommuner, hvortil tjenestemændene overgår. Det er Finansministeriets synspunkt, at der er tale om en særlig situation når en offentlig myndighed (amterne) nedlægges, hvilket forudsætter en løsning vedr. tjenestemandspensioner, der afviger fra de løsninger, man hidtil har valgt i forbindelse med opgaveflytninger, og som indgår i DUT-vejledningen.

KL er ikke enig i dette synspunkt.

Efter KL's opfattelse må den løsning som vælges vedr. tjenestemandspensioner ikke påføre kommunerne væsentlige ufinansierede byrder. Løsningen bør endvidere tage højde for byrdefordelingsproblematikken mellem kommuner og bør udformes på en måde, så fordelingen af de amtslige tjenestemænd på kommuner kan forløbe så smidigt som muligt.

Den 22. december 2004

Ref OCO
oco@kl.dk
Dir 3370 3382

Waldemarsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

TF 3370 3370
Fax 3370 3371

www.kl.dk

1/1

Flytningen af opgaver i forbindelse med strukturreformen indebærer, at der generelt skal tages stilling til, hvad der skal ske med de tilhørende aktiver og passiver. Af udkastet til lovforslaget om visse proceduremæssige spørgsmål fremgår det bl.a., at den eller de myndigheder, som en opgave overføres til, overtager de af den afgivende myndigheds aktiver og passiver samt rettigheder og pligter, der udelukkende knytter sig til den opgave, der overføres.

Det er i den forbindelse KL's opfattelse, at det også i denne sammenhæng bør sikres, at kommunerne ikke overtager en væsentlig ufinansieret gældsbyrde, ligesom der bør tages hensyn til den mellemkommunale byrdefordeling.

KL har konstateret, at der i flere af de modtagne DUT-notater vedr. strukturreformlovforslagene indgår væsentlige kommunale besparelser som følge af postulerede synergi- og stordriftsfordele. Det vurderes typisk, at de engangsomkostninger, der erkendes at være en konsekvens af lovforslagene skønnes at blive modsvaret af synergi- og stordriftsfordele, der dog i vid udstrækning hverken er beskrevet eller nærmere dokumenteret. Det skal hertil bemærkes, at fremgangsmåden efter KL's opfattelse ikke er i overensstemmelse med DUT-princippet. Såfremt DUT-princippet kan fortolkes således, at dokumenterbare udgifter kan modsvares af mere eller mindre elastiske beregninger af eller postulater om besparelspotentiale, er der en risiko for, at hensigten med DUT-princippet fortabes.

Det er generelt vigtigt, at der sikres sammenhæng mellem den økonomi, der bliver resultatet af forhandlingerne om strukturreformen og det personale, som overføres, således at kommunerne kan finansiere det personale, der overgår til kommunal ansættelse. KL har forstået, at forhandlingerne om fordelingen af overhead/amternes hovedkonto 6 først vil finde sted i løbet af 2005. I den forbindelse skal KL gøre opmærksom på, at det for KL er væsentligt, at det ved fordelingen af amternes hovedkonto 6 på modtagende myndigheder sikres, at kommunerne kan finansiere det hovedkonto 6 personale, som de skal overtage.

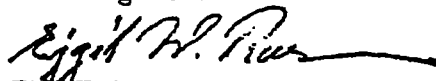
KL modtog ultimo oktober 2004 størsteparten af lovforslagene vedr. strukturreformen med tilhørende DUT-notater. DUT-forhandlingerne blev påbegyndt umiddelbart herefter.

Det er en meget omfattende reform. Det er derfor vigtigt, at de økonomiske konsekvenser er veldokumenterede og gennemanalyserede. I første omgang for kommunerne under ét, men derefter som led i en kommende udlignings- og finansieringsreform også for enkeltkommuner. De hidtidige drøftelser af DUT har været præget af, at dele af datagrundlaget er tilvejebragt forholdsvis sent i forløbet og i mange tilfælde endnu ikke er analyseret til bunds af parterne.

Strukturreformen er den beløbsmæssigt væsentligste DUT-sag i nyere tid. Et betryggende og fuldstændigt datagrundlag er derfor af særlig betydning og for KL en afgørende forudsætning for, at der kan skabes opbakning til at gennemføre den samlede reform. Viser det sig, at DUT-kompensation, personale og opgaver ikke passer sammen, når de mange love, der tilsammen udgør grundlaget for reformen, skal føres ud i livet, vil opgave- og strukturreformen ikke kunne leve op til de politiske mål, den skal opfylde.

Det er på den baggrund KL's opfattelse, at det ikke vil være muligt allerede medio januar 2005 at nå til enighed om reformens økonomiske konsekvenser, hverken på de konkrete opgaveområder eller vedrørende de mere overordnede principielle spørgsmål.

Med venlig hilsen

Ejgil W. Rasmussen

Peter Gorm Hansen

Kopi:

Indenrigs- og sundhedsministeren

Økonomi- og erhvervsministeren

Såmtlige fagministre med ansvar for strukturreformlovforslag

Amtsrådsforeningen

Københavns Kommune

Frederiksberg Kommune

57.

25

Undervisningsminister
Ulla Tørnæs
Frederiksholms Kanal 21-25
1220 København K

Dato: 7. januar 2005

Høringsvar om lovforslagene i forbindelse med kommunalreformen

I breve af 1. december 2004 fra Undervisningsministeriet og fra de øvrige ressortministerier er Københavns Borgerrepræsentation blevet bedt om at udtale sig om lovforslagene i forbindelse med kommunalreformen.

Sagen er blevet behandlet på Borgerrepræsentationens møde den 6. januar 2005.

Københavns Kommune sender på denne baggrund høringssvar til lovforslagene på Undervisningsministeriets område samt en kopi af brev til Indenrigs- og Sundhedsminister Lars Løkke Rasmussen, der sammenfatter kommunens hovedsynspunkter i forbindelse med lovforslagene, som udmønter kommunalreformen.

Med venlig hilsen

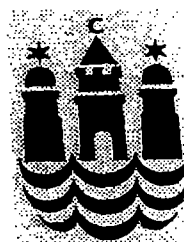
Lars Engberg

Københavns Kommune

57

25

NOTAT

Til: Undervisningsministeriet

Dato: 14. december 2004/bfl J.nr.: 0.00.013.ps- 1/04

Københavns Kommunes bemærkninger til lovforslagene i forbindelse med kommunalreformen på Undervisningsministeriets område

Københavns Kommune har den 1. december 2004 modtaget udkast til lovforslag i.f.m. kommunalreformen på Undervisningsministeriets område.

Københavns Kommune har på Undervisningsministeriets område modtaget:

1. Lov om ændring af lov om institutioner for uddannelsen til studentereksamen, lov om institutioner for uddannelsen til højere forberedelseseksamen, lov om grundlæggende social- og sundhedsuddannelser, lov om almen voksenuddannelse og om voksenuddannelsescentre og forskellige andre love.
2. Lov om ændring af lov om Centre for Videregående Uddannelse og andre selvejende institutioner for videregående uddannelser m.v., lov om mellem videregående uddannelser, lov om centre for undervisningsmidler m.v. og forskellige andre love på Undervisningsministeriets område.
3. Lov om ændring af lov om folkeskolen, lov om specialundervisning for voksne, lov om forberedende voksenundervisning (FVU-loven) og forskellige andre love.
4. Lov om ændring af lov om produktionsskoler. Lov om støtte til folkeoplysende voksenundervisning, frivilligt folkeoplysende foreningsarbejde og daghøjskoler samt Folkeuniversitet (folkeoplysningsloven) og forskellige andre love på Undervisningsministeriets område.

Københavns Kommune har ved gennemgang af de ovenfor nævnte lovforslag en række kommentarer. Nedenfor gennemgås de enkelte love samt Københavns Kommunes bemærkninger hertil.

Ad 1. Lov om ændring af lov om institutioner for uddannelsen til studentereksamen, lov om institutioner for uddannelsen til højere forberedelseksamen, lov om grundlæggende social- og sundhedsuddannelser, lov om almen voksenuddannelse og om voksenuddannelsescentre og forskellige andre love

Med lovforslaget overgår alle amtskommunale gymnasier, hf-kurser, social- og sundhedsskoler og VUC til statsligt selveje den 1. januar 2007 og skal herefter drives af bestyrelser, der er ansvarlige over for undervisningsministeren. Når staten overtager skolerne, vil de få udmeldt budgettrammer, som svarer til amternes hidtidige udmelding. Fra den 1. januar 2008 overgår de til taxameterstyring.

Staten overtager ansvaret for at tilvejebringe den fornødne kapacitet således, at alle, der opfylder optagelsesbetingelserne, kan blive optaget på den ungdomsuddannelse de ønsker.

Staten overtager administrationen af befordringsgodtgørelsen på ungdomsuddannelserne.

Særligt for social- og sundhedsuddannelsesområdet gælder, at regionsråd og kommunalbestyrelser i regionen har forpligtelse til at stille praktikpladser til rådighed i overensstemmelse med behovet for færdiguddannede i regionen.

For at sikre overgangen til selveje nedsættes der pr. 1. januar 2006 en midlertidig bestyrelse for hver institution.

Københavns Kommune har en række bemærkninger til lovforslaget, som drejer sig om driften af Sankt Annæ Gymnasium, regionernes rolle, de forpligtende samarbejder, de midlertidige bestyrelser, taxameteret, deltagerbetaling på VUC samt samarbejdet om social- og sundhedsuddannelserne.

Københavns Kommunes bemærkninger

Sankt Annæ Gymnasium

Københavns Kommune er meget tilfreds med, at lovforslaget tillader Københavns Kommune fortsat at drive Sankt Annæ Gymnasium som en kommunal institution (§ 1: § 6, stk. 6). Denne bestemmelse giver mulighed for at bevare det særlige musikmiljø på skolen og sikre det fortsatte samarbejde mellem grundskole, gymnasium og Musikalsk Grund Kursus.

Københavns Kommune forudsætter i forbindelse med de økonomiske forhold, at statstilskuddet til Sankt Annæ Gymnasium er det samme som for de statslige selvejende institutioner mht. alle drifts- og anlægsmidler. Endvidere forudsættes det, at Sankt Annæ Gymnasium får samme adgang til regionale og statslige udviklingsmidler som de statslige selvejende institutioner.

Københavns Kommune forventer, at Sankt Annæ Gymnasium fremover fortsat indgår i forpligtende samarbejder om optagelse og fordeling herunder, at der i

kriterierne for fordeling til Sankt Annæ Gymnasium tages særligt hensyn til skolens musikprofil.

Regionernes rolle (§ 3: § 18a-d)

Københavns Kommune finder det problematisk, at regionernes udviklingsmidler på i alt 100 mio. kr. til ungdomsuddannelserne finansieres af gymnasie-, hf-, VUC- og social- og sundhedsuddannelsesområdernes samlede driftsmidler i amterne, hvorved institutionernes ressourcer begrænses.

Udviklingsmidlerne bør enten tildeles fra statslige puljer ud fra nogle kriterier, som tager afsæt i Undervisningsministeriets udviklingsstrategier - eller tildeles skolerne via taxameteret således, at skolerne selv kan opstille strategier for egen udvikling. Dermed understøttes institutionernes position som selvstændige, handlekraftige enheder, hvilket er nødvendigt for selvejende institutioner i en taxameterstyret struktur.

Københavns Kommune finder det betænkeligt, at de problemer, der har været forbundet med den dobbelte styring i henholdsvis amter og staten, tilsyneladende videreføres med hensyn til udviklingsmidler efter kommunalreformens ikrafttræden. Regionernes opgaver med koordinering af udbud og fordeling af elever på gymnasieområdet indeholder ingen udviklingselementer af faglig/pædagogisk karakter, og fordelingen af disse udviklingsmidler vil skulle foregå fra en forvaltning og/eller et politisk niveau, som ellers ikke har gymnasie-, hf-, VUC- eller SOSU-udvikling som ressortområde.

Forpligtende samarbejder

Loven lægger op til, at det i udgangspunktet er de selvejende statslige gymnasier og hf-kurser selv, der skal finde sammen i de forpligtende samarbejder (§ 1: § 7c), og dermed definerer det geografiske område, der skal danne grundlag for samarbejdet (bemærkningerne til § 7c).

Samtidig får regionsrådene beføjelser til at godkende de forpligtende samarbejder ud fra en regionalpolitisk prioritering på baggrund af udviklingsplanen for regionen. Københavns Kommune finder det positivt, at Regionsrådet får tillagt denne kompetence til at godkende de forpligtende samarbejder.

Københavns Kommune finder det derimod problematisk, at man på den ene side vil give gymnasier, hf-kurser og VUC status som selvejende institutioner med bestyrelser med beføjelser vedrørende kapacitetsfastsættelse, udbud af studieretninger, valgfag mv. og økonomi - og at de på den anden side skal indgå i en fælles koordinering af kapacitet, udbud og fordeling af elever/kursister. Det må forudses, at selvejende institutioner med økonomisk ansvarlige bestyrelser ikke nødvendigvis vil acceptere at skulle indrette deres udbud efter hinanden og ikke nødvendigvis vil acceptere at afgive elever, som kan have økonomisk betydning i forhold til det statslige taxameter.

Midlertidige bestyrelser

Københavns Kommune er skeptisk overfor institutionsledernes reelle muligheder for at etablere slagkraftige midlertidige bestyrelser, som kan løfte opgaven med hensyn til forberedelse af overgangen til selvejende institution.

For det første kan det forudses at blive vanskeligt at skaffe så mange kvalificerede bestyrelsesformænd i Storkøbenhavn.

For det andet er det betænkeligt, at sammensætningen af de midlertidige bestyrelser er forholdsvis snæver. Ifølge lovforslaget åbnes der ikke mulighed for, at f.eks. repræsentanter for erhvervslivet kan sidde i de midlertidige bestyrelser. Mange institutioner har i forvejen gode forbindelser til det lokale erhvervsliv, som ville kunne bidrage positivt i overgangen hen i mod selveje.

Københavns Kommune vil ligeledes opfordre til, at sammensætningen af bestyrelserne efter 1. januar 2007 tænkes bredere, så repræsentanter fra erhvervslivet, kulturlivet eller andre kan indgå i bestyrelserne.

Deltagerbetaling på VUC

Københavns Kommune opfordrer til, at det ved udmøntningen af det nye taxameter bliver muligt, at deltagerbetalingen kan fastsættes af den enkelte institution ud fra institutionens kendskab til lokalområdet.

Københavns Kommune har det principielle synspunkt, at der ikke bør opkræves betaling for deltagelse i undervisningen. Såfremt der fortsat opkræves deltagerbetaling, vil Københavns Kommune gerne opfordre til, at det sikres, at deltagerbetalingen ikke indgår som et element i institutionens økonomiske prioriteringer og, at deltagerbetalingen ikke bliver et konkurrenceparameter for institutionerne.

Tæt samarbejde om Social- og Sundhedsuddannelserne

Social- og Sundhedsuddannelserne overføres til staten pr. 1. januar 2007. Overførslen gennemføres med henblik på at fremme en mere entydig og gennemskuelig sammenhæng i de erhvervsrettede ungdomsuddannelser samt skabe sikkerhed for, at der er tilstrækkelig uddannet arbejdskraft til social- og sundhedsområdet i landet som helhed.

Københavns Kommune anbefaler i den forbindelse, at det i lovforslaget præciseres, at der i videst muligt omfang skal sikres et tæt og formaliseret samarbejde mellem uddannelsesinstitutionen, kommunen – som en af de primære aftager af såvel praktikelever som færdiguddannede – samt regionen i forbindelse med den konkrete implementering af forslaget.

Afsluttende bemærkninger

Københavns Kommune vil gøre opmærksom på, at kommunen gennem mange år har tildelt ekstra ressourcer til gymnasier og hf-kurser med en stor andel af tosprogede elever for at styrke integrationsindsatsen. Det drejer sig om midler til f.eks. dansk som andetsprogsundervisning (screening, konferencetimer og studieværksteder), til det interkulturelle undervisningsmiljø, til særlige indsatser i forhold til forældresamarbejde og til integrationsfremmende samarbejde med folkeskoler. Det er vigtigt, at det fremtidige taxameter til skoler og kurser afspejler dette forhold.

Endelig tager Københavns Kommune et generelt forbehold for den foreløbige opgørelse af de økonomiske konsekvenser i forbindelse med overførslen af overhead for de pågældende uddannelsesområder.

Ad 2. Lov om ændring af lov om Centre for Videregående Uddannelse og andre selvejende institutioner for videregående uddannelser m.v. lov om mellem videregående uddannelser, lov om centre for undervisningsmidler m.v. og forskellige andre love på Undervisningsministeriets område.

Med lovforslaget overgår centre for undervisningsmidler pr. 1. januar 2007 til staten og forankres i Centre for Videregående Uddannelse, CVU.

Centre for undervisningsmidlers opgaver foreslås forankret i såkaldte kerne-CVU'er, som i forbindelse med udlægning af afdelinger fra Danmarks Pædagogiske Universitet blandt andet har ansvar for grund-, efter- og videreuddannelse til og med diplomniveau samt forskningstilknytning og videncenterfunktion inden for det pædagogiske område.

Med lovforslaget ønsker forligspartierne at samle en række naturligt sammenhængende opgaver for der igennem at skabe større enkelhed, kvalitet og samarbejde i opgaveløsningen. Det fremgår desuden af bemærkningerne til lovforslaget, at samplaceringen vil forkorte afstanden mellem teori og praksis og skabe muligheder for en øget brugerbaseret fornyelse og udvikling af praksis og teorier på det pædagogiske felt.

Københavns Kommune har en række bemærkninger og forslag til lovforslaget i form af hensyntagen til, at Center for Undervisningsmidler i Københavns Kommune også omfatter andre opgaver, præcisering af den fremtidige opgave, sikring af brugerindflydelsen, overdragelsesforholdene samt de midlertidige bestyrelser.

Københavns Kommunes bemærkninger

Københavns Kommune har siden vedtagelsen af gældende lovgivning om centre for undervisningsmidler valgt at tillægge det lokale center en række kommunale sammenhængende opgaver for at skabe helhed, kvalitet og nærhed i centrets funktioner blandt andet med baggrund i bestemmelserne om skolebiblioteker samt centrets betjening af kommunale fritidsinstitutioner.

Med de ændringer, der er foreslået, forestår der en vanskelig opgave med at adskille amtslige og kommunale opgaver. I forbindelse med udmøntningen af kommunalreformen ønsker Københavns Kommune derfor, at lovgivningen tager hensyn til disse særlige københavnske forhold.

Det er Københavns Kommunes opfattelse, at placeringen af CVU'er og centre for undervisningsmidler i ét institutionelt regi kan styrke dynamikken og kvaliteten i den samlede opgaveportefølje, hvis en række forudsætninger er til stede:

- Centre for undervisningsmidlers nuværende opgaver, bortset fra kommunale og kommunalfuldmagtsbaserede opgaver, forbliver samlet således, at centrene forankres i CVU som enheder
- CVU's samlede ydelse udvikles i det tætte samspil, der i dag eksisterer mellem centre for undervisningsmidler og deres brugere – det vil sige, at der skal sikres en fortsat høj grad af brugerindflydelse

- Centre for undervisningsmidler får mulighed for at finansiere opgaver både med statslige tilskud og indtægtsdækket virksomhed
- Præcisering af målgrupper

Af bemærkningerne til lovforslaget fremgår det, at centre for undervisningsmidlers opgaver skal videreføres; men i lovforslaget er der faldet et element ud. Centrene besidder materialesamlinger med forskelligt indhold og anvendelse – en informativ samling til læreres forberedelse og inspiration og en distributiv samling til anvendelse i undervisningen.

I § 1, stk. 2 i lov om centre for undervisningsmidler (§ 6) foreslår Københavns Kommune derfor, at det tilføjes, at centre for undervisningsmidler skal: "1) omfatte en samling af undervisningsmidler *beregnet til udlån til undervisningsinstitutioner*".

Af bemærkningerne til § 6 i lovforslaget fremgår det, at staten yder særlige tilskud til CVU'er til dækning af udgifter til funktionen som center for undervisningsmidler. Københavns Kommune bifalder, at det af CVU'ernes regnskaber og afrapportering af aktivitetsfelter skal fremgå, hvilke midler der er anvendt til funktionen.

Det er uklart, om der med lovforslagets formulering kan udpeges kommunale repræsentanter fra Københavns Kommune som medlemmer af den midlertidige bestyrelse. Dette bør ikke være udelukket, da aftagerinteresserne bør repræsenteres.

I bemærkningerne til lovforslaget anføres det, at det er vigtigt, at arbejdet med at forberede centrenes inddragelse i CVU'erne sker på et velforberedt og ordentligt tilrettelagt grundlag. I den forbindelse påregnes der igangsat et udvalgsarbejde med deltagelse af bl.a. repræsentanter fra Kommunernes Landsforening og Undervisningsministeriet. På baggrund af Københavns Kommunes særlige status, som både amts- og primærkommune, og opgavernes særlige organisering i kommunen, forventes kommunen inddraget i dette udvalgsarbejde.

Af hensyn til særlige regionale forhold vil det være væsentligt for den fremtidige opgaveløsning, at nuværende og midlertidige bestyrelser i så høj grad som muligt får bemyndigelse til at træffe aftaler om bl.a. regionale samarbejdsrelationer, opgavefordeling, geografisk placering og serviceområder.

Københavns Kommune tager et generelt forbehold for den foreløbige opgørelse af de økonomiske konsekvenser i forbindelse med overførslen af Center for Undervisningsmidler til CVU.

Det fremgår af lovforslaget, at undervisningsministeren overtager de faste ejendomme og stiller disse til disposition for CVU'erne på vilkår, som fastsættes af ministeren. Københavns Kommune savner her i henvisningen til de generelle regler om visse proceduremæssige spørgsmål i forbindelse med kommunalreformens, at der gøres særskilt opmærksom på, at opgaven i Københavns Kommune overføres fra en myndighed, der ikke nedlægges.

Ad 3. Lov om ændring af lov om folkeskolen, lov om specialundervisning for voksne, lov om forberedende voksenundervisning (FVU-loven) og forskellige andre love.

Det foreliggende lovforslag udmønter den del af aftalen om strukturreformen, der vedrører specialundervisning, forberedende voksenundervisning og ordblindeundervisning m.v.

Folkeskolen

Forslaget til ændring af folkeskoleloven medfører som udgangspunkt ingen ændringer for Københavns Kommune. Forslaget har til hensigt at overføre den vidtgående specialundervisning fra amterne til kommunerne. Københavns Kommune har hidtil som amt og kommune haft det samlede ansvar for specialundervisningen under folkeskoleloven.

I lovforslaget er det samtidig fastsat, at Københavns Kommune, i lighed med de nye regionsråds drift af lands- og landsdelsdækkende undervisningstilbud, fortsat skal drive det landsdelsdækkende tilbud for døve børn og unge: Skolen på Kastelsvej.

Københavns Kommunes bemærkninger

Københavns Kommune har derfor overordnet set ingen bemærkninger til forslaget om ændring af folkeskoleloven.

Konkret i forhold til lovforslagets præcise ordlyd har Københavns Kommune en kommentar af mere teknisk karakter. I lov om folkeskolen i kapitel 7a under § 48a er Børneklinikken blevet kategoriseret som et landsdelsdækkende undervisningstilbud. Dette er en fejl. Børneklinikken er en landsdelsdækkende specialrådgivningsfunktion, der pt. hører under Socialministeriets regi, jf. BEK nr. 927 af 08/12/1997. Undervisning er kun en del af tilbuddet.

Specialundervisning

Efter den gældende lov om specialundervisning for voksne skal amtsrådene sørge for, at personer med fysiske eller psykiske handicap efter undervisningspligtens ophør kan få specialundervisning og specialpædagogisk bistand, der tager sigte på at afhjælpe eller begrænse virkningerne af disse handicap (kompenserende specialundervisning).

Med de foreslåede lovændringer samles myndighedsansvaret for voksenspecialundervisningen som udgangspunkt i kommunerne. De tilbud, der gives på de mest specialiserede lands- og landsdelsdækkende undervisningsinstitutioner, overføres dog til regionerne. Regionsrådene overtager ansvaret for disse, mens kommunerne får visitationskompetencen og det fulde finansieringsansvar.

Regionsrådene overtager også som udgangspunkt ansvaret for undervisningsinstitutioner (kommunikationscentre) med specialundervisning og specialpædagogisk bistand for personer med tale-, høre- eller synsvanskeligheder. I de tilfælde,

hvor regionerne overtager institutionerne, skal det mindst én gang i hver valgperiode drøftes, om institutionerne mest hensigtsmæssigt bør drives af beliggenhedskommunen. Det er dog på forhånd afgjort, at Københavns Kommune beholder ansvaret for denne undervisning, der varetages af Center for Specialundervisning for Voksne (CSV)

Ordblindeundervisningen, der i dag tilbydes af amtsrådene i henhold til lov om specialundervisning for voksne, overføres derimod til lov om forberedende voksenundervisning (FVU-loven) og overgår sammen med FVU-undervisningen til staten. Ifølge forslaget overgår ansvaret for indgåelse af driftsoverenskomster med andre institutioner til voksenuddannelsescentre, der også overgår til staten. Det betyder i Københavns Kommune, at Hovedstadens Ordblindeskole (HO), skal have driftsaftale med Københavns VUC (KVUC) i stedet for med kommunen.

Det fremgår af bemærkningerne til lovforslaget, at den konkrete forankring af de øvrige opgaver, som amtsrådene i dag tilbyder i henhold til lov om specialundervisning for voksne, skal kortlægges. Det skal blandt andet undersøges, om en række af tilbuddene mere hensigtsmæssigt kan overflyttes til andre områder. Det kan medføre, at for eksempel opgaver med karakter af behandling eller genoptræning, herunder fx tale- høreundervisning for voksne, fremover varetages af kommunerne som led i kommunernes ansvar for genoptræningstilbud eller af regionerne under hospitalsindlæggelse.

Københavns Kommunes bemærkninger

Københavns Kommune finder det meget tilfredsstillende, at det samlede ansvar for specialundervisning for voksne også fremover vil være kommunalt i Københavns Kommune.

Det fremgår af bemærkningerne til de nye styrelsesregler for de regionale undervisningsinstitutioner (bemærkninger til § 2 stk. 29), at der som led i regionernes tilbud vil være mulighed for at tilrettelægge særlige ungdomsuddannelsesforløb for sent udviklede. Københavns Kommune forudsætter, at denne mulighed alene benyttes, hvis opgaven ikke varetages af kommunerne.

I den forbindelse skal det bemærkes, at Københavns Kommune allerede har oprettet et særligt ungdomsuddannelsesforløb på Ungdomsskolen i Utterslev. Det forudsættes, at dette undervisningstilbud fortsat drives af Københavns Kommune efter kommunalreformens udmøntning.

Til sidst har Kommunen en bemærkning til loven af mere teknisk karakter. Af bemærkningerne til lovforslaget fremgår det, at Institutet for Blinde og Svagsynede er en af de landsdækkende undervisningsinstitutioner, som efter forslaget skal drives af regionsrådet. Det fremgår endvidere, at Institutet for Blinde og Svagsynede hører under Københavns Amtskommune. Endelig fremgår det, at der på Institutet for Blinde og Svagsynede også ydes specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand til børn, hvilket forudsættes skal ydes efter folkeskoleloven.

Ovenstående oplysninger er ikke korrekte. Institutet for Blinde og Svagsynede hører under Københavns Kommune og kan som Børneklivnikken ikke betegnes som en undervisningsinstitution. Institutet giver heller ikke tilbud til børn. Institutet for Blinde og Svagsynede hører under samme bekendtgørelse nr. 927 af 08/12/1997 og betegnes som udgangspunkt som en revalideringsinstitution, hvor specialrådgivning og undervisning er delelementer.

Lov om Forberedende Voksenundervisning (FVU)

Med overførslen af ordblindundervisningen til FVU-loven samles læseindsatsområdet i en enkelt lov. Myndighedsansvaret overgår til staten og den daglige administration af FVU-undervisningen og ordblindundervisningen varetages fremover af voksendannelsescentrene, der har pligt til at anvende driftsoverenskomster for at sikre et tilstrækkeligt varieret og fleksibelt tilbud i en rimelig geografisk afstand.

Nuværende driftsoverenskomster overgår uforandret til staten pr. 1. januar 2007 og vil være gældende frem til 31. december 2008, hvor der indføres et nyt tak-sametersystem for VUC. Optagelsesproceduren varetages af VUC, og det er intentionen med loven, at lederen på VUC får ansvaret for, at den enkelte borger tilbydes et relevant undervisningsforløb med udsigt til progression i læsefærdighederne.

VUC får ansvaret for informationsindsatsen for såvel egen som driftsoverenskomsterparternes tilbud. Tilsynet med undervisningen flyttes fra amtsrådet (Københavns Kommune) til staten. De nuværende FVU-råd, der rådgiver om undervisningen, nedlægges, og opgaverne overføres til regionerne.

Social- og Sundhedsskolen mister ved lovforslagets gennemførelse sin status som automatisk FVU-udbyder og skal derfor fremover have driftsoverenskomst med VUC. Forvaltningen ser ingen problemer heri. Begrundelsen er det fremtidige bofællesskab og det tætte samarbejde, der allerede eksisterer.

Herudover sker der ingen begrænsninger i institutionstyper, der kan indgå driftsoverenskomst.

Københavns Kommunes bemærkninger

Københavns Kommune beklager, at ordblindundervisningen sammen med FVU-undervisningen overgår til staten. Omfanget af begge typer undervisning er i Københavns Kommune tilstrækkeligt stort til at sikre kvalitet og bredde i udbuddet.

Kommunen finder det imidlertid tilfredsstillende, at læseundervisningen samles i en enkelt lov. På den måde kan opnås en forenkling og koordination af læse-, skrive- og stavetillbuddene til voksne. Kommunen finder det desuden positivt, at der i forbindelse med ordblindundervisningen skal tilbydes uddannelses- og erhvervsvejledning.

Den fortsatte mulighed for spredningen af undervisningen via driftsoverenskomster finder kommunen værdifuld. Spredningen tilgodeser undervisningens

fleksibilitet og den lette geografiske adgang samt muligheden for at tilbyde FVU på andre uddannelsesinstitutioner for voksne.

Ad 4. Lov om ændring af lov om produktionsskoler, lov om støtte til folkeoplysende voksenundervisning, frivilligt folkeoplysende foreningsarbejde og daghøjskoler samt Folkeuniversitet (folkeoplysningsloven) og forskellige andre love på Undervisningsministeriets område.

Produktionsskoler

Med nærværende lovforslag bortfalder amtskommunernes ydelse af grundtilskud og kompetencer på produktionsskoleområdet. Det vil sige, at det fremover alene er kommunerne, der yder eller fratager grundtilskud til produktionsskolerne, og det er kommunalbestyrelserne, der godkender produktionsskolernes vedtægter.

Dette forslag har ingen konsekvenser for Københavns Kommune, hvor alene Københavns Kommune har ydet grundtilskud.

Amtsrådets repræsentation i bestyrelsen for produktionsskolen bortfalder og overgår til regionsrådet som følge af rådets koordinerende funktioner, bl.a. i forbindelse med den geografiske placering af udbuddet af ungdomsuddannelser i regionen.

Den amtskommunale repræsentation i Rådet om Kortuddannedes Fortsatte Uddannelse overgår til regionsrådene i forening. Rådet om Kortuddannedes Fortsatte Uddannelse består af en formand og 18 medlemmer, hvoraf et medlem udpeges efter indstilling fra Amtsrådsforeningen i Danmark. Denne plads bortfalder pr. 1. januar 2007, således at der fremover udpeges et medlem fra regionsrådene i forening.

Finansieringen af befodringsordningen for produktionsskoleelever, der udløser statstilskud, overgår til staten. Efter produktionsskolelovens § 18, stk. 2, varetages amtsrådets opgaver vedrørende befodringsordningen i Bornholms, Frederiksberg og Københavns Kommuner af kommunalbestyrelsen. Kommunalreformen indebærer, at de nævnte kommuner ikke længere skal varetage opgaver vedrørende befodringsordningen for produktionsskolernes deltagere.

Lovforslaget medfører en ændring af befodringsordningen for produktionsskoleelever, der udløser statstilskud. Denne opgave overføres fra Københavns Kommune til staten.

Derudover indeholder lovforslaget udelukkende konsekvensrettelser som følge af kommunalreformen og amternes nedlæggelse.

Københavns Kommune ydede pr. 1. januar 2004 grundtilskud til fem produktionsskoler.

Københavns Kommunes bemærkninger

Københavns Kommune har ingen bemærkninger til lovforslaget om produktionsskoler.

Daghøjskoler

Med lovforslaget bortfalder amtskommunernes ydelse af grundtilskud og kompetencer på daghøjskoleområdet. Det vil sige, at det fremover alene er kommunalbestyrelserne, der kan træffe beslutning om at yde tilskud m.v. til daghøjskoler.

Lovforslaget indeholder udelukkende konsekvensrettelser som følge af kommunalreformen og amternes nedlæggelse.

Københavns Kommune ydede pr. 1. januar 2004 grundtilskud til ni daghøjskoler.

Københavns Kommunes bemærkninger

Københavns Kommune har ingen bemærkninger til lovforslaget om og daghøjskoler.

Folkeoplysende voksenundervisning og frivilligt folkeoplysende foreningsarbejde

Kommunerne kan i henhold til Folkeoplysningsloven vederlagsfrit gøre brug af statslige og amtskommunale lokaler. Ifølge lovforslaget vil denne adgang blive fastholdt også efter 1. januar 2007, hvor gymnasier, hf-kurser m.m. overgår til at være statsligt selvejende institutioner.

Kommunerne skal fortsat alene betale de udgifter, der er knyttet til brugen af faciliteten. Det kan være udgifter til el, varme, rengøring og vagt, der er knyttet til de folkeoplysende enheders brug af faciliteten. Det er i overensstemmelse med den praksis, der allerede er i dag, når Københavns Kommune f.eks. gør brug af faciliteterne på Institut for Idræt.

Da Københavns Kommune både er primær- og amtskommune har der imidlertid ikke hidtil været en udskillelse af de driftsudgifter, der direkte er relateret til de folkeoplysende aktiviteter på gymnasierne.

Københavns Kommunes bemærkninger

Københavns Kommune skal gøre opmærksom på, at der ved overførsel af gymnasierne og HF-centre til statsligt selveje skal tages stilling til, hvor meget Københavns Kommune skal betale for brug af faciliteterne.

LP

202-20040002-17

05.01.2005

60.

32

Undervisningsministeriet
Uddannelsesstyrelsen
Frederiksholms Kanal 26
1220 København K
E-mail: us-jka@uvm.dk

LVUs høringssvar til "Forslag til lov om ændring af lov om folkeskolen, lov om specialundervisning for voksne, lov om forberedende voksenundervisning (FVU-loven) og forskellige andre love

Undervisningsministeriet har bedt LVU kommentere ovenstående lovudkast med svarfrist fredag den 7. januar 2005.

Generelle bemærkninger

LVU har i tidligere høringssvar til strukturreformen tilkendegivet, at vi mener regionerne bør have det politiske ansvar for styringen og finansieringen af ungdoms- og voksenuddannelserne.

Med lovudkastet overgår ansvaret for og finansieringen af specialundervisningen til kommunerne, mens regionsrådene får ansvaret for at sikre mere specialiserede landsdels- og landsdækkende undervisningstilbud for børn, unge og voksne. VUC tillægges ansvaret for FVU og ordblindeundervisningen.

I nærværende høringssvar koncentrerer LVU sig om ændringerne af FVU-loven og konsekvenserne for ordblinde deltagere. Vi har tidligere udtalt os om specialundervisningen for voksne. Vi frygter at en kommunalisering - uanset større kommuner - vil svække områdets professionalisering og kvalitet. De synspunkter ændres ikke af det foreliggende lovudkast.

Særligt på det økonomiske område skal der tages højde for mulige kvalitetsforringelser i lovforslaget. LVU anbefaler derfor, at en kommende model for finansieringen af specialundervisningen for voksne modvirker kommunal kassetænkning og sikrer reel kommunal interesse i at benytte de institutioner, der besidder

den nødvendige faglige viden og ekspertise til at løse opgaven bedst muligt, uanset om institutionerne drives af regionerne, kommunerne eller private. Det kunne f.eks. sikres ved at lade alle tilbud om specialundervisning for voksne være finansieret gennem en kombination af kollektive bidrag efter objektive kriterier og en takst pr. elev – f.eks. en finansieringsmodel som den, lovforslaget i øvrigt lægger op til for de lands- og landsdelsdækkende institutioner.

Hvad angår FVU og ordblindeundervisningen er vi tilfredse med, at områderne forankres på VUC, når nu der ikke er politisk vilje til at styrke regionernes uddannelsespolitiske myndighedsudøvelse.

VUC er en stærk og erfaren institution på FVU-området. Og der er god ræson i at samle FVU og ordblindeundervisningen på VUC. Naturligvis med behørig hensyntagen til andre udbyderes kvalitative muligheder og erfaringer, hvilket også er indarbejdet i bestemmelserne om at sikre andre udbydere i driftsoverenskomster med VUC.

FVU-konsulenter

LVU finder det afgørende, at der sikres fortsat økonomisk støtte til en opsøgende FVU-konsulentordning. Lovudkastet nævner overhovedet ikke de opsøgende FVU-konsulenter, som notorisk har en væsentlig andel i FVU'ens succes. Efter LVUs opfattelse afhænger FVUens fortsatte udbredelse i vid udstrækning af, at der også fremover vil være et opsøgende FVU-team. Og det kræver, at ordningen sikres i loven med økonomisk støtte fra undervisningsministeriet.

Bemærkninger til de enkelte paragraffer.

§ 5:

Nr. 1.

LVU finder det positivt, at ordblindeundervisningen får en selvstændig status i lovforslaget. Det er af afgørende betydning for ordblinde kursister, at de visiteres til det rigtige tilbud. En understregning i lovforslaget af ordblindeundervisningens særlige karakter og metode kan være med til at sikre visitationen til det mest optimale undervisningstilbud.

Nr. 2.

Indholdet i ordblindeundervisningen forbliver uændret. LVU går ud fra, at en fremtidig drøftelse af undervisningens indhold vil involvere en bred deltagerkreds, herunder LVU.

Visitation

Af bemærkningerne til lovforslaget (s. 16) fremgår, at visitationen henlægges til voksenuddannelsescentrene. Senere i bemærkningerne hedder det, at den pædagogiske og faglige vurdering samt afdækning af den pågældendes færdigheder varetages af driftsoverenskomstparten.

LVU finder, at lovforslaget tydeligt bør slå fast, at visitation og afdækning af undervisningsbehov finder sted på undervisningsstedet og ikke henlægges til VUC.

Desuden bør det i bemærkningerne på side 39 anføres, at den yderligere afdækning af kursistens læse-, stave- og skrivefærdigheder *skal* ske ved brug af tests.

Nr. 3.

LVU finder det positivt, at undervisningen af ordblinde kan finde sted lokalt på samme måde som det er tilfældet med FVU.

Nr. 5.

Det er udmærket, at de almindelige bemærkninger (s. 39) lægger vægt på anvendelse af kompenserende IT-hjælpemidler i såvel undervisningen som den specialpædagogiske bistand.

LVU finder, at det i selve lovteksten bør fremgå, at der skal anvendes IT-hjælpemidler i undervisningen.

LVU ser positivt på, at der lægges vægt på uddannelses- og erhvervsvejledning i ordblindeundervisningen.

Nr. 7.

Det fremgår, at alle, inden for en rimelig geografisk afstand fra deres bopæl, kan modtage undervisning efter loven. LVU ønsker præciseret, hvad der skal forstås ved formuleringen "rimelig geografisk afstand". Med kommunalreformen opstår større kommuner og regioner, som kan rykke ved placeringen af uddannelsesinstitutionerne. Derfor er det afgørende vigtigt for borgerne at få præcise-

ret, hvor lang afstanden mellem bopæl og uddannelsesinstitution må være for at falde ind under kategorien "rimelig". For den ordblinde deltager har det stor betydning, at undervisningen kan tilbydes uden at der bliver tale om unødigt lang transporttid og -vej.

I den forbindelse er det glædeligt, at de hidtidige regler for tilskud til befording videreføres uændret.

Nr. 29.

Kravene til lederens kvalifikationer ønsker LVU strammet op. Vi ser gerne, at der fordres specialpædagogiske forudsætninger og erfaringer indenfor læseområdet.

Nr. 30. Stk. 3

LVU ønsker i § 18, stk. 3 præciseret, at driftsoverenskomstparterne skal koble ledelsestid på undervisningen.

Nr. 32.

LVU er tilfreds med, at det bliver fastslået, at driftsoverenskomstparterne skal sikre et voksenpædagogisk læringsmiljø.

Nr.33.

Når det gælder lærernes kvalifikationer for at varetage ordblindeundervisning, ønsker LVU præciseret, at lærerne skal besidde de fornødne læsepædagogiske forudsætninger.

Nr. 40.

Det skal konkretiseres, hvordan VUC sikrer den fornødne efter- og videreuddannelse af lærere og ledere.

Med et højt aldersgennemsnit forestår der et snarligt generationsskifte blandt lærerne på området. Behovet for såvel uddannelse af nye lærere som efteruddannelse af de øvrige lærere er stort. Derfor foreslår LVU, at der i lovforslaget særskilt afsættes midler til efter- og videreuddannelse af lærere og ledere.

LVU lægger stor vægt på, at den fremtidige økonomiske styring af ordblindeområdet sikrer en fortsat udvikling af undervisningstilbuddet. Der skal i de økonomiske modeller tages udgangspunkt i den enkelte deltagers behov for undervisning; det være sig på hold eller som eneundervisning. Komplexiteten i behovet skal med andre ord afspejles i den økonomiske styring. Ordblindeundervis-

ningen vil i mange tilfælde være dyrere end øvrige aktiviteter på VUC. Det skal slå igennem i en fremtidig finansiering af området.

Med venlig hilsen

Hanne Pontoppidan
formand

64

29

Undervisningsministeriet

us-jka.post@uvm.dk

**Hørings svar til Lov om ændring af lov om Folkeskolen, lov om specialundervisning for voksne, lov om forberedende voksenundervisning (FVU - loven) og forskellige andre love.
(udmøntning af kommunalreformen for så vidt angår specialundervisning, forberedende voksenundervisning, ordblinde undervisning m.v.)**

Landsforeningen af opholdssteder, botilbud og skolebehandlingstilbud har følgende kommentarer til lovforslaget.

1) Beslutningen om specialundervisning træffes så tæt på borgeren som muligt, samt at sammenhængen mellem specialundervisning og den almindelige undervisning styrkes.

Landsforeningen finder intensionerne rigtige og vi kan håbe at de kommende større kommuner kan og vil løfte opgaven. Vi forventer at kommunerne vil deltage i en åben debat omkring undervisningen af de elever der i øjeblikket undervises på interne skoler og i dagbehandlingstilbud. Der har gennem årene været en tendens til at disse elever er blevet mere segregeret fra det kommunale skolesystem i takt med at diskussionen om rummelighed har fyldt det offentlige rum. Vi håber, at det at der nu kun bliver en offentlig myndighed at skulle samarbejde med, kan løse op for nogle af de frustrationer som organisationen / de enkelte private undervisningsinstitutioner har kæmpet med de seneste år.

Vi ønsker at kommunerne tager de interne skoler/ dagbehandlingstilbudene med i et udviklingssamarbejde omkring den bedste undervisning til disse marginaliserede unge. De private undervisningssteder besidder en stor ekspertise indenfor specialundervisning, og vi kan frygte at denne viden går tabt hvis de enkelte kommuner selv vælger at undervise disse unge mennesker.

Landsforeningen arbejder med at udvikle en akkrediteringsmodel, der har til hensigt at måle, beskrive og kvalitetsudvikle de enkelte medlemmers tilbud, herunder også undervisningstilbudet. Dette projekt er støttet med 7.5 mio. kr. af partierne bag satspuljeforliget. Kommunerne og Undervisningsministeriet er blandt de inviterede til projektets følgegruppe.

2) Regionerne får ansvaret for at videreføre og udvikle de mest specialiserede lands- og landsdelsdækkende undervisningstilbud for børn, unge og voksen.

Landsforeningen er enig i at de enkelte kommuner ikke kan løse de mest specifikke undervisningsopgaver, hvorfor det er vigtigt at disse henhører under et centralt råd. Vi havde dog gerne set at det fortsat havde været landsdelsdækkende centre der havde stået for disse undervisningstilbud og ikke som det lægges op til regionale tilbud. Hvordan denne løsning i praksis vil blive udmøntet har vi svært ved at se, og vi kan frygte at der vil være elever i folkeskolen såvel som anbragte unge og unge i

private undervisningstilbud, der ikke vil kunne få det mest optimale undervisningstilbud inden for regionen.

3) Det bliver kommunen der får det fulde finansieringsansvar for hele specialundervisningsområdet, herunder de regionale undervisningstilbud.

Landsforeningen finder det rigtigt at det bliver kommunerne der nu får det fulde finansieringsansvar for hele specialundervisningsområdet. Landsforeningen har gennem de senere år oplevet et stort antal sager hvor en elevs undervisningstilbud har givet anledning til mange uoverensstemmelser imellem amter og kommuner, ikke mindst af økonomisk karakter. Vi forventer at det bliver lettere nu kun at skulle forhandle godkendelser og økonomi med et administrativt forvaltningsniveau. Vi håber også at den økonomiske spændetrøje, der tidligere fra både amter og kommuner har været lagt på de private undervisningstilbuds skuldre, bliver afløst af en mere fleksibel ramme med individuelle tilpasningsmuligheder.

4) Klageadgangen for folkeskolens vidtgående specialundervisning udvides til at omfatte al specialundervisning uden for den almindelige undervisning.

Landsforeningen finder det vigtigt at klageadgangen nu udvides til at omfatte al specialundervisning der foregår udenfor den almindelige undervisning. Denne udvidelse vil forhåbentlig medføre at der bliver foretaget en bedre og mere kvalificeret undersøgelse af den enkelte elevs behov med deraf følgende visitering før der iværksættes en speciel undervisningsmæssig foranstaltning. Dette gælder både for den almindelige -, den vidtgående specialundervisnings samt anden specialpædagogisk bistand.

5) Klagenævnet for vidtgående specialundervisning skal fremover også være klagenævn for den specialundervisning, der ydes i henhold til folkeskoleloven på de kommunale specialskoler og i de kommunale specialklasserækker. Klagenævnet skal også behandle klager, der indbringes i henhold til lov om specialundervisning for voksne.

Landsforeningen finder det hensigtsmæssigt at det er klagenævnet for vidtgående specialundervisning der fremover skal være klagenævn for al specialundervisning. De har gennem årene oparbejdet en god ekspertise på området, så landsorganisationen er vældig tilfreds med denne løsningsmodel. Det må være en selvfølge at der skal tilføres klagenævnet de fornødne ekstra ressourcer da der må formodes at blive langt flere sager de fremover skal behandle.

6) Tilbudet til voksne ordblinde flyttes til lov om forberedende voksenundervisning, hvorved uddannelsesstilbudene for voksne med læsevanskeligheder samordnes

Landsforeningen håber at der med denne lovændring kan skabes et samlet uddannelsesstilbud til voksne med læsevanskeligheder. Mange af de voksne der er anbragt på vores medlemmers botilbud for voksne har haft en mangelfuld skoletid, hvorfor deres skolekundskaber enten ikke står mål med deres evner, eller de har haft vanskeligheder med at tilegne sig de nødvendige kundskaber for at kunne begå sig. Kan denne lovændring være med til at give disse beboere en bedre fremtid gennem forberedende voksenundervisning hilser LOS forslaget velkommen.

7) Den forberedende voksenundervisning og ordblindeundervisningen for voksne forankres på de eksisterende voksenuddannelsescentre VUC og driftsansvaret overtages af staten.

Landsforeningen har tidligere henledt opmærksomheden på at amterne har varetaget den eksisterende voksenuddannelse på meget forskelligartet niveau. Vi kan derfor håbe at når nu staten overtager driftsansvaret bliver tilbudene mere ensartede, hvorved flere af medlemmernes beboere kan få gavn af undervisningstilbudene.

8) Der oprettes et udviklingsråd i hver region. Disse råd skal følge udviklingen på specialundervisningsområdet og på det sociale område i regionen i en periode på 4 år. Udviklingsrådene afgiver en årlig redegørelse til undervisningsministeren. Redegørelsen skal give grundlag for at vurdere om kommunerne lever op til deres myndighedsansvar.

Landsforeningen vil ligesom udviklingsrådene nøje følge udviklingen på specialundervisningsområdet når nu kommunerne overtager hele myndighedsansvaret. LOS har ligeledes tidligere gjort sig til talsmand for at der skulle være et bedre samarbejde imellem undervisnings - og socialområderne i de enkelte kommuner. Vi ser derfor disse udviklingsråd som et spændende organ til at fremme et forvaltningsmæssigt samarbejde til gavn for de anbragte unge og ikke mindst deres undervisningssituation. Vi skal gerne være behjælpelig med at bibringe dem vores oplevelser af det kommende tværsektorale samarbejde i kommunerne til brug for deres årlige redegørelse til ministeren.

9) KVIS 2 - forlængelse af programmet.

Landsforeningen har tidligere forespurgt om enkelte medlemmer / eller flere i samarbejde kunne ansøge midler til at videreudvikle de eksisterende private undervisningstilbud gennem KVIS programmet. Dette har hidtil ikke været muligt, men vi vil nu igen tilkendegive vores store ønske om at kunne ansøge KVIS 2 programmet om midler til at kvalitetsudvikle stedernes undervisningstilbud. Da lov nr. 412 om ændring af lov om folkeskolen (Specialundervisning i dagbehandlingstilbud og anbringelsessteder) trådte i kraft den 1. august 1998, indebærer denne at de lokale skolemyndigheder fik mulighed for at henvise børn til specialundervisning i dagbehandlingstilbud og på anbringelsessteder, når der var indgået undervisningsoverenskomst imellem kommunen og det private undervisningssted. Det opleves derfor meget underligt at der ikke eksisterer de samme ansøgningsmuligheder vedrørende KVIS midler, for disse meget sårbare unge mennesker, som der ville gøre hvis de havde fået deres specialundervisning i det almindelige folkeskoleregion. Lov 412 har nu eksisteret i 6 ½ år, men stadig kan vi opleve en manglende forståelse fra Undervisningsministeriet side vedrørende forskellige problemstillinger der gør hverdagen besværlig for de private specialundervisningstilbud.

Der er dog enkelte af vores medlemmer der gennem ansøgninger fra og i samarbejde med lokale folkeskoler er i gang med at gennemføre udviklingsarbejder gennem midler fra KVIS. Disse tiltag der gøres mellem de offentlige og private

undervisningsinstitutioner for at styrke indsatsen for de svageste elever, oplever Landsforeningen som meget positiv

Vi ser det derfor som et godt aktiv at KVIS programmet forlænges, og vil gerne tage del i udviklingen af kvaliteten i specialundervisningen, samt medvirke til en frugtbar dialog omkring rummeligheden i folkeskolen.

Vedrørende kvalitetsudvikling vil vi igen henvise til Landsforeningens akkrediteringsprojekt.

Med venlig hilsen

Geert Jørgensen

Sekretariatschef

Landsforeningen af opholdssteder, botilbud og skolebehandlingstilbud

Skindergade 23, st.

1159 København K

Landsorganisationen i Danmark
Danish Confederation of Trade Unions

Undervisningsministeriet
Uddannelsesstyrelsen
Frederiksholms Kanal 26
1220 København K.

65.

12

Islands Brygge 32D
Postboks 340
2300 København S

Telefon 3524 6000
Fax 3524 6300
E-mail lo@lo.dk

Sagsnr. 10.02-03-1375
Vores ref. HJE/TAH/hmo
Deres ref.

Den 6. januar 2005

Høring af lovforslag om ændring af lov om folkeskolen, Lov om specialundervisning for voksne, lov om forberedende voksenundervisning (FVU-loven) og forskellige andre love

Følgende bemærkninger er alene rettet mod lov om specialundervisning og FVU-loven.

I relation til undervisningen af ordblinde er det positivt at FVU og ordblinde undervisning lægges sammen. Det giver større smidighed overfor deltagere. Eksempelvis kan der i forbindelse med FVU-undervisning på virksomheder gives tilbud til/visiteres til ordblinde undervisning for de deltagere det er relevant for.

LO er betænkelig overfor lovforslagets intentioner om, at VUC overtager amtets ansvar for indgåelse af driftsoverenskomst med andre udbydere og visitationen. Dels lægger det op til VUC imperiebygning. Dels har VUC kun begrænset erfaringen med undervisning af ordblinde. Derfor nødvendigt at fastholde andre udbydere, især dem med positive erfaringer med ordblinde undervisning, dette gælder både for undervisningen men også i forhold til visitation af ordblinde.

LO finder således at der er behov for at præcisere brugen af andre udbydere især på de områder hvor VUC i dag ikke er kompetente. Herunder en præcisering af regionsrådets beføjelser omkring udbud og brug af andre institutioner. Det er ikke nok at undervisningsministeriet kan styre udbudet via udbudsgodkendelse af institutionerne.

Med lovforslaget nedlægges FVU-rådene. LO er imod dette og vil kraftigt fraråde det. Idet vi mener, at den nuværende inddragelse af parterne sikre et mere varieret uddannelsesudbud i tættere overensstemmelse med behovene på arbejdsmarkedet. Dette er især relevant fordi FVU og fremover også ordblinde-undervisning i større omfang kan og forhåbentlig vil foregå på arbejdspladserne.

Vidtgående specialundervisning

Efter undervisningsministerens forslag overtager kommunerne amternes hidtidige ansvar for den vidtgående specialundervisning bortset fra de mest specialiserede lands- eller landsdelsdækkende undervisningstilbud, som overføres til regionerne.

Landsorganisationen i Danmark
Danish Confederation of Trade Unions

Undervisningsministeriet
Uddannelsesstyrelsen
Frederiksholms Kanal 26
1220 København K.

65.

12

Islands Brygge 32D
Postboks 340
2300 København S

Telefon 3524 6000
Fax 3524 6300
E-mail lo@lo.dk

Sagsnr. 10.02-03-1375
Vores ref. HJE/TAH/hmo
Deres ref.

Den 6. januar 2005

Høring af lovforslag om ændring af lov om folkeskolen, Lov om specialundervisning for voksne, lov om forberedende voksenundervisning (FVU-loven) og forskellige andre love

Følgende bemærkninger er alene rettet mod lov om specialundervisning og FVU-loven.

I relation til undervisningen af ordblinde er det positivt at FVU og ordblinde undervisning lægges sammen. Det giver større smidighed overfor deltagere. Eksempelvis kan der i forbindelse med FVU-undervisning på virksomheder gives tilbud til/visiteres til ordblinde undervisning for de deltagere det er relevant for.

LO er betænkelig overfor lovforslagets intentioner om, at VUC overtager amtets ansvar for indgåelse af driftsoverenskomst med andre udbydere og visitationen. Dels lægger det op til VUC imperiebygning. Dels har VUC kun begrænset erfaring med undervisning af ordblinde. Derfor nødvendigt at fastholde andre udbydere, især dem med positive erfaringer med ordblinde undervisning, dette gælder både for undervisningen men også i forhold til visitation af ordblinde.

LO finder således at der er behov for at præcisere brugen af andre udbydere især på de områder hvor VUC i dag ikke er kompetente. Herunder en præcisering af regionsrådets beføjelser omkring udbud og brug af andre institutioner. Det er ikke nok at undervisningsministeriet kan styre udbudet via udbudsgodkendelse af institutionerne.

Med lovforslaget nedlægges FVU-rådene. LO er imod dette og vil kraftigt fraråde det. Idet vi mener, at den nuværende inddragelse af parterne sikre et mere varieret uddannelsesudbud i tættere overensstemmelse med behovene på arbejdsmarkedet. Dette er især relevant fordi FVU og fremover også ordblinde-undervisning i større omfang kan og forhåbentlig vil foregå på arbejdspladserne.

Vidtgående specialundervisning

Efter undervisningsministerens forslag overtager kommunerne amternes hidtidige ansvar for den vidtgående specialundervisning bortset fra de mest specialiserede lands- eller landsdelsdækkende undervisningstilbud, som overføres til regionerne.

Bortset fra disse undervisningstilbud overtager kommunerne det fulde finansieringsansvar og myndighedsansvar for den vidtgående specialundervisning. Driftsansvaret for de nuværende amtslige specialskoler overtages af de respektive beliggenhedskommuner.

I skoleåret 2002/2003 havde specialskolerne 4.452 elever. Set i forhold til det samlede antal elever i folkeskolen er det et meget lille antal, som ikke fylder meget – heller ikke i de nye store kommuner.

En beliggenhedskommune, der skal varetage driften af en specialskole - herunder have det økonomiske ansvar og risiko - vil ikke selv kunne fylde skolen op. Kommunen skal sælge pladser til andre kommuner og vil derfor skulle indgå aftaler på kryds og tværs, hvis skolen skal oprettholdes og videreudvikles. - Det betyder blandt andet, at kommunen vil være økonomisk afhængig af, om andre kommuner køber det nødvendige antal pladser. Der er tale om en meget usikker situation, som indebærer en betydelig fare for, at specialskoler over tid forsvinder, fordi kommuner vil have en økonomisk tilskyndelse til at etablere alternativer i stedet for at bruge specialskolerne. Der vil opstå en realistisk og helt unødvendig risiko for, at børn med vidt forskellige handicaps og vidt forskellige behov bliver placeret sammen. Nedlæggelse af specialskoler vil desuden betyde, at højt specialiserede medarbejdere og den oparbejdede viden og erfaring vil blive spredt for alle vinde, - en situation som absolut ingen vil have glæde af.

Det skal bemærkes, at langt de fleste af børnene i de nuværende amtslige specialskoler har meget betydelige handicaps, som intet vil kunne få ud af en - selv meget rummelig - folkeskole. Der er tale om de allersvageste handicappede børn.

LO skal stærkt anbefale, at de pågældende skoler i lighed med de sociale tilbud til handicappede børn overføres til regionalt ansvar.

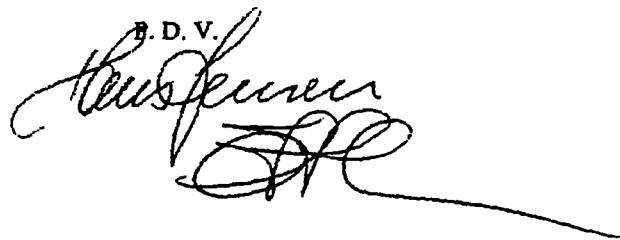
Lov om ændring af produktionsskoler m.v.

Forslaget overfører amternes aktiviteter, tilskud og kompetencer på produktionsskole- og folkeoplysningsområdet til kommunerne.

LO har ingen bemærkninger til lovforslaget.

Generelt

1. Der henvises til vedlagte notat om personaleforhold ved den forestående kommunalreform.

B. D. V.

Personaleforhold ved den forestående kommunalreform

LO har modtaget udkast til en række af regeringens lovforslag i forbindelse med den forestående kommunalreform med henblik på vores bemærkninger. LO vil kommentere flere af de enkelte lovforslag hver for sig. Imidlertid vil LO i dette notat samle op på nogle generelle synspunkter om regeringens håndtering af personalet og organisationernes forhold.

Overordnet er det LOs opfattelse at regeringens model for overflytning af medarbejdere og inddragelse af personale og organisationer er særdeles mangelfuld.

Kommunalreformen er netop kendetegnet ved, at store grupper af ansatte skal skifte arbejdsgiver, og for nogle vedkommende også fysisk vil opleve ændrede vilkår.

Ifølge en opgørelse fra Indenrigs- og Sundhedsministeriet vil i alt 145.800 personer kunne indtræde i ny overenskomster som følge af strukturreformen. Hertil skal lægges ansatte i Hovedstadens Sygehusfællesskab (HS). Desuden vil skønsmæssigt 100.000 ansatte, der berøres af primærkommunale sammenlægninger skulle skifte arbejdsgiver, (jf. tabel 1).

Tabel 1. Personale, der skal skifte arbejdsgiver efter strukturreformen

	1.000 personer
Fra amter til regioner	108,2
Fra amter til stat	16,9
Fra amter til kommuner	14,5
Fra kommuner til stat	6,2
Fra HS til regioner	18,1
Kommunesammenlægninger	100,0
I alt	263,9

De ansatte er hovedressourcen i den offentlige sektor. Derfor er det naturligt, at reformens indflydelse på de nuværende ansattes fremtidige beskæftigelses- og ansættelsesvilkår bliver af afgørende betydning for vurderingen af reformen, herunder processen ved reformens gennemførelse.

I de fleste lovforslag har regeringen lagt op til den samme model for overflytning af de ansatte, som er kendt fra det allerede fremsatte forslag til en samlet statslig told- og skatteforvaltning. Og som personaleorganisationerne dengang gjorde opmærksom på er modellen på en række områder ikke god nok. Det er blevet tydeligere ved en gennemgang af hele regeringens reformpakke. Der burde have været lagt mere vægt på en grundig forberedelse, en garanti for personalets vilkår og bedre inddragelse af det berørte personale og deres organisationer. Nu skaber reformpakken i stedet

usikkerhed om personaleforholdene fremover. Man må frygte at reformen vil følges af afskedigelse og afvandring af de bedst kvalificerede, forringelse af de overflyttedes løn- og ansættelsesvilkår, urimeligt store geografiske forflytninger og manglende forankring hos de ansatte og organisationerne.

LO har tidligere sammen med FTF og AC i brev til Statsministeren givet udtryk for bekymring over den vægt, der tilsyneladende lægges på nedskæringer i antallet af offentligt ansatte som følge af strukturreformen. Bekymringen er blevet bekræftet med bl.a. det underbudgetterede forslag til en statslig told- og skattemyndighed og ved at der ikke i nogle af lovforslagene er afsat penge til selve omstillingsprocessen.

En anden væsentlig usikkerhed for de berørte ansatte, skyldes en mulig udvidelse af deres ansættelsesområde, nye arbejdssteder og nye arbejdsopgaver. Det stiller krav om, at man går tålmodigt til værks og beslutningerne er gennemførelsesdygtige.

Politiske udsagn om jobgarantier, der ikke har hold i personalejuraen, kan ikke kompensere for usikkerheden. Det bør derfor som minimum i bemærkningerne til alle lovforslag anføres, at evt. personalereduktion skal ske ved naturlig afgang. Kravet er at betragte netop som et minimum, da naturlig afgang ikke kun indebærer fratreden til pension, men også omfatter personer der - evt. som konsekvens af strukturreformen - finder et nyt arbejde. En række nylige undersøgelser peger på, at ca. 10 pct. af de offentligt ansatte skifter arbejdsgiver hvert år.

En henvisning til, at de ansatte følger med opgaven og at lov om virksomhedsoverdragelse er gældende i forbindelse med gennemførelsen af reformen, må ikke forveksles med en beskæftigelsesgaranti. Loven fastlægger som bekendt alene vilkårene for ansættelsen efter overdragelsen, men forpligter ikke til at beskæftige de berørte lønmodtagere. LO anerkender, at selve omlægningen for overenskomstansatte sker efter virksomhedsoverdragelsesloven. Det bør dog efter LO's opfattelse fremhæves, at alle medarbejdere i den forbindelse er sikret mod lønnedgang og forringelse i fx pensionsvilkår som følge af overgangen. Det bør også afklares hvilken sikkerhed der skal gælde for de ansatte som flyttes mellem f.eks. statslige myndigheder. Endelig bør det afklares hvordan man vil håndtere den situation, at medarbejdere med forskellige løn og ansættelsesvilkår kan komme til at skulle udføre samme arbejdsopgaver hos samme ansættelsesmyndighed.

Loven om en statslig skatteforvaltning er fremsat som en lakmusprøve på regeringens reformmodel, og viser klart, at der ikke er nogen garanti for løn- og ansættelsesvilkår. I dette lovforslag fremgår det udtrykkeligt, at de tidligere kommunalt ansatte vil få fastfrosset deres løn indtil den statslige overenskomst har indhentet dem, ligesom deres pensionsmæssige forhold forringes. For de statsansatte vil det også være uacceptabelt, at der bliver ulige ansættelsesvilkår for de samme arbejdsopgaver, ligesom det er uacceptabelt at stille de statslige organisationer i en situation, hvor de ved overenskomstforhandlingerne skal betale for kommunalreformens følger.

Det er for øvrigt uafklaret i hvilket omfang reformen giver anledning til nye kollektive overenskomster. Særligt på det nuværende amtslige område, hvor størsteparten af de berørte grupper er ansat, jf. tabellen ovenfor, er det usikkert om de nuværende amtslige overenskomster umiddelbart skal fortsætte, idet der er tale om en sådan identitet mellem regioner og amter, at regionerne fortsat vil være forpligtet som

overenskomstpart. LO antager, at henvisningen til virksomhedsoverdragelsesloven ikke omfatter de kollektive overenskomsters overgang. Men dette behandles ingen steder i lovforslagene. Regeringen bør allerede nu melde ud, om nogle myndigheder ensidigt agter at frasige sig de overenskomster, som de overflyttede medarbejdere tidligere har været omfattet af.

Efter LOs opfattelse bør man også præcisere, hvilke ansættelsesvilkår man så vil tilbyde de virksomhedsoverdragne medarbejdere, når deres tidligere overenskomstfastsatte rettigheder udløber i henhold til den kollektive overenskomst.

Særligt for tjenestemænd fastslås det i forslaget på den ene side, at tjenestemænd som flyttes mellem myndigheder bevarer deres ansættelsesvilkår, herunder deres tjenestemandspension. På den anden side fremgår det udtrykkeligt af bemærkningerne, at i hvert fald de kommunale tjenestemænds ansættelsesområde udvides, og at tjenestemænd fremover vil kunne være forpligtet til at overtage en anden passende stilling inden for det nye, men uden for deres gamle, ansættelsesområde. For en stor del af tjenestemændene vil det umiddelbart indebære en voldsom stor geografisk udvidelse af deres ansættelsesområder. Eneste begrænsning er ifølge lovbemærkningerne, at flytninger ikke må være særligt indgribende overfor den enkelte, svarende til den almindelige beskyttelse i tjenstemandsreglerne om at stillingsændring skal være passende for den enkelte. For de overenskomstansatte, er der ikke nævnt noget om hvor store geografiske flytninger, de risikerer at skulle tåle.

Regeringen har selv fremhævet, at den lægger afgørende vægt på tryghed for de ansatte, der berøres af kommunalreformen, og at reformen skal gennemføres på en god og ordentlig måde. Set i det lys bør ministeriet genoverveje, hvilke geografiske udvidelser de ansatte skal pålægges. For overenskomstansatte indeholder ansættelsesforholdet i sig selv en geografisk grænse. Tilsvarende skal LO fremhæve, at tjenestemandreglerne ikke forhindrer, at ansættelsesområdet for de overflyttede tjenestemænd afgrænses til mindre geografiske enheder end f.eks. samlede statslige myndighed.

For så vidt angår tjenestemandspensionen, fremgår det af lovforslagene, at tjenestemændenes pensionsret ikke vil blive forringet med sammenlægningen. LO går ud fra, at pensionsretten dækker både pensionsalder og pensionsbeløb. Således forstår LO bemærkningerne sådan, at den enkelte tjenestemand ikke vil opleve nogen ændring i sine pensionsmæssige vilkår. Andet ville da også have karakter af ekspropriation.

For den enkelte medarbejder vil der som nævnt kunne blive tale om væsentlige ændringer i arbejdsopgaver og arbejdssted. Det gør det særligt nødvendigt at den enkelte inddrages i processen. Det giver derfor anledning til store betænkeligheder, når det i udkast til lovforslag om visse proceduremæssige spørgsmål i forbindelse med kommunalreformen nævnes, at de ansatte senest i august 2006 blot vil få en meddelelse om, hvilken myndighed de skal overføres til, men at forvaltningsloven ikke vil blive anvendt, hvilket bl.a. betyder, at de ansatte ikke bliver hørt. Disse bemærkninger viser for det første, at når man "flytter med opgaven" betyder det blot, at man får at vide hvilken myndighed, man skal flytte til. Heri ligger intet om den ansattes placering og opgaver hos den nye ansættelsesmyndighed. For det andet vil nogle ansatte blive pålagt væsentlige ændringer i deres ansættelsesvilkår, som må sidestilles med en afskedigelse. Det er uacceptabelt, hvis de sædvanlige